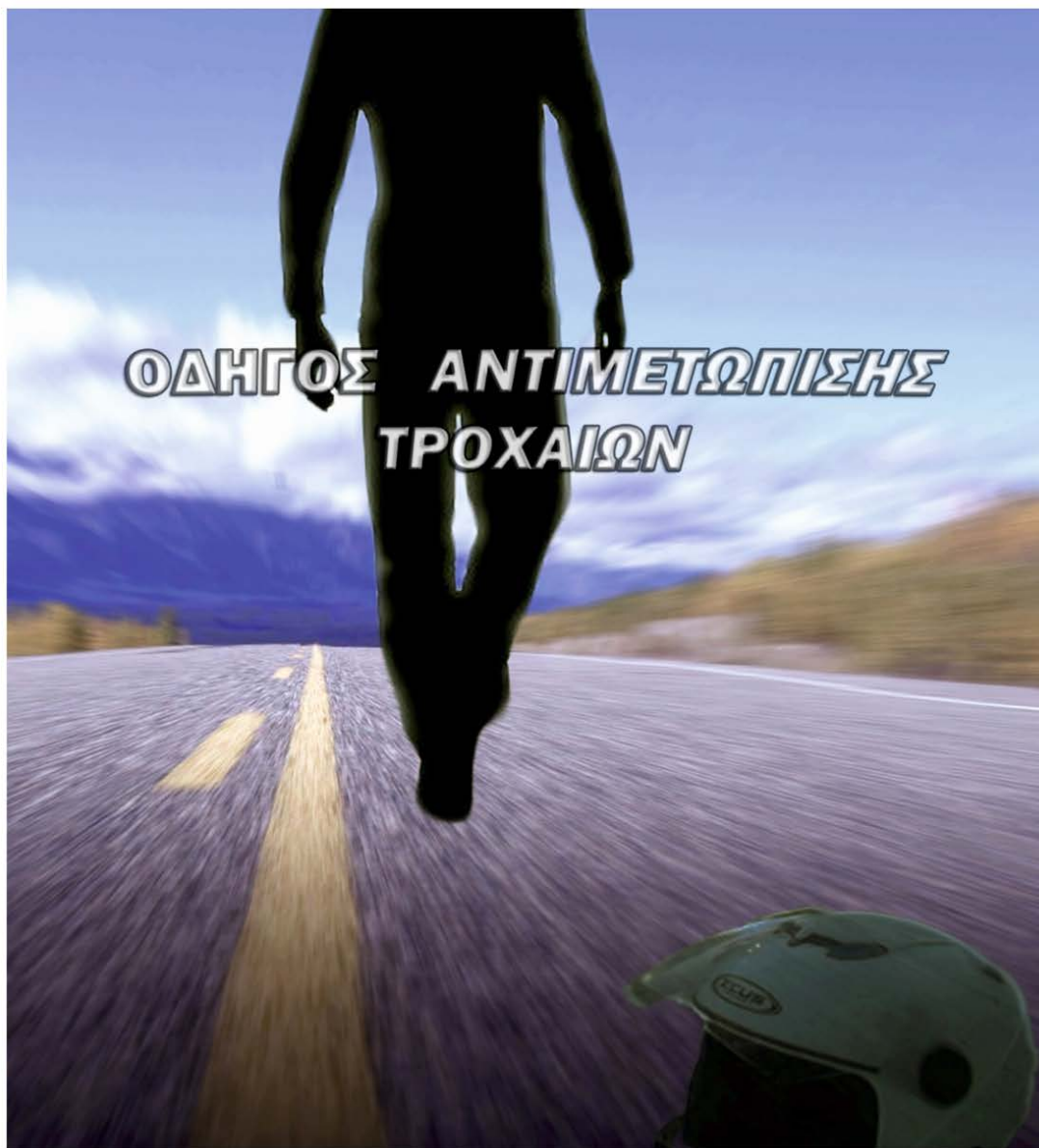

Σύλλογος Αρωγής & Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων

**ΟΔΗΓΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΤΡΟΧΑΙΩΝ**

**ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΩΓΗΣ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ
ΘΥΜΑΤΩΝ ΤΡΟΧΑΙΩΝ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ «Ο ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ»**

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2014

Το βιβδάίο αυτό είναι αφιερωμένο στη μνήμη

Του Χρήστου Ποδέντα

Του Μιχάλη Φουράκη

Και όλων των τροχαίων θυμάτων

ΜΑΚΑΡΙ ΝΑ ΜΗΝ ΣΥΜΒΕΙ ΠΟΤΕ. ΑΛΛΑ ΑΝ ΣΥΜΒΕΙ :

- **ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ**
- **ΚΑΙ ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ Ή ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΓΙΑ ΣΑΣ**
ΑΜΕΣΩΣ ΜΕΤΑ ΤΟ ΤΡΟΧΑΙΟ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑ – ΑΤΥΧΗΜΑ

• ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
• ΣΚΟΠΟΣ.....	9
• ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ.....	12
• ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΡΟΧΑΙΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ – ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΩΝ.....	19
• ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ ΟΤΑΝ ΜΑΣ ΣΥΜΒΕΙ.....	26
• ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΤΕ.....	28
• ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ.....	29
• Α) ΥΛΙΚΕΣ ΖΗΜΙΕΣ.....	29
• Β) ΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΒΛΑΒΕΣ.....	33
• ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ.....	39
• ΑΓΩΓΗ.....	41
• ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΣΕ ΤΡΟΧΑΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ-ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΑ.....	48
• ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΚΑΤΑΔΕΙΞΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΘΡΩΠΟΚΤΟΝΙΑΣ ΕΞ'ΑΜΕΛΕΙΑΣ – ΑΝΘΡΩΠΟΚΤΟΝΙΑΣ ΜΕ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΔΟΛΟ.....	52
• Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΝΟΣ Ή ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΣΤΟΥΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΥΣ.....	60
• ΑΙΤΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	61
• ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΑΜΦΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ.....	77
• ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ.....	87
• ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.....	95
• ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	97
• ΕΓΓΡΑΦΑ – ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	97
• ΑΙΓΙΔΕΣ.....	138

Πριν από 2000 χρόνια ο Αριστοτέλης προειδοποίησε ότι:
«δεν υπάρχει επιστήμη του ατυχήματος»

Η λέξη «ατύχημα» δεν είναι ούτε ακριβής, ούτε
εποικοδομητική, ούτε κατάλληλη.

Στο λεξικό της Οξφόρδης ορίζεται η λέξη ατύχημα σαν
ένα Συμβάν χωρίς προφανή αιτία ή που είναι
απροσδόκητο.

Στην Ελλάδα σήμερα όλα σχεδόν τα θανατηφόρα
τροχαία, χαρακτηρίζονται από την ελληνική αστυνομία
και δικαιοσύνη ως «ατυχήματα».

Στην πραγματικότητα, πάρα πολλά είναι δολοφονίες...

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η απώλεια ενός αγαπημένου προσώπου από τροχαίο ατύχημα είναι ίσως η πιο επώδυνη εμπειρία που μπορεί να βιώσει μία οικογένεια. Όταν ένα παιδί χάνει ξαφνικά τον πατέρα, τη μητέρα ή τον αδερφό του ή όταν ένας γονέας αποχωρίζεται το παιδί του με αιφνίδιο τρόπο χωρίς να έχει προετοιμαστεί ή να το έχει αποχαιρετήσει, τότε η ζωή του αλλάζει για πάντα. Ο ψυχικός πόνος και η απόγνωση που αισθάνονται οι συγγενείς θυμάτων από τροχαία ατυχήματα είναι τεράστιος και η παροχή υποστήριξης είναι αναγκαία προκειμένου οι άνθρωποι αυτοί να αντιμετωπίσουν σε ψυχολογικό αλλά και πρακτικό επίπεδο τις αλλαγές με τις οποίες έρχονται αντιμέτωποι.

Το τροχαίο δεν είναι θέλημα Θεού, αλλά ένας συνδυασμός μοναδικού δυναμικού φαινομένου (καθώς ποτέ δεν επαναλαμβάνεται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο και συνθήκες) και παράβασης των κανόνων του Κ.Ο.Κ. Το 1896 στην περιοχή Κρίσταλ Πάλας του Λονδίνου, μια μητέρα στην προσπάθειά της να διασχίσει ένα δρόμο μαζί με την κόρη της, χτυπήθηκαν από ένα αυτοκίνητο. Η μητέρα τραυματίστηκε σοβαρά και πέθανε επί τόπου, ενώ η 16χρονη κόρη της τραυματίστηκε σοβαρά, αλλά επέζησε.

Η ταχύτητα του αυτοκινήτου την ώρα του δυστυχήματος ήταν **6km/h** και η ανώτατη ταχύτητά του **13km/h**.

Ο τροχαίος αυτός θάνατος θεωρήθηκε τότε ως τυχαίο γεγονός, και οι Αρχές δεν προχώρησαν σε ποινική δίωξη του οδηγού.

Για το δυστύχημα αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι ο ιατροδικαστής είχε ευχηθεί μετά το τραγικό αυτό δυστύχημα:

« Ένα τέτοιο δυστύχημα να μην ξανασυμβεί ποτέ».

Εικόνα 1: 1896 στην περιοχή Κρίσταλ Πάλας του Λονδίνου μια μητέρα στην προσπάθειά της να διασχίσει ένα δρόμο μαζί με την κόρη της, κτυπήθηκαν από ένα αυτοκίνητο, η μητέρα τραυματίστηκε σοβαρά και πέθανε επί τόπου, ενώ η 16χρονη κόρη της τραυματίστηκε σοβαρά αλλά επέζησε.

Το πρώτο καταγεγραμμένο αυτοκινητιστικό ατύχημα στην Ελλάδα έγινε την Κυριακή 4 Μαρτίου του 1907, στις 11.30 το πρωί, **στην Λεωφόρο Συγγρού, στο ύψος του κτηρίου της ζυθοποιίας ΦΙΞ.**

Υπαίτιος του δυστυχήματος ήταν ο τότε υπουργός και **βουλευτής Φθιώτιδας, Νίκος Σιμόπουλος**, που ακολουθούσε το αυτοκίνητο του **πρίγκιπα Ανδρέα** (παππούς του σημερινού πρίγκιπα της Ουαλίας, Καρόλου). **Τα δύο οχήματα κατευθύνονταν προς το Παλαιό Φάληρο και είχαν περίπου 30 μέτρα απόσταση μεταξύ τους.**

Στο ύψος του εργοστασίου ΦΙΞ, ο υπουργός επιτάχυνε με σκοπό να προσπεράσει το αυτοκίνητο του πρίγκιπα, το οποίο εξετράπη της πορείας του και παρέσυρε τη δύστυχη **Ευφροσύνη Βαμβακά, μία 25χρονη γυναίκα και μητέρα δύο ανήλικων παιδιών.** Η άτυχη γυναίκα πρώτα χτυπήθηκε από το αυτοκίνητο του υπουργού και στην συνέχεια από εκείνο του πρίγκιπα, παρόλο που ο οδηγός του προσπάθησε να μειώσει ταχύτητα.

Το περιστατικό αυτό την εποχή εκείνη, είχε προκαλέσει πολλές αντιδράσεις στην Αθήνα. Σε σημείο μάλιστα, που ορισμένοι

υποστήριζαν ότι την **νεαρή κοπέλα είχε σκοτώσει ο πρίγκιπας** και ότι ο Σιμόπουλος είχε απλά αναλάβει την ευθύνη, ώστε να προστατευτεί η εξοχότητά του.

Την επόμενη μέρα, ο Διοικητής της Αστυνομίας κάλεσε στο γραφείο του όλους τους ιδιοκτήτες και οδηγούς αυτοκινήτων της Αθήνας (αναφέρεται ότι ήταν 9) και τους έκανε αυστηρές συστάσεις, να προσέχουν περισσότερο τον τρόπο που οδηγούν και την ταχύτητα που αναπτύσσουν.

Εικόνα 2: Το πρώτο καταγεγραμμένο αυτοκινητιστικό ατύχημα στην Ελλάδα έγινε την Κυριακή 4 Μαρτίου του 1907

Σήμερα μετά από 118 χρόνια οδήγησης κάθε χρόνο παγκοσμίως χάνουν τη ζωή τους στον βωμό της ασφάλτου **400.000** άνθρωποι, κάτω των 25 ετών και **1.500.000** συνολικά συνάνθρωποί μας.

Η Ελλάδα κατέχει την χειρότερη θέση (την πρώτη) στην Ευρώπη σε αριθμό συγκρούσεων, θανάτων και τραυματισμών από τροχαία και όσοι κυκλοφορούν στο ελληνικό οδικό δίκτυο έχουν διπλάσια πιθανότητα θανάτου ή τραυματισμού, σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο και πενταπλάσιο σε σχέση με όσους κυκλοφορούν στη Σουηδία.

Στην Σουηδία εάν οδηγείς μεθυσμένος, έστω και ποδήλατο, σου αφαιρούν την άδεια οδήγησης του αυτοκινήτου και μετά από πέντε χρόνια ξαναδίνεις εξετάσεις από την αρχή. Στην Ελλάδα εάν

προκαλέσεις πολύνεκρο τροχαίο, την επομένη οδηγείς κανονικά και χωρίς κανένα πρόβλημα το αυτοκίνητό σου. Με την αυστηρή νομοθεσία που υπάρχει στην Σουηδία αλλά και στις Η.Π.Α., έχουν σχεδόν μηδενιστεί τα τροχαία.

Στην Ελλάδα κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, επιτροπή εμπειρογνομόνων για την οδική ασφάλεια (που είχε έρθει ειδικά για το σκοπό αυτό), σήκωσε τα χέρια ψηλά και έφυγε αφήνοντάς μας να συνεχίσουμε: «με την μοναδικότητα μας να κάνουμε τα δικά μας».

Τίποτα δεν είναι ανώτερο από την ανθρώπινη ζωή.

Κανείς δεν έχει το δικαίωμα να την αφαιρεί ή να την καταστρέφει όταν οδηγεί

ΣΚΟΠΟΣ

Οι συγγενείς των τροχαίων θυμάτων, οι συγγενείς των τραυματισμένων σοβαρά και οι τραυματισμένοι σε τροχαία ατυχήματα, πρέπει όχι μόνο να παλέψουν για να διεκδικήσουν την παραδειγματική τιμωρία του/των υπευθύνων. αλλά και να αντιμετωπίσουν με όλες τις δυνάμεις τους έναν ολόκληρο μηχανισμό ενοχοποίησης τους. Δυστυχώς όμως, την επιμονή τους και τον αγώνα τους για την απόδειξη της παραβατικότητας του δράστη και για την τιμωρία του, την θεωρούν ορισμένοι, τις πιο πολλές φορές σαν επιθυμία για εκδίκηση.

Το γεγονός ότι εκτός του πόνου και της δυστυχίας που ακολουθούν ένα τροχαίο, υπάρχει και η οικονομική απαίτηση λόγω θανάτου, από τους περισσότερους θεωρείται απαράδεκτο, μέχρι και ελεεινό γεγονός.

Πρέπει λοιπόν ΟΛΟΙ να γνωρίζουμε τι πρέπει να κάνουμε σε περίπτωση τροχαίου. Δηλαδή:

- A) τι δικαιούμαστε
- B) τι υποχρεούμαστε
- Γ) από πότε χρονικά, πρέπει να αποκτήσουμε ΠΛΗΡΗ γνώση όλων των συνθηκών και αιτιών κάτω από τις οποίες έγινε το τροχαίο.

Οι γονείς, συγγενείς και φίλοι του νεκρού ή του τραυματία από τροχαίο είναι καλό, αντί να είναι συγκεντρωμένοι ΟΛΟΙ έξω από την μονάδα εντατικής θεραπείας ή έξω από τους θαλάμους ή το χειρουργείο, πρέπει **ΑΜΕΣΑ** τουλάχιστον ένας απ' όλους να ασχοληθεί από την πρώτη στιγμή που έγινε το τροχαίο να συγκεντρώσει, να διασφαλίσει και να αποτυπώσει όλα τα ευρήματα, τα ίχνη επί της ασφάλτου, και τα σημεία εμπλοκής και σύγκρουσης των οχημάτων, καθώς και να συλλέξει μαρτυρίες όσο το δυνατόν περισσότερων ατόμων που είδαν το συμβάν ή άκουσαν ή γνωρίζουν κάτι σχετικό.

Αυτά θα αποδειχθούν αργότερα εξαιρετικά πολύτιμα στοιχεία που θα βοηθήσουν μετά βεβαιότητας τις Αστυνομικές και Δικαστικές αρχές.

Θα είναι εξαιρετικά χρήσιμο να έχουν καταγραφεί τα παρακάτω στοιχεία που πρέπει να εξετασθούν ΑΜΕΣΩΣ μετά το τροχαίο:

α) Ο βαθμός παραμόρφωσης των τμημάτων των εμπλεκομένων οχημάτων

β) Η απόσταση πεδήσεως [φρεναρίσματος]

γ) Η απόσταση τυχόν εκτίναξης του εμπλεκομένου στο τροχαίο

δ) Η κατάσταση του οδοστρώματος

ε) Ο υπάρχων φωτισμός

στ) Η υπάρχουσα σήμανση και διαγράμμιση του οδοστρώματος

ζ) Το συνολικό βάρος του οχήματος (εφόσον πρόκειται για φορτηγό)στ

η) Τυχόν παράνομες μετατροπές των εμπλεκομένων οχημάτων.

Είναι σκόπιμο να υπενθυμίσουμε ότι η υπόθεση του τροχαίου θα συζητηθεί όσον αφορά για το ποινικό μέρος μετά από 3 έως 4 χρόνια, ενώ όσον αφορά το αστικό μέρος αυτής μετά από 2 έως 5 χρόνια.

Κατά συνέπεια, ας μην περιμένουμε τότε για να μάθουμε πληροφορίες για το τροχαίο, αλλά ας είμαστε γνώστες και της παραμικρής λεπτομέρειάς του από πριν, για να μην αιφνιδιασθούμε στις δικαστικές αίθουσες.

Η υπάρχουσα νομοθεσία μας δίνει το δικαίωμα να παρακολουθούμε την εξέλιξη της Δικογραφίας από την πρώτη στιγμή.

Ας αξιοποιήσουμε λοιπόν αυτό το ΔΙΚΑΙΩΜΑ μας!

Ας μην ξεχνάμε ότι η δικαίωση της μνήμης του ανθρώπου μας είναι ΚΑΘΑΡΑ δική μας υπόθεση και ο αγώνας αυτός είναι δικός μας

ΚΑΙ ΜΟΝΟ δικός μας. Τον αγώνα μας αυτό στηρίζουν όλοι, αλλά χρειάζεται το δικό μας ενδιαφέρον και ανησυχία.

*Οι δρόμοι φτιάχτηκαν για να εξυπηρετούν τους ανθρώπους.
Ο δρόμος είναι χαρά,
είναι ταξίδι,
είναι κοινωνία,
συγκοινωνία,
είναι έρωτας,
είναι η ζωή η ίδια
και δεν πρέπει να είναι θάνατος, αναπηρία, δυστυχία, πόνος και
θλίψη.
Καμιά από τις εφευρέσεις μέχρι σήμερα, δεν άλλαξε τόσο ριζικά
τη ζωή μας όσο του αυτοκίνητου. Ωστόσο, όσο περισσότερο το
χρησιμοποιούμε για την κίνησή μας, τόσο αυξάνουν οι
απαιτήσεις μας για περισσότερα και ταχύτερα αυτοκίνητα και
ικανότερους οδηγούς.*

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Αμέσως όταν λάβουμε γνώση του τροχαίου δυστυχήματος ή ατυχήματος, μεταβαίνουμε στο σημείο όπου έγινε, (κάποιος από την οικογένεια ή φιλικό περιβάλλον) και συλλέγουμε κάθε δυνατή πληροφορία ή στοιχείο και αποτυπώνουμε τα πάντα (και η παραμικρή λεπτομέρεια έχει την σημασία της), σχετικά με το τροχαίο.

- Ζητάμε ΑΜΕΣΩΣ από την αρμόδια Αστυνομική Αρχή το «Αντίγραφο Δελτίου Συμβάντος», καθώς και ότι άλλα έγγραφα και εκθέσεις που συντάσσονται από τους προανακριτικούς υπαλλήλους κατά την εκδήλωση των Υπηρεσιακών ενεργειών τους (π.χ. Έκθεση Σύλληψης, Έκθεση Αυτοψίας Τροχαίου, σχεδιάγραμμα τόπου Ατυχήματος), τα οποία συντάσσονται **ΑΜΕΣΑ** ακόμα και στον τόπο του ατυχήματος.
-
- Εξετάζουμε με προσοχή για τυχόν ύπαρξη **εξωτερικών καμερών ασφαλείας**. Σε περίπτωση που υπάρχουν και ενδεχομένως να έχουν καταγράψει το γεγονός, πρέπει ΑΜΕΣΩΣ να ζητήσουμε από την αρμόδια Εισαγγελία Πρωτοδικών την έγκριση χορήγησης αντιγράφου για την συγκεκριμένη ημερομηνία και ώρα, διότι ο χρόνος διατήρησης του αρχείου καταγραφής είναι πάντα περιορισμένος.
-
- Επισκεπτόμαστε το αρμόδιο Τμήμα Τροχαίας το οποίο έχει επιληφθεί του τροχαίου, όπου και αφού υποβάλουμε σχετική αίτηση για λήψη Αντιγράφου Δελτίου Συμβάντος, δηλώνουμε Παράσταση Πολιτικής Αγωγής, καταθέτοντας το σχετικό παράβολο του δημοσίου.
-
- Εάν υπάρχει λόγος να υποβληθεί και σχετική έγκληση (μήνυση) κατά κάποιου δράστη για κάποια επιπλέον παραβατικότητα που διαπιστώσαμε και προκύπτει επιπροσθέτως από αυτή για την οποία του έχει απαγγελθεί κατηγορία, τότε υποβάλουμε με την έγκληση και το σχετικό παράβολο δημοσίου.

Στις οικογένειες θανάσιμα τραυματισμένων συνέπεια τροχαίου ατυχήματος, σύμφωνα με το άρθρο **108 του Κ.Π.Δ.**, ο πολιτικώς ενάγων, δηλαδή ο άμεσα παθών από το έγκλημα, ή άλλα πρόσωπα τα οποία υπέστησαν ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη, όπως η οικογένεια του θύματος κατ' άρθρο **932 του Αστικού Κώδικα**, έχουν παράλληλα με τον κατηγορούμενο τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα **101, 104, 105 του Κ.Π.Δ.**, στα οποία συγκαταλέγεται και η χορήγηση των εν λόγω Αντιγράφων (ιδιαίτερη προσοχή εδώ, διότι έχει παρατηρηθεί στην πράξη, ότι υπάρχει το ενδεχόμενο να μην γνωρίζουν, ιδίως οι προανακριτικοί υπάλληλοι το δικαίωμα αυτό του πολιτικώς ενάγοντος). Κατά συνέπεια, η άσκηση του συγκεκριμένου δικαιώματος στο πλαίσιο της αστυνομικής προανάκρισης, προϋποθέτει την απόκτηση της ιδιότητας του πολιτικού ενάγοντος, με σχετική δήλωση του ενδιαφερόμενου προσώπου στον αρμόδια Ανακριτικό υπάλληλο, όπως ορίζει το **άρθρο 82 Κ.Π.Δ.**, το οποίο (δικαίωμα πληροφόρησης) μπορεί να ασκηθεί από τη στιγμή που ο κατηγορούμενος κληθεί σε απολογία, σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη του **άρθρου 108 του εν λόγω κώδικα**.

Επομένως, ο ενεργών την προανάκριση ανακριτικός υπάλληλος, δεν νομιμοποιείται να χορηγήσει αντίγραφα εγγράφων της σχετικής διαδικασίας –εκτός των προαναφερθέντων– σε ενδιαφερόμενο πρόσωπο που αιτείται, σε χρόνο προγενέστερο της κλήσης του κατηγορούμενου σε απολογία, ακόμα και αν δηλωθεί Παράσταση Πολιτικής Αγωγής ΑΜΕΣΩΣ μετά το ατύχημα.

Διευκρινίζεται ότι τα περισσότερα έγγραφα – εκθέσεις που συντάσσονται από τους προανακριτικούς υπαλλήλους (έκθεση σύλληψης, έκθεσης αυτοψίας τροχαίου ατυχήματος, σχεδιάγραμμα τόπου ατυχήματος, εκθέσεις αυτοπτών μαρτύρων) συντάσσονται άμεσα **ΑΚΟΜΑ** και στον τόπο του ατυχήματος. Ωστόσο, η υποβολή κάθε δικογραφίας προϋποθέτει τον τερματισμό της προανακριτικής διαδικασίας που έχει σχέση με την παραλαβή και συλλογή των απαιτούμενων εγγράφων.

Οι οικογένειες των θανάσιμα τραυματισμένων σε τροχαίο ή ο άμεσα παθών, ή αυτοί που υπέστησαν ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη σύμφωνα με το άρθρο 932 Α.Κ. ως πολιτικώς ενάγοντες, σύμφωνα με το άρθρο 108 του Κ.Π.Δ. έχουν τα αυτά δικαιώματα που έχει ο κατηγορούμενος όπως αναφέρουν τα άρθρα 101, 104, 105 και 106 του Κ.Π.Δ. Κατά συνέπεια για να ασκήσουμε το δικαίωμα του πολιτικώς ενάγοντα πρέπει να το δηλώσουμε στον αρμόδιο Ανακριτικό Υπάλληλο και να καταθέσουμε το σχετικό παράβολο του Δημοσίου Ταμείου.

Ο ενεργών την προανάκριση, δεν νομιμοποιείται να χορηγήσει αντίγραφα εγγράφων σχετικής διαδικασίας στους ενδιαφερόμενους και δικαιούχους σε χρόνο πριν ληφθεί από τον κατηγορούμενο, απολογία.

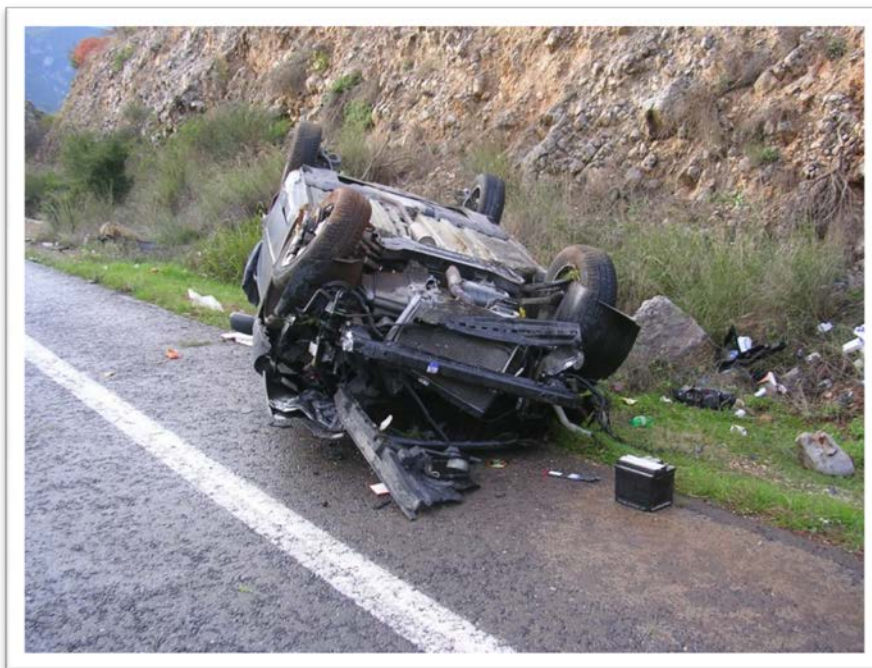
Σε κάθε τροχαίο παρατηρείται και διαπιστώνονται:
Παράβαση κανόνων του Κ.Ο.Κ. και των νόμων της φυσικής
επιστήμης!!!

Για τους λόγους αυτούς σύμφωνα, με το **άρθρο 183 Κ.Π.Δ.** αν
απαιτούνται ειδικές Τεχνικές ή επιστημονικές γνώσεις, για να γίνει
ακριβής διάγνωση και κρίση κάποιου γεγονότος καθώς και
επιστημονική ανάλυση του τροχαίου, οι ανακριτικοί υπάλληλοι
μπορούν αυτεπαγγέλτως ή με αίτηση κάποιου διαδίκου, να διατάξουν
πραγματογνωμοσύνη.

Επίσης, οι ανακριτικοί υπάλληλοι σύμφωνα με το **άρθρο 251 Κ.Π.Δ.**
έχουν την δυνατότητα, αν υπάρχει ανάγκη, να Συμβουλευούνται
μεταξύ των άλλων και πραγματογνώμονες.

Από την δυνητική αυτή διατύπωση των **άρθρων 251 και 183 του**
Κ.Π.Δ. συνάγεται ότι δεν υπάρχει υποχρέωση διορισμού
πραγματογνώμονα, σε όλες τις περιπτώσεις τροχαίων, αλλά μόνο αν
απαιτούνται ειδικές γνώσεις.

Οι διάδικοι λαμβάνουν υποχρεωτικά γνώση του διορισμού
πραγματογνώμονων, για τους οποίους μπορούν να ζητήσουν την
εξαίρεσή τους, εάν υπάρχει λόγος (άρθρο 376 του Κ.Πολ.Δικ., άρθρο
191 επ. Κ.Π.Δ.)

Σχετικά με τον διορισμό των πραγματογνωμόνων, γίνεται σαφές ότι ο ενεργών την ανάκριση που διορίζει πραγματογνώμονες έχει την υποχρέωση να γνωστοποιεί ΑΜΕΣΩΣ και συγχρόνως τον διορισμό του πραγματογνώμονα τόσο στον κατηγορούμενο όσο και στον πολιτικώς ενάγοντα και στον αστικώς υπεύθυνο σύμφωνα με το **άρθρο 192** του Κ.Π.Δ. Αυτοί μέσα σε προθεσμία που ορίζεται από εκείνον που ενεργεί την ανάκριση μπορούν να διορίσουν με δικές τους δαπάνες τεχνικό σύμβουλο. Στο **άρθρο 392 Κ. Πολ. Δ.** αναφέρεται σχετικά με το διορισμό Τεχνικού Συμβούλου, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των.

Οι διάδικοι λαμβάνουν γνώση υποχρεωτικά του διορισμού πραγματογνωμόνων για τους οποίους μπορούν να ζητήσουν την εξαίρεσή τους αν υπάρχει λόγος [**άρθρο 376 του Κ.Πολ.Δ.**]. Αν το δικαστήριο διόρισε πραγματογνώμονες **κάθε διάδικος** μπορεί να διορίσει από ένα Τεχνικό Σύμβουλο.

Ο διορισμός των Τεχνικών Συμβούλων γίνεται εγγράφως η προφορικά με δήλωση, είτε ενώπιον του δικαστηρίου, ή του εντεταγμένου δικαστή, η οποία καταχωρείται στα πρακτικά ή στην έκθεση, είτε ενώπιον της γραμματείας του δικαστηρίου.

Ο έγγραφος ή προφορικός διορισμός του Τεχνικού Συμβούλου κοινοποιείται με έγγραφο σ' αυτόν που διέταξε την πραγματογνωμοσύνη.

Οι τεχνικοί σύμβουλοι έχουν τις εξουσίες των **άρθρων 380 παρ 1 και 382 παρ 2 του Κ.Πολ. Δ.**

Ο Τεχνικός Σύμβουλος έχει το δικαίωμα να λαμβάνει υπόψη του όσα έγγραφα μπορούν να έχουν υπ' όψη τους οι πραγματογνώμονες ή να ζητάει πληροφορίες στις περιπτώσεις που δικαιούνται και εκείνοι. Επίσης με έξοδα αυτού που τον διόρισε, μπορεί να ζητήσει και να πάρει αντίγραφα της Έκθεσης πραγματογνωμοσύνης και των Εγγράφων που τη συνοδεύουν.

Ο Τεχνικός Σύμβουλος έχει επίσης το δικαίωμα με γραπτή αίτησή του να ζητήσει από εκείνον που ενεργεί την ανάκριση ή από το δικαστήριο να του επιτρέψει να εξετάσει το πρόσωπο ή το πράγμα που ήταν αντικείμενο της πραγματογνωμοσύνης (Άρθρο 207 Κ. Ποιν. Δ.). Με αμετάκλητη απόφαση, εκείνος που διεξάγει την ανάκριση, αποφασίζει αν δεχθεί την αίτηση αυτή και σε θετική περίπτωση ορίζει χρόνο και τόπο της εξέτασης και έναν ή περισσότερους από τους πραγματογνώμονες ή ένα ανακριτικό υπάλληλο ή έναν δικαστή για να παρευρεθούν κατά την εξέταση αυτή.

Ο Τεχνικός Σύμβουλος παραδίδει τις γραπτές του παρατηρήσεις για την πραγματογνωμοσύνη που έκανε ο ίδιος, στον αρμόδιο Εισαγγελέα ή σε εκείνον που διενεργεί την ανάκριση, τρεις ημέρες το αργότερο από την δικάσιμο που ορίζεται στην κλήτευση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο.

Ο νομικός χαρακτήρας του Τεχνικού Συμβούλου δεν ταυτίζεται με εκείνον του πραγματογνώμονα, αλλά μοιάζει με το χαρακτήρα του συνηγόρου του διαδίκου. Ο Τεχνικός Σύμβουλος είναι κατ' ουσίαν "Τεχνικός Συνήγορος" των διαδίκων, ο οποίος βοηθά τον διάδικο με τις Τεχνικές ή επιστημονικές του γνώσεις, όπως πράττει ο συνήγορος με τις νομικές του γνώσεις.

Οι γνωμοδοτήσεις ή οι παρατηρήσεις τους, εφόσον συνταχθούν και παραδοθούν γραπτές στον αρμόδιο Εισαγγελέα ή στον Ανακριτή (άρθρο 208 Κ.Ποιν. Δ.) ισοδυναμούν με γνωμοδοτήσεις προσώπου που έχει ειδικές γνώσεις επιστήμης ή τέχνης, οι οποίες προβλέπονται από το άρθρο 390 Κ.Ποιν.Δ. και δεν αποτελούν ιδιαίτερο αποδεικτικό μέσο, αλλά απλά έγγραφα, τα οποία διαβάζονται από το δικαστήριο προς συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων.

Με την καθιέρωση του θεσμού των Τεχνικών Συμβούλων έχει καθιερωθεί το σύστημα της μερικής κατ' αντιμωλία ή κατ' αντιδικία διεξαγωγής της πραγματογνωμοσύνης, αντί του συστήματος της αντιπραγματογνωμοσύνης που καθιέρωνε το προϊσχύον δίκαιο, με το οποίο οι διάδικοι μπορούσαν να προσκομίσουν στο δικαστήριο αντιπραγματογνωμοσύνη και να την επικαλεστούν (με αμφίβολα όμως αποτελέσματα).

Αυτός που διατάσει την πραγματογνωμοσύνη, βαρύνεται με τις εξής υποχρεώσεις:

A. Να γνωστοποιήσει το διορισμό των πραγματογνωμόνων και να ανακοινώσει τα ονοματεπώνυμά τους στον Εισαγγελέα και στους διαδίκους για να μπορέσουν να ασκήσουν το δικαίωμα της τυχόν εξαιρέσεώς τους. Η παράλειψη γνωστοποίησης στον κατηγορούμενο του ονοματεπώνυμου του διορισθέντος κατά το άρθρο 191 ΚΠΔ πραγματογνώμονα σημαίνει την απόλυτη ακυρότητα της διαδικασίας. [Περισσότερα στο Παράρτημα Νο 7]

B. Να προσκαλέσει τους διαδίκους αν θέλουν, να διορίσουν με δικές τους δαπάνες Τεχνικούς Συμβούλους μέσα σε ορισμένη προθεσμία (άρθρα 192, 204 Κ.Π.Δ.). Εκείνοι που έκαναν τον διορισμό οφείλουν να ειδοποιήσουν εγγράφως αυτόν που διέταξε την πραγματογνωμοσύνη για τον διορισμό Τεχνικού Συμβούλου.

Σε περίπτωση που η πραγματογνωμοσύνη ανατέθηκε στα εργαστήρια που έχουν ιδρυθεί ειδικά από το Νόμο, η παράλειψη γνωστοποίησης του ονοματεπωνύμου του προσώπου που θα διενεργήσει την πραγματογνωμοσύνη, δεν έχει σαν αποτέλεσμα το δικαίωμα της ακυρότητας.

Η μή ανακοίνωση των ονοματεπωνύμων των πραγματογνωμόνων παρέχει το δικαίωμα να ζητηθεί η εξαίρεσή τους και μετά την παράδοση της έκθεσής τους, έως το τέλος της ανάκρισης αν ο διορισμός έγινε στην προδικασία ή έως την ορκωμοσία των πραγματογνωμόνων, αν ο διορισμός έγινε στο ακροατήριο (γνωμάτευση Εισαγγελέα Αρείου Πάγου Ν7/1148/04/08-07-2008).

Οι Τεχνικοί Σύμβουλοι των διαδικιών μπορούν αφού οι πραγματογνώμονες υποβάλλουν τη γνωμοδότησή τους και πριν συζητηθεί η υπόθεση, να αναπτύξουν τις γνώμες τους για τη γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων, προφορικά ενώπιον δικαστηρίου ή να τις υποβάλλουν εγγράφως, καθώς και να υποβάλλουν ερωτήσεις και προς τους πραγματογνώμονες.

***Η Αμυντική οδήγηση
είναι η Ασφαλής οδήγηση.***

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΡΟΧΑΙΩΝ **ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ – ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΩΝ**

Ένα τροχαίο ή μια τροχαία σύγκρουση δημιουργεί ενδεικτικά τις παρακάτω περιπτώσεις που χρειάζεται να αντιμετωπιστεί ΑΜΕΣΩΣ και αποτελεσματικά:

- α.** Θάνατο
- β.** Σοβαρό τραυματισμό με αποτέλεσμα τον θάνατο
- γ.** Σοβαρό τραυματισμό με μόνιμη ολική αναπηρία
- δ.** Σοβαρό τραυματισμό με ολική απώλεια επαφής
- ε.** Ελαφρύ τραυματισμό
- στ.** Τροχαίο με υλικές ζημιές

Οι παραπάνω περιπτώσεις αντιμετωπίζονται ενδεικτικά ως ακολούθως:

1) Θάνατος.

Εάν το αποτέλεσμα ενός τροχαίου είναι ο θάνατος εμπλεκομένου ή εμπλεκομένων στο τροχαίο, πρέπει **ΑΜΕΣΩΣ**, ανεξάρτητα από το ξαφνικό σοκ και τον πόνο μας:

- A)** Να επισκεφθούμε και να γνωρίσουμε ακριβώς το μοιραίο σημείο.
- B)** Να αποκτήσουμε ιδία αντίληψη σχετικά με το πώς έγινε το τραγικό Συμβάν.
- Γ)** Να αποτυπώσουμε ΟΛΑ τα ευρήματα που υπάρχουν από το τροχαίο.
- Δ)** Να αποτυπώσουμε ΟΛΑ τα ίχνη επί του οδοστρώματος, καθώς και
- Ε)** Να αποτυπώσουμε όλη την περιοχή του τραγικού Συμβάντος.

Ο βαθμός παραμόρφωσης, τα σημεία παραμόρφωσης από το τραγικό τροχαίο και τα ίχνη στο οδόστρωμα θα μας βοηθήσουν να αποκτήσουμε σημαντικές πληροφορίες για το τροχαίο.

Βέβαια, τα αστυνομικά όργανα και οι λοιποί αρμόδιοι κάνουν όσο μπορούν καλύτερα τη δουλειά τους, πλην όμως καλό και σκόπιμο είναι και εμείς να τρέξουμε, να ενδιαφερθούμε, να βοηθήσουμε αφ΄

ενός μεν για να δικαιώσουμε την μνήμη του αδικοχαμένου ανθρώπου μας, αφ΄ ετέρου δε, για να συνδράμουμε στον καταλογισμό των ευθυνών στον δράστη του τροχαίου.

Ο διορισμός από την οικογένεια ΑΜΕΣΩΣ του Τεχνικού Συμβούλου, του Νομικού συμπαραστάτη (δικηγόρου) και ενδεχομένως του Ιατρού πραγματογνώμονα, κρίνεται ως πράξη ΑΠΟΛΥΤΑ αναγκαία και επιβεβλημένη, τόσο για το Ποινικό όσο και για το Αστικό σκέλος της υπόθεσης και τη συζήτηση-εκδίκασή της.

Η υπάρχουσα νομοθεσία και οι διευκρινιστικές οδηγίες- έγγραφα και γνωματεύσεις του Αρείου Πάγου, δίνουν το δικαίωμα στους Τεχνικούς Συμβούλους να βοηθήσουν ουσιαστικά στην ανεύρεση όλων των συνθηκών και αιτιών κάτω από τις οποίες έγινε το τροχαίο.

Πιστεύουμε ακράδαντα ότι ο Τεχνικός Σύμβουλος, ο δικηγόρος και ο Ιατρός πραγματογνώμονας θα συνδράμουν ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ στην:

- α.** Ανάλυση της ερμηνείας των νόμων της φυσικής επιστήμης [Μηχανολόγος Μηχανικός]
- β.** Των διατάξεων του Κ.Ο.Κ. και της νομοθεσίας [Νομικός Συμπαραστάτης- Δικηγόρος]
- γ.** Την παροχή των απαραίτητων πληροφοριών που αφορούν στην Ιατρική επιστήμη, για την υπό εξέταση περίπτωση.

-Ας μην ξεχνάμε ότι ο νεκρός άνθρωπός μας δεν έχει φωνή πια, ούτε μπορεί να υποστηρίξει τον εαυτό του.

2) Τροχαίος σοβαρός τραυματισμός με αποτέλεσμα τον θάνατο.

Ένας σοβαρός τροχαίος τραυματισμός, μπορεί μετά από μικρό ή μεγάλο χρονικό διάστημα να καταλήξει σε τροχαίο θάνατο.

Ο πόνος δεν αλλάζει, η υπόθεση δικαίωσης του ανθρώπου μας είναι δική μας υπόθεση και μόνο.

Όσο είναι ο άνθρωπός μας στο κρεβάτι του πόνου, έχοντας επικοινωνία μαζί μας ή όχι, πρέπει να δώσουμε τον δικό μας αγώνα για να αναδειχθεί η αλήθεια.

Μην περιμένουμε να κλείσει η δικογραφία για να μάθουμε τί και πως έγινε, διότι τότε ίσως είναι αργά και ας μην περιμένουμε μόνο από τους άλλους να ασχοληθούν με το δικό μας πρόβλημα.

Η νομοθεσία δίνει το δικαίωμα να προσλάβουμε ΑΜΕΣΩΣ Τεχνικό Σύμβουλο, Νομικό Συμπαραστάτη και Ιατρό πραγματογνώμονα (αν απαιτείται). Ας τους βρούμε λοιπόν από την πρώτη κιόλας ημέρα και ώρα του τραγικού Συμβάντος.

Το σίγουρο είναι ότι ο άνθρωπός μας περιμένει από εμάς δικαίωση, ας αγωνισθούμε, ας παλέψουμε για αυτό, δεν ξέρουμε πόσο θα δίνει τη μάχη του και εάν τελικά χάσει την ζωή του.

Ας μάθουμε όλοι ότι ένα τροχαίο διαλύει την οικογένεια και ένας τροχαίος θάνατος έχει παράπλευρες απώλειες στη οικογένεια. Πόσοι άραγε γονείς ζουν φυσιολογικά μετά τον χαμό του παιδιού τους.

Ας βοηθήσουμε λοιπόν στην έγκαιρη διερεύνηση του τροχαίου, για να έχουμε το αίσθημα ότι κάναμε αυτό που έπρεπε.

3) Τροχαίος σοβαρός τραυματισμός με μόνιμη ολική αναπηρία.

Ο τραυματισμός και ιδίως ο σοβαρός αποτελεί ένα πολυδιάστατο πρόβλημα, με βαρύτατες συνέπειες για τον ασθενή, την οικογένειά του αλλά και το κοινωνικό σύνολο.

Μετά από ένα σοβαρό τροχαίο δυστύχημα, που άφησε στον άνθρωπό μας βαθειά σημάδια και αναπηρίες, δεν μπορούμε να ξέρουμε το αποτέλεσμα και τις συνέπειες αυτού του τροχαίου, μετά την παρέλευση ορισμένων μηνών ή ετών. Για τον λόγο αυτό, ως διορίσουμε ΑΜΕΣΩΣ Τεχνικό Σύμβουλο, νομικό συμπαραστάτη και Ιατρό πραγματογνώμονα, προκειμένου να αποκαλυφθούν όλες οι πτυχές του τροχαίου και οι τυχόν μελλοντικές συνέπειές του, στην υγεία του θύματος.

Εάν ο άνθρωπός μας δεν έχει επικοινωνία με το περιβάλλον, ως κινήσουμε ΑΜΕΣΩΣ την διαδικασία για να ορίσει το αρμόδιο δικαστήριο εποπτικό Συμβούλιο και να τον θέσει υπό Καθεστώς Πλήρους Στερητικής Δικαστικής Συμπαραστάσης, ώστε τα πρόσωπα που έχει ορίσει το δικαστήριο να μπορούν νομίμως να εκπροσωπούν τον βαρύτατα τραυματισμένο θύμα τροχαίου (όταν λέμε εκπροσώπηση εννοούμε επί παραδείγματι και την άσκηση του δικαιώματος παράστασης πολιτικής αγωγής και τα εξ αυτής απορρέοντα δικαιώματα, όπως αναλύθηκαν παραπάνω).

Συνταξιοδοτικά, ασφαλιστικά και λοιπά παρεμφερή θέματα πρέπει να εξετασθούν για όλες τις περιπτώσεις, ακόμα και για την εφόρου ζωής τακτοποίησή τους.

Η χρησιμοποίηση – διορισμός ιατρών πραγματογνωμόνων, θα βοηθήσει στην καλύτερη επίλυση νομικών ζητημάτων στο μέλλον. Συνήθως, οι σωματικές βλάβες ανάλογα με την βαρύτητά τους ταξινομούνται από ιατρό πραγματογνώμονα σε:

α) Ασήμαντες, κατά τις οποίες το άτομο δεν νοσεί και είναι ικανό για εργασία.

β) Ελαφρές με νόσηση και αποχή από την εργασία, από μία έως δεκαπέντε – είκοσι ημέρες (1 – 20).

γ) Επικίνδυνες στις οποίες το αντίστοιχο χρονικό διάστημα ανέρχεται έως και τριάντα ημέρες ή από είκοσι έως σαράντα ημέρες με ενδεχόμενο κίνδυνο ακόμη και της ζωής του τραυματισθέντος και

δ) Βαριές, με ανικανότητα δια εργασία άνω των τριάντα ή σαράντα ημερών.

Παράγοντες που ευθύνονται για τα τροχαία Ατυχήματα – Δυστυχήματα

α) ο άνθρωπος ως οδηγός ή πεζός

β) το όχημα (παλαιότητα, κακή συντήρηση)

γ) ο δρόμος (κατάσταση της οδού, οδική σήμανση, εξοπλισμός κτλ.)

Από τους παραπάνω παράγοντες, το μεγαλύτερο ποσοστό ευθύνης παντού και πάντοτε έχει χωρίς αμφιβολία ο άνθρωπος, σε ποσοστό που ξεπερνά 85%.

ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ ΟΤΑΝ ΜΑΣ ΣΥΜΒΕΙ

Είναι κοινότυπο, αλλά θα το επισημάνουμε κι εδώ. **ΑΜΕΣΩΣ** μετά το τροχαίο, απαιτείται να επιστρατεύσουμε όλη μας την ΨΥΧΡΑΙΜΙΑ. Είναι απαραίτητο τόσο για να ενεργήσουμε ορθά σε ενδεχόμενο δικό μας τραυματισμό, ή οποιουδήποτε άλλου συγγενή, φίλου ή γνωστού μας έχει εμπλακεί στο τροχαίο και να προχωρήσουμε σε όλες τις νόμιμες ενέργειες, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποζημίωσή και η ηθική ικανοποίηση.

Παρακάτω εκθέτουμε **δέκα (10) οδηγίες για τις πρώτες μόνο ενέργειές μας**, σημειώνοντας ωστόσο ότι **είναι χρήσιμη η ΣΥΝΤΟΜΟΤΕΡΗ ΔΥΝΑΤΗ επικοινωνία σας με Τεχνικό Σύμβουλο, με Νομικό Συμπαραστάτη και με Ιατρό πραγματογνώμονα (όταν απαιτείται).**

Αμέσως λοιπόν μετά το τροχαίο:

- 1. Σημειώνουμε τις πινακίδες του υπαιτίου για το τροχαίο οχήματος.**
- 2. Σπεύδουμε να μάθουμε τα στοιχεία του υπαιτίου οδηγού και του υπαιτίου οχήματος** (όνομα, επώνυμο και διεύθυνση του οδηγού και του ιδιοκτήτη του υπαιτίου οχήματος κι ασφαλιστική εταιρεία που ασφαλίζει το υπαίτιο όχημα).
- 3. Λαμβάνουμε φωτογραφίες**, ακόμη και με το κινητό μας, των εμφανών **υλικών ζημιών** του οχήματός μας, **της θέσης των οχημάτων** μετά το τροχαίο Συμβάν και **της πινακίδας** του υπαιτίου οχήματος.
- 4. Καλούμε άμεσα την Τροχαία.** Δεν επαναπαυόμαστε σε καμία περίπτωση στις βεβαιώσεις του εμπλεκόμενου οδηγού ότι θα φροντίσει να αποζημιωθούμε. Δεν καλούμε την Τροχαία αν δεν υπάρχει τραυματισμός προσώπου και ο υπαίτιος του τροχαίου υπογράψει έντυπο φιλικού διακανονισμού τροχαίου ατυχήματος.

5. Στο διάστημα μέχρι να καταφθάσει η Τροχαία, συλλέγουμε τα στοιχεία των αυτοπτών μαρτύρων. Η μαρτυρία τους μπορεί μελλοντικά να αξιοποιηθεί και να αποδειχθεί πολύτιμη.

6. Όταν καταφθάσουν τα όργανα της Τροχαίας και στην περίπτωση που έχουν λάβει χώρα μόνο υλικές ζημιές, συντάσσεται από το όργανο ένα δελτίο υλικών ζημιών. Φροντίζουμε και εμείς να ελέγξουμε την ορθή καταγραφή των κατευθύνσεων των οχημάτων κι η παράβαση του υπαιτίου οδηγού.

7. Στην περίπτωση που έχουν λάβει χώρα σωματικές βλάβες, φροντίζουμε να τις αναφέρουμε ΑΜΕΣΩΣ ώστε να καταγραφούν. ΠΡΟΣΟΧΗ: Θα πρέπει να αναφέρουμε τον οποιοδήποτε τραυματισμό μας, ακόμη κι αν τον εκτιμούμε ως μικρής έκτασης. Θα πρέπει να θυμόμαστε ότι ακόμη κι ο «μικρός» τραυματισμός χρήζει αποζημίωσης. Θα πρέπει επίσης να θυμόμαστε ότι ένας φαινομενικά μικρός τραυματισμός, μπορεί να αποδειχθεί τις επόμενες ώρες ή ημέρες ή και μήνες πολύ μεγαλύτερης έκτασης...

8. Σε περίπτωση που διακομισθούμε σε νοσοκομείο ή επισκεφθούμε ιατρό, ζητάμε πάντα να μας χορηγηθούν ιατρικές βεβαιώσεις.

9. Δηλώνουμε το συντομότερο δυνατό το ατύχημα στην ασφαλιστική μας εταιρία. Σύμφωνα με το Νόμο, ο λήπτης της ασφάλισης ή ο ασφαλισμένος υποχρεούται να δηλώνει στην εταιρία του κάθε ατύχημα ΑΜΕΣΩΣ, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση και το αργότερο εντός οκτώ (8) εργάσιμων ημερών, αφοτου έλαβε γνώση του ατυχήματος.

10. Η επικοινωνία μας στη περίπτωση αυτή με Δικηγόρο και Τεχνικό Σύμβουλο, είναι χρήσιμη και απαραίτητη!

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΤΕ

Παρότι το τροχαία Συμβάντα ειδικά στην χώρα μας είναι πάρα πολύ συχνά, ελάχιστοι γνωρίζουν σε όλο τους το εύρος, τα δικαιώματα αποζημίωσης που έχουν για τις υλικές και σωματικές βλάβες που έχουν υποστεί. Το αποτέλεσμα είναι ότι οι περισσότεροι που εμπλέκονται σε τροχαία, είτε αποζημιώνονται ελάχιστα, είτε πάντως περιορισμένα σε σχέση με τα δικαιώματα που διαθέτουν.

Σύνηθες επίσης είναι το εξής: Υποτιμάμε εμείς οι ίδιοι τις υλικές ζημιές και τις σωματικές βλάβες που έχουμε υποστεί και αγνοούμε ότι χρήζουν αξιοπρεπούς αποζημίωσης.

Παρακάτω θα εκθέσουμε τις κατηγορίες ανθρώπων που δικαιούνται αποζημίωσης λόγω της εμπλοκής τους σε τροχαίο Συμβάν, αλλά και τα διάφορα κονδύλια που μπορούν να διεκδικήσουν.

Δείτε αναλυτικά τα κονδύλια που μπορείτε να διεκδικήσετε. Είναι πιθανό να εκπλαγείτε με τις δυνατότητες αποζημίωσής σας!

ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΡΟΧΑΙΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

Δικαιούται αποζημίωση τόσο ο ιδιοκτήτης του οχήματος, όσο και τα άλλα πρόσωπα που τυχόν υπέστησαν σωματική βλάβη απ' το ατύχημα.

Υπόχρεοι για την αποζημίωση είναι:

- 1.** Η εταιρεία που έχει ασφαλίσει το ζημιογόνο αυτοκίνητο (εκτός αν το όχημα είναι ανασφάλιστο ή αν έχει ανακληθεί η άδειά της, οπότε κατ' αρχήν ευθύνεται το Επικουρικό Κεφάλαιο),
- 2.** Ο ιδιοκτήτης του ζημιογόνου αυτοκινήτου
- 3.** Ο οδηγός του ζημιογόνου αυτοκινήτου.

Κι οι τρεις ευθύνονται εις ολόκληρον. Εάν η ασφαλιστική εταιρεία πτωχεύσει, για όσο διάστημα διαρκεί η εκκαθάριση δεν μπορεί να γίνει εκτέλεση κατά του ιδιοκτήτη και του οδηγού.

A) ΥΛΙΚΕΣ ΖΗΜΙΕΣ

Μπορείτε να διεκδικήσετε τα εξής κονδύλια:

1. Υλική ζημία του οχήματος

Έχετε τις εξής επιλογές:

I) Να επισκευάσετε το όχημά σας (αφού πρώτα εξεταστεί από πραγματογνώμονα της ασφαλιστικής εταιρείας ή από ανεξάρτητο πραγματογνώμονα με δική σας εντολή) και να διεκδικήσετε την αξία των τιμολογίων και των αποδείξεων παροχής υπηρεσιών (ανταλλακτικά κι εργασίες επισκευής + ΦΠΑ).

II) Να ζητήσετε από συνεργείο ή από πραγματογνώμονα (πραγματογνώμονα της ασφαλιστικής ή ανεξάρτητο κατόπιν εντολής σας) μια γραπτή εκτίμηση που να περιλαμβάνει τις βλάβες του οχήματός σας και την εκτιμώμενη δαπάνη επισκευής (ανταλλακτικά κι εργασίες επισκευής). Με βάση αυτήν την εκτίμηση, μπορείτε να διεκδικήσετε την εκτιμώμενη δαπάνη επισκευής, χωρίς όμως τον αντίστοιχο ΦΠΑ. Μπορείτε επίσης, να ζητήσετε και τη δαπάνη που

οφείλατε να καταβάλετε στο συνεργείο, ακόμα και αν δεν την καταβάλατε λόγω έκπτωσης που σας έκανε το συγκεκριμένο συνεργείο (βλ. υπ' αριθμ. 1770/1994 απόφαση Εφετείου Αθηνών).

III) Στην περίπτωση που το όχημά σας έχει υποστεί εκτεταμένη βλάβη, ώστε να είναι ασύμφορη η επισκευή του (στην περίπτωση δηλαδή που η δαπάνη επισκευής προσεγγίζει ή και υπερβαίνει την εμπορική αξία του οχήματος, όπως αυτή διαμορφωνόταν πριν το τροχαίο Συμβάν), μπορείτε να ζητήσετε από συνεργείο ή από πραγματογνώμονα (της ασφαλιστικής ή ανεξάρτητο κατόπιν εντολής σας) μια γραπτή εκτίμηση (προτιμολόγιο) που να βεβαιώνει το ασύμφορο της επισκευής, αλλά και το είδος και την αξία των σώστρων, δηλαδή το ποσό στο οποίο μπορεί να πωληθεί ό,τι έχει απομείνει από το κατεστραμμένο ή ημικατεστραμμένο όχημα. Με βάση αυτή την εκτίμηση μπορείτε να διεκδικήσετε το ποσό της εμπορικής αξίας του οχήματός σας (όπως αυτή διαμορφωνόταν πριν το τροχαίο Συμβάν), αφαιρώντας όμως την αξία των σώστρων.

2. Μείωση Εμπορικής Αξίας του Οχήματος

Μπορείτε να διεκδικήσετε το σχετικό ποσόν, ακόμα κι αν το όχημά σας επισκευαστεί πλήρως, έχει ωστόσο μειωθεί η εμπορική του αξία, είτε επειδή είναι αδύνατο να επισκευαστεί και να επανέλθει απολύτως στην κατάσταση που βρισκόταν πριν το τροχαίο Συμβάν, είτε απλώς επειδή ο μέσος αγοραστής είναι επιφυλακτικός με την αγορά οχήματος που έχει «τρακάρισμα» στο ιστορικό του και προσφέρει λιγότερα χρήματα για την αγορά του σε σχέση με αυτά που θα προσέφερε πριν το τροχαίο Συμβάν. Το αιτούμενο κονδύλιο εδώ είναι η διαφορά της εμπορικής αξίας του οχήματος πριν το τροχαίο Συμβάν, με την εμπορική αξία του επισκευασμένου οχήματος μετά το τροχαίο Συμβάν.

3. Χρήση TAXI ή μίσθωση οχήματος λόγω της στέρησης του οχήματός σας

Στην περίπτωση που λόγω του τροχαίου Συμβάντος δεν μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το όχημά σας (είτε επειδή δεν μπορεί να τεθεί νομίμως και με ασφάλεια σε κίνηση λόγω των βλαβών που έχει υποστεί και για το χρονικό διάστημα μέχρι την επισκευή του, είτε απλώς για τις ημέρες που παρέμεινε στο συνεργείο για επισκευή, είτε επειδή καταστράφηκε σε βαθμό που κρίθηκε ασύμφορη η επισκευή του), είναι πιθανό να χρησιμοποιήσετε ταξί για τις μετακινήσεις σας ή να νοικιάσετε κάποιο όχημα. Δικαιούστε λοιπόν, να ζητήσετε τη δαπάνη για ταξί ή για τη μίσθωση οχήματος. Ωστόσο, δικαιούστε το κόστος κάποιων αναγκαίων μόνο διαδρομών σας, στις οποίες περιλαμβάνονται οι διαδρομές προς το συνεργείο, νοσοκομείο, φυσικοθεραπευτή, ιδιωτικούς ιατρούς κτλ. Δικαιούστε επίσης, να ζητήσετε τη δαπάνη μεταφοράς σας, από και προς την εργασία σας, αφαιρώντας όμως ότι θα δαπανούσατε αν χρησιμοποιούσατε το δικό σας όχημα (βενζίνη κτλ). Επομένως σε τέτοιες περιπτώσεις φροντίστε να ζητάτε απόδειξη.

4. Μεταφορά και Φύλαξη Οχήματος

Στην περίπτωση που κατόπιν του τροχαίου Συμβάντος το όχημά σας δεν μπορεί να τεθεί νομίμως και με ασφάλεια σε κίνηση, είναι πιθανό να δαπανήσετε χρήματα για τη μεταφορά του οχήματός σας με γερανό από τον τόπο του Συμβάντος και για την φύλαξή του σε κάποιο γκαράζ. Δικαιούστε λοιπόν, να ζητήσετε τη δαπάνη μεταφοράς και φύλαξης του οχήματός σας. Να σημειώσουμε ότι ακόμα κι αν συμβάλλετε με οδική βοήθεια και δεν πληρώσετε τελικά για τη μεταφορά του οχήματός σας, δικαιούστε ωστόσο να ζητήσετε ότι θα δαπανούσατε στην περίπτωση που δεν ήσασταν Συμβεβλημένος με οδική βοήθεια.

5. Καταστραφέντα Προσωπικά Είδη

Στην περίπτωση που λόγω του σύγκρουσης που προήλθε από το τροχαίο Συμβάν, καταστράφηκαν προσωπικά σας είδη κι αντικείμενα,

όπως ρούχα (μπουφάν, παντελόνι, παπούτσια, γυαλιά ηλίου ή μυωπίας, κράνος), αλλά και κινητό τηλέφωνο, ρολόι, ακόμη και κάποιο κόσμημα, μπορείτε να ζητήσετε να αποζημιωθείτε σύμφωνα με την εμπορική αξία που είχαν τα προσωπικά σας είδη κι αντικείμενα κατά τη στιγμή της σύγκρουσης. Η καταστροφή προσωπικών ειδών κι αντικειμένων είναι πολύ συχνή στην περίπτωση που στο τροχαίο ατύχημα εμπλέκεται μοτοσικλέτα. Φυσικά και θα χρειαστούν οι αποδείξεις αγοράς.

6. Λοιπές Αξιώσεις

- Αν μετά την αγορά του αυτοκινήτου σας το είχατε εξοπλίσει με πρόσθετο εξοπλισμό (extras), ο οποίος καταστράφηκε στο τροχαίο Συμβάν, όπως συναγερμό, ηχητικό εξοπλισμό, ραδιοκασετόφωνο, μπαγκαζιέρα (στην περίπτωση μοτοσικλέτας) κτλ, μπορείτε να αξιώσετε να αποζημιωθείτε για την καταστροφή του εν λόγω πρόσθετου εξοπλισμού.
- Στην περίπτωση που κατά το τροχαίο Συμβάν καταστράφηκαν πράγματα που μεταφέρατε με το όχημά σας (laptop, βιντεοκάμερα, φωτογραφική μηχανή κτλ) μπορείτε να αξιώσετε να αποζημιωθείτε σύμφωνα με την εμπορική αξία που είχαν αυτά κατά τη στιγμή του τροχαίου. Και εδώ θα χρειαστούν αποδείξεις αγοράς!
- Στην περίπτωση που το κατεστραμμένο λόγω του τροχαίου όχημά σας είναι επαγγελματικό, μπορείτε να ζητήσετε την απώλεια εισοδήματός σας, λόγω της στέρησης του οχήματός σας (με κλασσική περίπτωση τον ιδιοκτήτη TAXI). Αν πράγματα που μεταφέρατε με το όχημά σας και καταστράφηκαν λόγω του τροχαίου, ήταν εργαλεία απαραίτητα για την εργασία σας και λόγω της καταστροφής τους απωλέσατε εισοδήματα, δικαιούστε να ζητήσετε τα εισοδήματα αυτά (πχ φωτογράφος που λόγω καταστροφής της φωτογραφικής μηχανής του δεν μπόρεσε να καλύψει κάποια τελετή). Μπορείτε ακόμη να ζητήσετε τα εισοδήματα που απωλέσατε για την ημέρα ή τις ημέρες που αναγκαστήκατε να απασχοληθείτε με την επισκευή του οχήματός σας (μεταφορά και παραλαβή από το συνεργείο κτλ). Μπορείτε τέλος, να ζητήσετε ακόμη και τους τόκους που απωλέσατε από την απόσυρση χρηματικού ποσού από τον τραπεζικό σας λογαριασμό, με σκοπό την επισκευή του οχήματός σας, αλλά και τα

έξοδα της τράπεζας για δάνειο που τυχόν πήρατε για να πληρώσετε τις υλικές ζημιές του οχήματός σας.

- Δικαιούστε να ζητήσετε το ποσό που έχετε δαπανήσει για τον χρόνο της εγγύησης του οχήματός σας, κατά το μέρος που αυτή θα είναι ανώφελη για εσάς, στην περίπτωση της ολοσχερούς καταστροφής του οχήματός σας λόγω του τροχαίου Συμβάντος. Ομοίως, δικαιούστε να ζητήσετε το ποσό που έχετε δαπανήσει για τον χρόνο ενοικίασης parking του οχήματός σας, στην περίπτωση που το parking είναι πλέον ανώφελο για το όχημά σας κατόπιν της βλάβης ή καταστροφής που υπέστη λόγω του τροχαίου Συμβάντος.

- Μπορείτε, βεβαίως, να ζητήσετε τις δαπάνες σας στην περίπτωση που ορίσατε πραγματογνώμονα για να διερευνήσει αφενός τις συνθήκες του τροχαίου ατυχήματος κι αφετέρου το μέγεθος της βλάβης και την έκταση της μείωσης της εμπορικής αξίας του οχήματός σας.

7. Ηθική Βλάβη λόγω Υλικών Ζημιών

Είναι σύνηθες να είστε συναισθηματικά δεμένοι με το όχημά σας ή το όχημά σας να συνιστά σημαντικό περιουσιακό σας στοιχείο. Οι βλάβες, λοιπόν, που προξενήθηκαν στο όχημά σας (κι ακόμα περισσότερο η καταστροφή του) σας στενοχωρούν ιδιαίτερα. Επιπλέον, η επισκευή του οχήματός σας προξενεί οπωσδήποτε κάποιου είδους ταλαιπωρία. Λόγω λοιπόν αυτής της στενοχώριας και ταλαιπωρίας, η οποία δεν επουλώνεται απαραίτητα με τη μετέπειτα επισκευή του οχήματός σας, δικαιούστε να ζητήσετε χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υποστήκατε λόγω των υλικών ζημιών που προξενήθηκαν στο όχημά σας.

B) ΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΒΛΑΒΕΣ

Θα πρέπει να τονίσουμε ότι δεν θα πρέπει να υποτιμούμε καμιά σωματική βλάβη λόγω τροχαίου Συμβάντος. **Ακόμη κι οι μικρές σωματικές βλάβες χρήζουν αποζημίωσης.**

Συγκεκριμένα, μπορείτε να διεκδικήσετε τα εξής κονδύλια:

1) Χρήση TAXI

Στην περίπτωση που λόγω του τροχαίου Συμβάντος τραυματιστήκατε, μπορεί να χρειαστεί να επισκεφθείτε επανειλημμένα για θεραπεία κι επανεξετάσεις νοσοκομεία, ιδιώτες γιατρούς, φυσικοθεραπευτές κτλ. Στην περίπτωση που δεν διαθέτετε όχημα,

στην περίπτωση που η κατάσταση της υγείας σας δεν σας επιτρέπει να οδηγήσετε όχημα ή στην περίπτωση που το όχημά σας δεν μπορεί να τεθεί σε κίνηση λόγω της εμπλοκής του στο τροχαίο Συμβάν, είναι πιθανό για την μεταφορά σας να χρησιμοποιήσετε taxi. Δικαιούστε λοιπόν, να ζητήσετε τη δαπάνη για taxi (πρέπει να αποδεικνύεται με απόδειξη).

2) Νοσήλια

Δαπάνες για Νοσήλια συνιστούν οι δαπάνες:

- Για ιατρικές επισκέψεις, ακτινογραφίες, ιατρικές εξετάσεις, αμοιβές γνωματεύσεων ιατρών κτλ.
- Για αγορά παραφαρμακευτικών προϊόντων (φάρμακα, πατερίτσες, επίδεσμοι, αναπηρικά είδη, Τεχνητά μέλη κτλ).
- Για έξοδα μεταφοράς στο νοσοκομείο με ασθενοφόρο κι αμοιβή αποκλειστικής νοσοκόμας.
- Για φιλοδωρήματα που δώσατε στους ιατρούς και το νοσηλευτικό προσωπικό του νοσοκομείου που νοσηλευθήκατε για να σας προσέξουν περισσότερο.
- Για φυσικοθεραπείες κτλ.

Δικαιούστε πλήρους αποζημίωσης για τις ως άνω δαπάνες. Για όλα τα παραπάνω έξοδα (εκτός βεβαίως των φιλοδωρημάτων), θα πρέπει να φροντίσετε να κρατήσετε τις σχετικές αποδείξεις. Αν είστε ασφαλισμένοι στο Ι.Κ.Α. κι αυτό καταβάλει κάποιο ποσό για την εν λόγω περίθαλψη, τότε το ποσό αυτό αφαιρείται από το αίτημα και μάλιστα καλό είναι να το κάνετε εσείς οι ίδιοι στην αγωγή σας, για να αποφύγετε την καθυστέρηση με την έκδοση αναβλητικής απόφασης.

Ο ασφαλισμένος κάθε ασφαλιστικού φορέα δικαιούται να ζητήσει το σύνολο των νοσηλίων.

3] Δαπάνες για Μελλοντικά Νοσήλια

Συμβαίνει συχνά παρά τη νοσηλεία σας, να είναι πιθανό ότι θα απαιτηθούν μελλοντικά νέες χειρουργικές επεμβάσεις (π.χ. πλαστική επέμβαση) και νέα νοσήλια. Στην περίπτωση αυτή μπορείτε να

ζητήσετε τις δαπάνες αυτές που θα απαιτηθούν στο μέλλον (στο βαθμό βεβαίως που μπορούν να προβλεφθούν).

4] Δαπάνη για Αποκλειστικές Νοσοκόμες-Οικιακές Βοηθούς

Είναι πιθανό να μισθώσετε αποκλειστική νοσοκόμα κατά τη διάρκεια παραμονής σας στο νοσοκομείο, αλλά και κατά τη διάρκεια παραμονής σας στην οικία σας, όταν έχετε αναρρωτική άδεια και χρήζετε τέτοιας περιποίησης. Μπορείτε, επίσης, να μισθώσετε οικιακή βοηθό κατά το διάστημα παραμονής σας στην οικία σας και για το χρονικό διάστημα που είστε ανίκανοι προς εργασία ή κι αυτοεξυπηρέτηση. Δικαιούστε λοιπόν, να ζητήσετε τη δαπάνη σας για αποκλειστικές νοσοκόμες-οικιακές βοηθούς. Ωστόσο, συχνά τα καθήκοντα αποκλειστικής νοσοκόμας ή και οικιακής βοηθού τα αναλαμβάνει δωρεάν κάποιος συγγενής. Στην περίπτωση αυτή μπορείτε να ζητήσετε ό,τι θα δαπανούσατε εάν προσλαμβάνατε αποκλειστική νοσοκόμα και οικιακή βοηθό.

Επισημαίνεται ότι για τις υπηρεσίες που προσφέρουν συγγενικά πρόσωπα, λ.χ. μητέρα, σύζυγος κλπ., οι οποίες είναι πέραν αυτών που προσέφεραν στα πλαίσια των αμοιβαίων υποχρεώσεων που απορρέουν από την οικογενειακή σχέση, αφού ναι μεν τα συγγενικά πρόσωπα έχουν ηθική υποχρέωση να συμπαρίστανται και να παρέχουν φροντίδα και βοήθεια, όμως οι προαναφερθείσες υπηρεσίες της αποκλειστικής νοσοκόμου **είναι πέραν των συνήθων υποχρεώσεων**, εάν δε, δεν τις είχαν προσφέρει ο παθών θα ήτανε αναγκασμένος να προσλάβει προς τούτο τρίτο πρόσωπο με αμοιβή.

Όταν δε το συγγενικό πρόσωπο καλύπτει σε καθημερινή βάση για το χρονικό διάστημα μέχρι την πλήρη ανάρρωση και την δυνατότητα αυτοεξυπηρέτησης του παθόντος αυτό το κενό και την αδυναμία αυτοεξυπηρέτησης του, με υπέρνταση των δυνάμεων του και των προσπάθειών του με περιορισμό των προσωπικών αναγκών τους, βοηθώντας στην πραγματοποίηση κάθε ανάγκης και συντροφεύοντας τον παθόντα σε κάθε έξοδο και μετακίνηση για εξετάσεις, ιατρικές γνωματεύσεις, επισκέψεις σε δικηγόρο κλπ., αναγκαζόμενο να μειώσει σε αισθητό βαθμό τις απασχολήσεις του στην οικία της και τις εν γένει κοινωνικές, επαγγελματικές και οικογενειακές του δραστηριότητες και να περιθάλπει τον παθόντα, η δε παρουσία του είναι αναγκαία, διότι έπρεπε να βοηθά το παθόντα λ.χ. στην έγερση από το κρεβάτι, στην ατομική καθαριότητα, στην μεταφορά του στην τουαλέτα, στην παρασκευή και στη λήψη τροφής και να βρίσκεται εν γένει σε καθεστώς εγρήγορσης, το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με το ότι τις εν λόγω υπηρεσίες κάλυψε το συγγενικό πρόσωπο του παθόντος, **δεν μπορεί να καταλήξει σε ωφέλεια του υπόχρεου εναγομένου και σε αποφυγή καταβολής από αυτού της σχετικής αποζημιώσεως του ζημιωθέντος.** Η εν λόγω δαπάνη αποτιμάται με βάση την αμοιβή την οποία θα κατέβαλλε ο παθών κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων και την κοινή των ανθρώπων πείρα, για τις αντίστοιχες υπηρεσίες μίας αποκλειστικής νοσοκόμου επί 24ωρου βάσεως, για το χρονικό διάστημα που θα απαιτηθεί. Η αποτίμηση των παραπάνω υπηρεσιών για τις οποίες δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση σύμφωνα με το άρθρο 930 παρ. 3 ΑΚ, υπολογίζεται σύμφωνα και με τα συναλλακτικά ήθη).

5] Δαπάνη για Βελτιωμένη Διατροφή

Λόγω του τραυματισμού σας είναι πιθανό να σας συσταθεί ιατρικά (ακόμη και προφορικά) η λήψη βελτιωμένης διατροφής, συνιστάμενης στην αγορά και παρασκευή φαγητών εμπλουτισμένων σε συστατικά όπως ασβέστιο, λευκώματα, υδατάνθρακες. Η λήψη της βελτιωμένης διατροφής μπορεί να απαιτεί επιπλέον δαπάνη σε σχέση με τη συνηθισμένη διατροφή. Την επιπλέον αυτή δαπάνη για βελτιωμένη διατροφή δικαιούστε να τη διεκδικήσετε.

Η γνωμάτευση του Ιατρού πραγματογνώμονα είναι σημαντική.

6]Απώλεια Εισοδήματος

Ένας τραυματισμός τις περισσότερες φορές έχει ως συνέπεια την αδυναμία ή ανικανότητα εργασίας για κάποιο χρονικό διάστημα, πράγμα που έχει σαν πιθανό αποτέλεσμα την απώλεια κάποιων εισοδημάτων (από το μισθό σας, από την αναγκαστική αποχή σας από το ελεύθερο επάγγελμα κτλ). Δικαιούστε λοιπόν, να ζητήσετε τα εισοδήματα που απωλέσατε. Ωστόσο, στην περίπτωση που είστε ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ, δεν δικαιούστε να ζητήσετε ποσά που έχετε λάβει από το ΙΚΑ για αυτήν ακριβώς την αιτία. Σημειώνουμε ότι δικαιούστε να ζητήσετε ό,τι εισοδήματα θα στερηθείτε στο μέλλον λόγω των βλαβών που σας έχουν προξενηθεί (μερικές βλάβες μάλιστα ενδέχεται να είναι και μόνιμες), ακόμη και λόγω της μείωσης της αποδοτικότητάς σας στο επάγγελμά σας λόγω του τροχαίου Συμβάντος. Επίσης, αν λόγω της φύσης της εργασίας σας κερδίζατε και φιλοδωρήματα, δικαιούστε να ζητήσετε κι αυτά. Τέλος, δικαιούστε να ζητήσετε ό,τι δαπανήσατε λόγω της ανικανότητάς σας προς εργασία, για παράδειγμα για την πρόσληψη προσωπικού λόγω της ανικανότητας ή μειωμένης αποδοτικότητάς σας.

7]Διατροφές

Αρκετοί άνθρωποι έχουν υποχρέωση από το νόμο να διατρέφουν συγκεκριμένα πρόσωπα (συζύγους, παιδιά, γονείς κτλ). Λόγω λοιπόν, του τραυματισμού τους και της συνεπαγόμενης αδυναμίας ή ανικανότητάς τους προς εργασία, είναι πιθανό να αδυνατούν να ανταποκρίνονται στην υποχρέωσή τους για τη διατροφή των παραπάνω προσώπων. Στην περίπτωση αυτή, τα πρόσωπα τα οποία υποχρεούνται να διατρέφουν, δικαιούνται να ζητήσουν με το δικόγραφο της ίδιας αγωγής τη διατροφή τους (όχι τη δική τους αλλά αυτή που υποχρεούνται κατά το νόμο να καταβάλουν) από τους αντιδίκους.

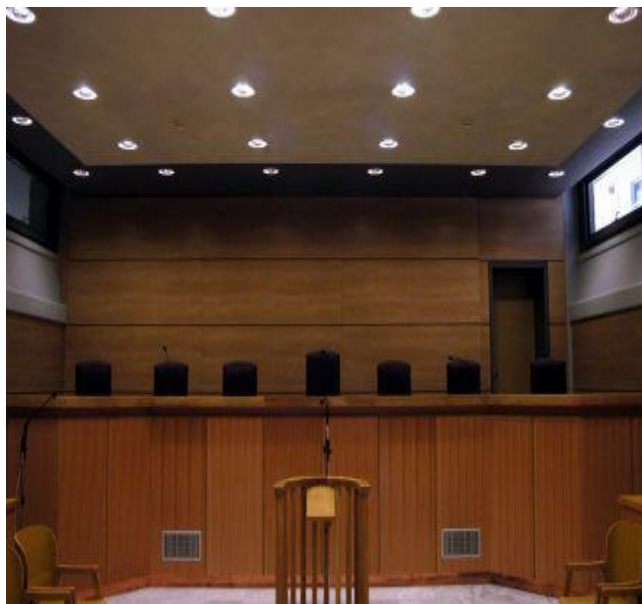

8] Ηθική Βλάβη

Λόγω του τραυματισμού σας, της στενοχώριας που σας προξενήθηκε από αυτόν, της ψυχικής φθοράς που συνέβη κατά τον τραυματισμό σας και κατά το διάστημα της ίασής του, αλλά και λόγω της ταλαιπωρίας σας κατά τη νοσηλεία σας και του διαστήματος της ίασής σας, δικαιούστε χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. **Το κονδύλι αυτό είναι από τα πλέον σημαντικά.**

9] Ηθική Βλάβη άρθρου 931 Αστικού Κώδικα

Η απαίτηση για την ηθική βλάβη του άρθρου 931 Α.Κ. είναι διαφορετική από την ηθική βλάβη στην οποία αναφερόμαστε στη παράγραφο 8 του παρόντος. Κατά το άρθρο 931 Α.Κ. *"η αναπηρία ή η παραμόρφωση που προξενήθηκε στον παθόντα λαμβάνεται ιδιαίτερα υπόψη, κατά την επιδίκαση αποζημίωσης, αν επιδρά στο μέλλον του"*. Από τη διάταξη αυτή, προκύπτει ότι η αναπηρία ή παραμόρφωση, εκτός από την επίδραση που μπορεί να ασκήσει σε άλλες αξιώσεις, είναι δυνατόν να θεμελιώσει αυτοτελή αξίωση για αποζημίωση, αν επιδρά στο μέλλον του θιγομένου προσώπου, δηλαδή στην επαγγελματική, οικονομική και κοινωνική εξέλιξή του. Δεν απαιτείται βεβαιότητα δυσμενούς επιρροής στο μέλλον του προσώπου, αλλά αρκεί η απλή πιθανότητα κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων. Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στα νεαρά, άγαμα άτομα, αφού η αναπηρία ή παραμόρφωσή τους μειώνει την πιθανότητα τέλεσης γάμου. Στην περίπτωση, λοιπόν, αναπηρίας ή παραμόρφωσης δικαιούστε να απαιτήσετε σημαντικά χρηματικά ποσά, αφενός ως αποζημίωση κι αφετέρου για τη δημιουργία οικονομικής βάσης που θα αντισταθμίζει τη μειονεκτική πλέον θέση σας.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ

Μετά από σοβαρό ατύχημα ή δυστύχημα η αρχική κατάθεση του παθόντος ή των συγγενών του θύματος είναι μια πάρα πολύ σοβαρή υπόθεση.

Σοβαρές παραλείψεις ή κακές διατυπώσεις στην αρχική σας κατάθεση είναι δυνατό να επιδράσουν αρνητικά στην πλήρη δικαίωση του παθόντος ή του θύματος, καθώς οι αντίδικοι μπορεί να τις εκμεταλλευτούν προκειμένου να αμφισβητήσουν την υπαιτιότητά τους ή να ισχυριστούν τυχόν συνυπαιτιότητα.

Για τους λόγους αυτούς προτείνεται όπως:

- Πριν καταθέσουμε στο αρμόδιο αστυνομικό όργανο πρέπει να γνωρίζουμε καλά τον τόπο, χρόνο και συνθήκες του τροχαίου. Σκόπιμο είναι να συνταχθεί Υπόμνημα Μάρτυρα το οποίο να υποβάλετε στον αρμόδιο για την προανάκριση αστυνομικό, ο οποίος θα συντάξει προς τούτο σχετικό πρακτικό ενεχυριάσεως.
- Στο υπόμνημα αυτό είναι ανάγκη να αναφέρονται κατά τρόπο αναλυτικό τα Τεχνικά στοιχεία του οδοστρώματος στο σημείο του τροχαίου όπως η τυχόν κυκλοφοριακή σύνδεση, η νόμιμη σήμανση και διαγράμμιση του σημείου όπου έγινε το ατύχημα, η κατάσταση του οδοστρώματος (λακκούβες, "σαμαράκια" κτλ), ο φωτισμός και ότι άλλο χρήσιμο στοιχείο θα βοηθούσε στο προανακριτικό έργο της αστυνομίας.

Σε περίπτωση που στο τροχαίο έχει εμπλακεί φορτηγό άνω των 3 τόνων πρέπει να εξετασθεί με προσοχή εάν το ζημιογόνο αυτό φορτηγό.

A. Έχει παράνομες τροποποιήσεις με την προσθήκη γερανών και λοιπών μηχανημάτων, για τα οποία χρειάζεται να έχει υποβληθεί ειδική μελέτη και να έχει εκδοθεί σχετική έγκριση από το Γραφείο Συγκοινωνιών .

B. Εάν έχει υποστεί τον προβλεπόμενο Τεχνικό έλεγχο από ΚΤΕΟ.

Γ. Εάν το φορτίο που έφερε ήταν φορτωμένο κατά τρόπο ώστε να μην επηρεάζεται η ομαλή και ασφαλή κυκλοφορία του.

Δ. Εάν η καρότσα του φορτηγού έχει τις διαστάσεις που αναφέρει η άδεια κυκλοφορίας του ή έχει υποστεί παράνομες επεκτάσεις και

τροποποιήσεις που έχουν σαν αποτέλεσμα την αστάθεια κατά την κίνησή του και την εν γένει επικίνδυνη πορεία του.

E. Εάν ο οδηγός του ζημιογόνου αυτοκινήτου διαθέτει την προβλεπόμενη άδεια οδηγήσεως για το ζημιογόνο αυτοκίνητο.

Σε περίπτωση εταιρικού οχήματος ο υπάλληλος οδηγός πρέπει να έχει συμπληρώσει το βιβλίο Δρομολογίων (ώρα αναχώρησης, χιλιόμετρα εκκίνησης κτλ) και τον ταχογράφο με τα πλήρη στοιχεία (ακριβής ώρα εκκίνησης, χιλιόμετρα, τόπος προορισμού και αναχώρησης).

Τα φορτηγά και τα λεωφορεία πρέπει να έχουν το χρώμα και τις διαστάσεις αμαξώματος που αναγράφει η άδεια κυκλοφορίας.

Από τη σωστή μελέτη του ταχογράφου προκύπτουν σοβαρά στοιχεία όπως η ταχύτητα, η κίνηση του φορτηγού με φορτίο, χωρίς φορτίο καθώς και οι ώρες οδήγησης.

Κρατικά αυτοκίνητα καθώς και αυτά της Αυτοδιοίκησης και Ν.Π.Δ.Δ. κινούνται μόνο από εξουσιοδοτημένο οδηγό για συγκεκριμένο χρόνο και όχημα και μόνο κατόπιν εκδόσεως σχετικής Διαταγής Πορείας.

Όλα τα οχήματα που φέρουν κρατικές πινακίδες ΚΗΥ – ΚΗΙ κτλ κινούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί κινήσεως κρατικών αυτοκινήτων, όπου και αν ανήκουν οργανικά.

Φωτογραφίες των εμπλεκομένων στο τροχαίο οχημάτων, ίχνη πεδήσεων στο οδόστρωμα και άλλα στοιχεία πρέπει να τα συλλέξουμε και αποτυπώσουμε για να υποβληθούν στον προανακριτικό υπάλληλο.

Με την υποβολή-κατάθεση της Έκθεσης Μάρτυρα, ο παθών ή μέλος οικογένειας (το μέλος της οικογένειας έχει το δικαίωμα παράστασης πολιτικής αγωγής μόνο εάν έχει επέλθει ο θάνατος του παθόντος) που καταθέτει ως μάρτυρας πρέπει να υποβάλλει το σχετικό παράβολο Παράστασης Πολιτικής Αγωγής, για να έχει το δικαίωμα να λάβει αντίγραφο της Δικογραφίας μετά την κατάθεση του δράστη ως κατηγορουμένου.

Α Γ Ω Γ Η

- **Άμεση Σύνταξη** της αγωγής σας χωρίς χρονοτριβές, ώστε να είναι όσο το δυνατόν γρηγορότερη η αποζημίωσή σας. Σύνταξη του δικογράφου της αγωγής με τρόπο άρτιο, ώστε να εξαντλεί τις δυνατότητές σας για αποζημίωση (διαφωνώ εν μέρει, με την έννοια ότι τα αποδεικτικά στοιχεία θα πρέπει να έχουν συλλεχθεί πριν την κατάθεση του δικογράφου και όχι μετά την κατάθεση αυτού, έως και τη συζήτηση. Αυτό για να είναι ορισμένα τα κονδύλια της αγωγής, να μην υπάρχουν δηλαδή αοριστίες και για να είναι το κατά το δυνατό καλύτερα θεμελιωμένη η αγωγή, καθότι οι ενστάσεις των αντιδίκων περιμένουν κατά τη συζήτηση). Άμεση πρόσβαση στο δικόγραφο πριν την κατάθεσή του.

- **Άμεση Κατάθεση** της αγωγής από τον δικηγόρο σας με προηγούμενη συνεννόηση μαζί σας, ώστε η συζήτηση της υπόθεσης στο Δικαστήριο να προσδιοριστεί σε ημερομηνία που να μπορείτε (αν θέλετε) να παραβρεθείτε, τόσο εσείς όσο και κάποιος μάρτυράς σας.

- **Επιμέλεια** του φακέλου και συλλογή περαιτέρω αποδεικτικών στοιχείων σχετικών με την υπαιτιότητα των αντιδίκων κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την κατάθεση της αγωγής έως τη συζήτηση της υπόθεσης στο Δικαστήριο.

- **Επικοινωνία** με τους αντιδίκους για την πιθανότητα επωφελούς εξώδικου Συμβιβασμού κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την κατάθεση της αγωγής έως τη συζήτηση της υπόθεσης στο Δικαστήριο. Είναι πιθανό οι αντίδικοι (π.χ. η ασφαλιστική εταιρεία) να προσφέρουν ένα σημαντικό χρηματικό ποσό, προκειμένου η υπόθεση να «κλείσει» και να μην οδηγηθεί στο Δικαστήριο. Ο εξώδικος Συμβιβασμός, όταν περιλαμβάνει ικανοποιητική αποζημίωση, έχει το επιπλέον προσόν της άμεσης καταβολής χρηματικού ποσού και της αποφυγής της πολύχρονης ενδεχομένως ταλαιπωρίας.

Εικόνες 3-4: Παράνομες τοποθετήσεις προσθέτων εξαρτημάτων

Δείτε αναλυτικά τί μπορείτε να διεκδικήσετε

ΕΚΔΙΚΑΣΗ

- **Εκδίκαση** της υπόθεσης στο ακροατήριο. Έγκαιρη προετοιμασία, κατάθεση δικογράφου προτάσεων και φακέλου με σχετικά έγγραφα.
- **Παράσταση**, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε υπόθεσης, ακόμη κι από δύο (2) δικηγόρους.
- **Σύνταξη** εκτενούς δικογράφου Προσθήκης-Αντίκρουσης, μέσα στο τριήμερο της εκδίκασης της υπόθεσης στο ακροατήριο, ώστε να αντικρουστούν άρτια οι όποιοι ισχυρισμοί στο ακροατήριο των αντιδίκων.
- **Άμεση εκτέλεση** της εκδοθείσας αποφάσεως του Δικαστηρίου (αν είναι προσωρινά εκτελεστή).

- **Σύνταξη** και κατάθεση έφεσης, εκδίκαση της υπόθεσης στο Δικαστήριο που κρίνει σε δεύτερο (2^ο) βαθμό, καθώς και λήψη κι εκτέλεση της τελεσίδικης απόφασης, σε περίπτωση που οι αντίδικοι έχουν εφεσιβάλλει ή σε περίπτωση που θέλετε εσείς να εφεσιβάλλετε την πρωτόδικη απόφαση.

Εικόνες 5-6: Παράνομες τοποθετήσεις προσθίων εξαρτημάτων

Η αμοιβή του δικηγόρου

Στις υποθέσεις τροχαίων ατυχημάτων επιτρέπεται η **συμφωνία** μεταξύ εντολέα και δικηγόρου περί της αμοιβής του δικηγόρου με την εκχώρηση ή μεταβίβαση μέρους των επιδικασθέντων (σε περίπτωση δικαστικού αγώνα) ή των συμφωνηθέντων (σε περίπτωση εξώδικου Συμβιβασμού).

Σημειωτέον ότι σε περίπτωση κατάθεσης απλής αγωγής (όχι με εργολαβική συμφωνία) πρέπει να προσέξετε το ύψος του αιτουμένου ποσού να μην είναι εξωπραγματικό.

Το θανατηφόρο τροχαίο

Παρακάτω θα παρουσιάσουμε τις δυνατότητες που έχετε να διεκδικήσετε αποζημίωση και χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης.

1) ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΟ ΤΡΟΧΑΙΟ ΑΤΥΧΗΜΑ

Αξιώσεις από θανατηφόρο τροχαίο ατύχημα μπορούν να έχουν οι κληρονόμοι του θανόντος, όσοι δικαιούνται να ζητήσουν από αυτόν διατροφή, συνεισφορά κι υπηρεσίες κι οι συγγενείς του (ως προς το κονδύλιο της χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης). Συγκεκριμένα μπορούν να διεκδικηθούν τα εξής κονδύλια:

α. Περιουσιακές Ζημίες

Οι κληρονόμοι μπορούν να διεκδικήσουν να αποζημιωθούν για την περιουσιακή ζημιά που υπέστη ο θανών, όπως για τις ζημίες που τυχόν υπέστη το όχημά του (επισκευή, αποζημίωση για ολική καταστροφή, αποζημίωση για μείωση εμπορικής αξίας), για μεταφορά και φύλαξη του οχήματος, για τα καταστραφέντα προσωπικά είδη του θανόντα, για κάθε είδους δαπάνη για τα νοσήλια του θανόντα (αν ο θανών νοσηλεύθηκε κατόπιν του τροχαίου και μέχρι την κατάληξή του), για αποκλειστικούς νοσοκόμους, για βελτιωμένη διατροφή, κτλ. Η ανάγνωση των κονδυλίων αυτών, με την απαραίτητη προσαρμογή τους για την περίπτωση του θανατηφόρου τροχαίου, πιθανόν να σας είναι διαφωτιστική.

β. Έξοδα Κηδείας-Ταφής

Στα έξοδα Κηδείας περιλαμβάνεται κάθε δαπάνη που αναφέρεται στην πράξη της ταφής του προσώπου και στη σχετική τελετή. Έξοδα Κηδείας-Ταφής δικαιούνται να ζητήσουν οι κληρονόμοι από κοινού ή ο κληρονόμος που τα κατέβαλε.

γ. Αποζημίωση για Στέρηση Διατροφής, Συνεισφοράς, Υπηρεσιών

Σύμφωνα με το άρθρο 928 του Αστικού Κώδικα, ο υπόχρεος σε αποζημίωση για τη θανάτωση κάποιου άλλου, βαρύνεται με την αποζημίωση όλων εκείνων των προσώπων, τα οποία δυνάμει του νόμου μπορούσαν να απαιτήσουν διατροφή από το θύμα. Διατροφή δικαιούνται να ζητήσουν ο σύζυγος, οι ανιόντες και κατιόντες (γονείς, τέκνα, παππούς, γιαγιά κτλ) και τα αδέλφια. Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, καθιερώνεται η αμοιβαία υποχρέωση των συζύγων για κοινή Συμβολή τους (με τα εισοδήματα, την περιουσία τους αλλά και την προσωπική τους εργασία) στις οικογενειακές ανάγκες (διατροφή δική τους, διατροφή των τέκνων τους κι υποχρέωση για Συμβολή στις ανάγκες του οικογενειακού οίκου). Ο επιζών σύζυγος στερείται τη συνεισφορά του θανόντος συζύγου και δικαιούται αποζημίωση για την στέρηση αυτής της συνεισφοράς.

Τέλος, σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, οι γονείς, υπό κάποιες προϋποθέσεις, δύνανται να διεκδικήσουν από τα τέκνα παροχή υπηρεσιών. Με το θάνατο σε τροχαίο κάποιου από τα τέκνα τους, στερούνται αυτές τις υπηρεσίες και δικαιούνται αποζημίωσης για τη στέρηση των υπηρεσιών αυτών.

δ. Χρηματική Ικανοποίηση λόγω Ψυχικής Οδύνης

Η στενή σύνδεση που έχουν διάφορα πρόσωπα με το θανόντα συνεπάγεται ιδιαίτερο ψυχικό πόνο λόγω του θανάτου του. Ο ψυχικός αυτός πόνος κατ' αρχήν δεν αποτιμάται σε χρήμα. Ωστόσο, επιδικάζεται μια εύλογη αποζημίωση λόγω αυτού του ψυχικού πόνου. **Η χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης είναι συνήθως το πιο κομβικό κονδύλιο που περιλαμβάνεται στο αγωγικό δικόγραφο.**

2) ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΛΟΓΩ ΨΥΧΙΚΗΣ ΟΔΥΝΗΣ

Δικαιούνται χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης οι στενά συνδεδεμένοι με το θανόντα. Στην πράξη, στενά συνδεδεμένα θεωρούνται τα μέλη της οικογένειας του θύματος. Η έννοια της οικογένειας, ωστόσο, δεν καθορίζεται από το νόμο, αλλά από τη νομολογία. Η Συμβίωση των προσώπων που συνιστούν την οικογένεια με το θανόντα έχει σημασία για τον προσδιορισμό του ποσού της χρηματικής ικανοποίησης.

Συγκεκριμένα, έχει κριθεί νομολογιακά ότι στην έννοια της οικογένειας ανήκουν:

α) Γονείς

β) Πατριός, Μητριά

γ) Παππούς, Γιαγιά

δ) Πεθερός, Πεθερά (υπό προϋποθέσεις)

ε) Αδέλφια

στ) Ετεροθαλή αδέρφια

ζ) Σύζυγος

η) Μνηστή (υπό προϋποθέσεις)

θ) Σύντροφος - Ελεύθερη Συμβίωση (υπό αυστηρές προϋποθέσεις - ελάχιστες περιπτώσεις, πρέπει να αποδειχθεί πρόθεση γάμου)

ι) Τέκνα

ια) Εγγόνια

ιβ) Δισέγγονα

ιγ) Θετά τέκνα

ιδ) Κυοφορούμενο τέκνο

ιε) Τέκνο συζύγου θανόντα (υπό προϋποθέσεις - σπάνιες περιπτώσεις)

ιστ) Γαμπρός, Νύφη από τέκνα (υπό προϋποθέσεις - σπάνιες περιπτώσεις)

ιζ) Θείοι, Θείες (υπό προϋποθέσεις - πολύ σπάνιες περιπτώσεις, γενικά η νομολογία είναι αρνητική)

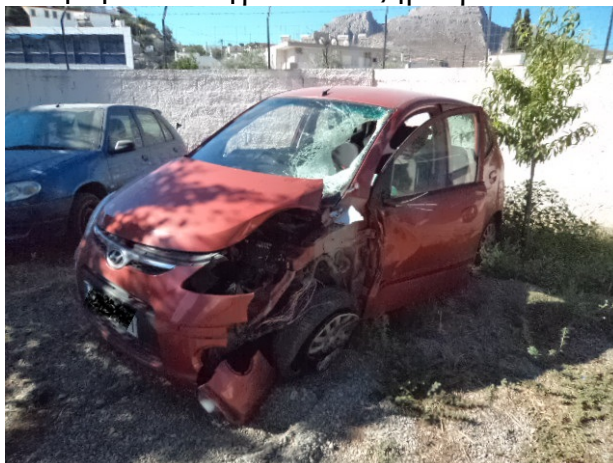

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΛΥΨΕΙΣ

1. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία τα ασφαλιστικά Συμβόλαια καλύπτουν υποχρεωτικά τις παρακάτω περιπτώσεις:
 - α) Σωματικές βλάβες τρίτων και επιβαινόντων
 - β) Υλικές ζημιές τρίτων
2. Στα διάφορα Ασφαλιστικά Συμβόλαια των εταιριών αναφέρονται διάφοροι Ασφαλιζόμενοι κίνδυνοι των οποίων δεν είναι ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ η ασφαλιστική κάλυψη.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι πρέπει να εξετάζονται με πολύ προσοχή τα Ασφαλιστικά Συμβόλαια των εμπλεκομένων οχημάτων.

Οχήματα που δεν είναι ασφαλισμένα σε ασφαλιστική εταιρία δεν καλύπτονται παρά μόνο από το επικουρικό Κεφάλαιο για το ποσοστό που έχει τη δυνατότητα να καλύψει και ως εκ τούτου οι οικονομικές απαιτήσεις των διαδίκων πρέπει να στρέφονται (και) κατά του ιδιοκτήτη και οδηγού του ζημιογόνου αυτοκινήτου.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΣΕ ΤΡΟΧΑΙΑ **ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΑ**

Οι συνήθεις αποζημιώσεις για σωματικές βλάβες, ψυχική οδύνη και υλικές ζημιές είναι:

Παραδείγματα

Αποζημίωση σε περίπτωση θανάτου Προσώπου:

Ψυχική Οδύνη 345.000 ευρώ (επιμεριζόμενη):

- στον πατέρα του θύματος 100.000 ευρώ
- στην μητέρα του θύματος 100.000 ευρώ
- στους γονείς για λογαριασμό της ανήλικης κόρης τους αδελφής του θύματος 100.000 ευρώ
- Ανά 15.000 ευρώ στις δύο γιαγιάδες
- 15.000 ευρώ στον παππού

Ολική Καταστροφή Μοτοσικλέτας

* * *

Αποζημίωση επί Μονίμου Αναπηρίας (ΑΚ 931) επιδικάσθηκαν 75.000€ πλέον 175.000€ για Ηθική Βλάβη (ΑΚ 932). Απόφ. Μον. Πρ. Τρίπολ. 84/2004 ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2005 ΣΕΛ.437

Ηθική Βλάβη 175.000 ευρώ.

Η παθούσα λόγω του τραυματισμού της υπέστη βαρύ εγκεφαλικό ψυχοσύνδρομο με υψηλή τετραπάρεση απώλεια της όρασης στο αριστερό μάτι κατά ποσοστό 80%, κάταγμα προσωπικού κρανίου και βαρύτατη παραμόρφωση του προσώπου κατά ποσοστό 50%, πολλαπλά εξαρθρωτικά κατάγματα της άνω και κάτω γνάθου και πολλαπλές εκδορές σε διάφορα σημεία του σώματος, σύγκρουση αντιθέτως κινουμένων, αποκλειστική υπαιτιότητα του οδηγού ΙΧΦ οχήματος ο οποίος εισερχόμενος σε στροφή, λόγω αυξημένης ταχύτητας, απώλεσε τον έλεγχο του οχήματος του και εισήλθε στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας, με αποτέλεσμα να συγκρουσθεί με το κανονικώς αντιθέτως κινούμενο όχημα, (παράβ. αρθρ. 12 παρ. 1, 19 παρ.3 και 16 παρ.4 του ΚΟΚ)

Ηθική Βλάβη 150.000 ευρώ Παράσυρση Ανηλίκου Πεζού επί Πεζοδρομίου (1) Προσωπική Κράτηση κατά του Οδηγού ως μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης (Δεκέμβριος 2010 Σελ. 615 επ.) Αποζημίωση επί Σωματικής Βλάβης Βελτιωμένη τροφή Απόφ. Εφ.Λαμ.60/2009

Ενόψει των συνθηκών επελεύσεως του άνω ατυχήματος, της αποκλειστικής υπαιτιότητας του εναγομένου οδηγού, της σοβαρότητας και του είδους του τραυματισμού του ανηλίκου, της υποβολής του σε χειρουργικές επεμβάσεις, της μόνιμης αναπηρίας του, του γεγονότος ότι υποβλήθηκε σε ακρωτηριασμό της δεξιάς του κνήμης και τοποθέτηση πρόσθετου Τεχνητού μέλους, της σωματικής και ψυχικής ταλαιπωρίας, που έχει υποστεί για τη θεραπεία των τραυμάτων του, του νεαρού της ηλικίας του, επιδικάσθηκε από το Δικαστήριο το ποσό των 150.000 ευρώ εξ ΑΚ 932, που κρίνεται εύλογο και δίκαιο.

* * *

Ψυχική Οδύνη

Συγγενών μετά την επιδίκαση Ηθικής Βλάβης στον παθόντα και μετέπειτα Θανόντα (1)

Όταν από αδικοπραξία προκληθεί προσβολή της υγείας προσώπου **και στη συνέχεια – μεταγενέστερα** (μετά την άσκηση και ικανοποίηση της σχετικής αξίωσης για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης του παθόντος), **επέλθει ο θάνατος του τελευταίου**, από την ίδια αυτή αδικοπραξία, τότε τα μέλη της οικογένειάς του δικαιούνται χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης. Η εν λόγω αξίωση δεν επηρεάζεται από το γεγονός, ότι ο παθών πριν από το θάνατό του είχε ασκήσει αγωγή και είχε επιτύχει να ικανοποιηθεί για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, διότι η αξίωση λόγω ψυχικής οδύνης των μελών της οικογένειας από το εδ. γ του άρθρου 932 ΑΚ είναι εξ ιδίου δικαίου, **αυτοτελής και διαφορετική** από εκείνη της χρηματικής ικανοποίησης του παθόντος, με βάση τα εδ. α και β του ίδιου άρθρου.

Ψυχική Οδύνη 215.000 ευρώ

Επιμεριζόμενη

Ανά **55.000** ευρώ σε κάθε **γονέα**

45.000 ευρώ στον **αδελφό**

Ανά **15.000** ευρώ σε καθένα από τους δύο **παππούδες και γιαγιάδες**

* * *

Αποζημίωση επί Θανατώσεως Προσώπου Ψυχική Οδύνη (1)
Επιδικάσθησαν **100.000** ευρώ στον πατέρα του ανηλίκου **120.000** ευρώ στην μητέρα **50.000** ευρώ στον θετός/τή αδελφός/ή. Ανά **20.000** ευρώ στους παππούδες και γιαγιάδες.

* * *

Σύγκρουση Αντιθέτως Κινουμένων ΕΙΧ και ΦΙΧ οχήματος

Αποκλειστική υπαιτιότητα οδηγού ΕΙΧ αυτοκινήτου, ο οποίος κινούμενος με **υπερβολική ταχύτητα** εντός κατοικημένης περιοχής, δεν τηρούσε αρκετή απόσταση από προπορευόμενο όχημα, με αποτέλεσμα όταν το προπορευόμενο μείωσε την ταχύτητά του για να στρίψει δεξιά, προκειμένου να αποφύγει την πτώση του επ' αυτού, πέδησε (φρέναρε) το αυτοκίνητό του, πλην, όμως, **απώλεσε τον έλεγχό του**, με συνέπεια να παρεκκλίνει της πορείας του πρώτα προς τα δεξιά και, στη συνέχεια, προς τα αριστερά και **να εισέλθει στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας** συγκρουόμενος μετωπικά με το αντίθετως κινούμενο ΦΙΧ όχημα (παράβ. άρθρ. 12 παρ. 1, 16 παρ. 4, 19 παρ. 7 και 20 παρ. 1 του ΚΟΚ).

Ψυχική Οδύνη 242.000 ευρώ

Για το θάνατο **76**ετούς

Επιμεριζόμενα ανά :

102.000 ευρώ στη **σύζυγο** (αντί των 40.000 ευρώ πρωτοδίκως επιδικασθέντων).

60.000 ευρώ στη άγαμη αδελφή (που συζούσε με τον θανόντα), (αντί των 25.000 ευρώ πρωτοδίκως επιδικασθέντων)

Ανά **40.000** ευρώ στις άλλες δύο αδελφές (αντί των 15.000 ευρώ πρωτοδίκως επιδικασθέντων).

* * *

**Σύγκρουση Ομορρόπως Κινουμένων ΙΧΕ και ποδηλάτου
Μέθη Οδηγού
Ψυχική Οδύνη 260.000 ευρώ**

Επιμεριζόμενα ανά

80.000 ευρώ σε κάθε **γονέα**

50.000 ευρώ στον **αδελφό**

20.000 ευρώ στην **γιαγιά**

30.000 ευρώ στην **μνηστή**

Οι ανωτέρω περιπτώσεις είναι ενδεικτικές. Υπάρχουν δυστυχώς και παραδείγματα από τη νομολογία των δικαστηρίων, όπου σοβαρές περιπτώσεις τραυματισμών οδήγησαν στην επιδίκαση ασήμαντων ποσών (π.χ. σε άνδρα 42 ετών με βράχυνση ποδιού, που είχε ως ισόβια συνέπεια να μην μπορεί να ασκήσει εργασία που απαιτεί ορθοστασία, επιδικάστηκε αποζημίωση με βάση την ΑΚ 931 ύψους 7.000 ευρώ). Η οικονομική κρίση και η συνακόλουθη πτώση των αξιών έχει ως τραγική συνέπεια την περιστολή και των ποσών που επιδικάζονται ως αποζημίωση ηθικής βλάβης και ψυχικής οδύνης.

ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΚΑΤΑΔΕΙΞΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΜΕΤΑΞΥ **ΑΝΘΡΩΠΟΚΤΟΝΙΑΣ ΕΞ' ΑΜΕΛΕΙΑΣ ΚΑΙ** **ΑΝΘΡΩΠΟΚΤΟΝΙΑΣ ΜΕ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΔΟΛΟ**

Στις περιπτώσεις τροχαίων ατυχημάτων με επερχόμενο θάνατο ή σωματική βλάβη, όλο και πιο συχνά τίθεται πλέον ο νομικός προβληματισμός της τέλεσης των καταλογιζόμενων αξιοποιώνων πράξεων (ανθρωποκτονίας, ελαφριάς ή βαριάς σωματικής βλάβης, κλπ) με ενδεχόμενο δόλο, αντί της ενσυνείδητης αμέλειας. Η ποινική δίωξη για τα πλημμελήματα της ανθρωποκτονίας και της σωματικής βλάβης από αμέλεια είναι ανεπαρκής για να ικανοποιήσει το κοινό περί δικαίου αίσθημα σε περιπτώσεις τροχαίων θανάτων και τραυματισμών, που εμπεριέχουν τα στοιχεία εκείνα που καταδεικνύουν δράστη αποδεχόμενο ως σφόδρα ενδεχόμενη την προσβολή έννομων αγαθών τρίτων από την οδηγική του συμπεριφορά.

Σε τέτοιες περιπτώσεις τροχαίων θανάτων ή τραυματισμών το κοινό περί δικαίου αίσθημα συνηγορεί υπέρ της προσωρινής κράτησης και της επιβολής της μέγιστης δυνατής τιμωρίας των υπευθύνων για αυτές τις τραγωδίες, που θα μπορούσαν κάλλιστα να θεωρηθούν και ως «τροχαίο έγκλημα». Η απόδοση κατηγοριών για τα εγκλήματα της ανθρωποκτονίας και της σωματικής βλάβης από πρόθεση απαιτεί κατά το Ποινικό Δίκαιο αποδοχή των εγκληματικών αποτελεσμάτων. Τέτοια «αποδοχή» μπορεί να διαγνωστεί εφόσον από τα στοιχεία της δικογραφίας του τροχαίου ατυχήματος προκύπτει η ύπαρξη δόλου στον κίνδυνο επέλευσης του αποτελέσματος, ώστε να εμπίπτει στο πεδίο του ενδεχόμενου δόλου, τόσο η αδιαφορία ως προς αποτέλεσμα, όσο και η ελπίδα αποφυγής του.

Στο Ελληνικό Ποινικό Δίκαιο είναι δύο οι βασικές μορφές υπαιτιότητας, ο δόλος και η αμέλεια. Με δόλο πράττει, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 27§1 ΠΚ, «όποιος θέλει την παραγωγή των περιστατικών που κατά το νόμο απαρτίζουν την έννοια κάποιας αξιόποινης πράξης· επίσης όποιος γνωρίζει ότι από την πράξη του

ενδέχεται να παραχθούν αυτά τα περιστατικά και το αποδέχεται». Από το νομοθετικό αυτό ορισμό συνάγεται ότι ο δόλος είναι ορισμένης μορφής βουλητικός σύνδεσμος του δράστη με την πράξη του, ο οποίος συγκροτείται από δύο στοιχεία, ένα γνωστικό (διανοητικό) και ένα βουλητικό. Το γνωστικό στοιχείο του δόλου περιλαμβάνει αφενός τη γνώση της πραγματικότητας κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης και αφετέρου την πρόβλεψη των μελλοντικών εξελίξεων και συνεπειών της εν λόγω συμπεριφοράς. Αναφέρεται ρητά μόνον στο εδ. β' του άρθρου 27, γίνεται όμως δεκτό ότι υπονοείται και στο εδ. α'. Το βουλητικό στοιχείο του δόλου περιλαμβάνει τόσο τη βούληση υπό τη στενή του όρου έννοια, ήτοι την επιδίωξη του εγκληματικού αποτελέσματος, όσο και την απλή αποδοχή του. Ανάλογα με την ένταση εμφάνισης των δυο αυτών συστατικών του ο δόλος διαβαθμίζεται σε τρία είδη: α) το δόλο επιδίωξης ή δόλο σκοπού ή άμεσο δόλο α' βαθμού, ο οποίος καταφάσκεται όταν ο δράστης προβλέπει ως βέβαιη ή πιθανή την επέλευση του εγκληματικού αποτελέσματος και τη θέλει, την επιδιώκει β) τον αναγκαίο δόλο ή άμεσο δόλο β' βαθμού, ο οποίος συντρέχει, όταν ο δράστης προβλέπει ως βέβαιη την επέλευση του αποτελέσματος και την αποδέχεται ως αναγκαία συνέπεια του επιδιωκόμενου σκοπού του και γ) τον ενδεχόμενο δόλο, ο οποίος υφίσταται, όταν ο δράστης προβλέπει ως πιθανή την επέλευση του αποτελέσματος και την αποδέχεται.

Με αμέλεια πράττει, σύμφωνα με τη διάταξη του α. 28 ΠΚ, «όποιος από έλλειψη προσοχής την οποία όφειλε κατά τις περιστάσεις και μπορούσε να καταβάλλει είτε δεν προέβλεψε το αξιόποιο αποτέλεσμα που προκάλεσε η πράξη του, είτε το προέβλεψε ως δυνατό, πίστεψε όμως ότι δε θα επερχόταν». Από τον ορισμό αυτόν προκύπτει ότι τα είδη της αμέλειας είναι δυο: α) η άνευ συνειδήσεως αμέλεια, η οποία σημειώνετε όταν ο δράστης λόγω έλλειψης της απαιτούμενης προσοχής δεν προβλέπει καν την επέλευση του εγκληματικού αποτελέσματος και β) η ενσυνείδητη αμέλεια, η οποία σημειώνετε όταν ο δράστης προβλέπει μεν το αξιόποιο αποτέλεσμα ως ενδεχόμενη συνέπεια της συμπεριφοράς του, αλλά λόγω

λαθεμένης εκτίμησης των περιστάσεων πιστεύει ότι αυτό δεν θα γινόταν.

Η ενσυνείδητη αμέλεια συνορεύει με τον ενδεχόμενο δόλο, γιατί έχουν ως κοινό στοιχείο την πρόβλεψη της πιθανότητας επέλευσης του αποτελέσματος. Συμπίπτουν δηλαδή στο γνωστικό επίπεδο, διαφέρουν όμως ριζικά στο βουλητικό.

Στην περίπτωση προσβολής των έννομων αγαθών της ζωής και της σωματικής ακεραιότητας και υγείας από πρόκληση τροχαίου ατυχήματος η αποφασιστική διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στις δυο μορφές υπαιτιότητας του δράστη του τροχαίου ατυχήματος και της εξ αυτού προσβολής των ως άνω έννομων αγαθών δια της θανάτωσης ή τραυματισμού των εμπλεκομένων προσώπων στο τροχαίο ατύχημα, δηλαδή η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα το δόλο και την αμέλεια, έγκειται στην απόφαση ή όχι του δράστη να ακολουθήσει μια πορεία συμπεριφοράς, η οποία όπως προέβλεψε, με βεβαιότητα ή σοβαρή πιθανότητα, θα οδηγούσε στην πραγμάτωση της αντικειμενικής υπόστασης του οικείου εγκλήματος, και όχι η ψυχική του στάση ως προς την επέλευση του εγκληματικού αποτελέσματος. Όταν κάποιος βρίσκεται ενώπιον του διλήμματος να επιχειρήσει οδηγώντας κάποιο όχημα διαβλέποντας ότι υπάρχει μια σοβαρή πιθανότητας πρόκλησης από την σκοπούμενη οδηγική συμπεριφορά ενός εγκληματικού αποτελέσματος ή να απόσχει από τη σχετική συμπεριφορά, η επιταγή του Δικαίου είναι σαφής: Μην το πράξεις! Εάν, ωστόσο, ο δράστης κι εμπλεκόμενος σε τροχαίο ατύχημα υλοποιήσει τη σκοπούμενη οδηγική συμπεριφορά του, χάριν εξυπηρέτησης του σκοπού που επιδιώκει - οποιοσδήποτε κι αν είναι αυτός ο σκοπός, έχει τότε αποδεχθεί τον κίνδυνο πραγμάτωσης της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος διακείμενος συνειδητά εχθρικά προς το έννομο αγαθό της ζωής η σωματικής ακεραιότητας και υγείας τρίτων. Η τυχόν εναπομένουσα ευχή του δράστη να μην επέλθει το αποτέλεσμα σε καμία περίπτωση δε μεταβάλλει την κατάσταση από πλευράς διάγνωσης του στοιχείου του δόλου. Συνεπώς, ο ενδεχόμενος δόλος καταφάσκει όταν ο δράστης οδηγικής συμπεριφοράς που κατέληξε σε τροχαίο ατύχημα έλαβε υπόψη του το σοβαρό/υπολογίσιμο ενδεχόμενο πραγμάτωσης της

αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος και αφού το στάθμισε με ό,τι επιδίωκε μέσω της πράξης του, έκρινε το τελευταίο ως τόσο σημαντικό, ώστε, ακόμη κι αν το αξιόποινο αποτέλεσμα δεν ήταν γι' αυτόν ούτε επιθυμητό ούτε απολύτως αδιάφορο, αλλά αντιθέτως αντιπαθές, αποφάσισε να προχωρήσει στην πράξη, ελπίζοντας/ευχόμενος ότι τελικά δεν θα επέλθει. Αντιθέτως, ενσυνείδητη αμέλεια υπάρχει, όταν ο δράστης είτε από επιπολαιότητα δεν έλαβε σοβαρά υπόψη του το σοβαρό ενδεχόμενο πραγμάτωσης της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος, είτε «μετά λόγου γνώσεως» πίστεψε ότι τελικά το αποτέλεσμα δεν θα επέλθει. Η πεμπτουσία λοιπόν της διάκρισης μεταξύ ενδεχόμενου δόλου και ενσυνείδητης αμέλειας του δράστη τροχαίου ατυχήματος βρίσκεται στην απόφαση του για την εκτέλεσης μιας κινδυνώδους για το έννομο αγαθό πράξης (υλοποίησης επικίνδυνης οδηγικής συμπεριφοράς), η οποία αναδεικνύει την εχθρική στάση του δράστη απέναντι στο έννομο αγαθό (π.χ. ζωής, υγείας) τρίτων.

Έχει υποστηριχτεί ότι όταν ο δράστης τροχαίου ατυχήματος δείχνει τουλάχιστον αδιαφορία για την τύχη του έννομου αγαθού της ζωής ή υγείας τρίτων, πράττει εκ προθέσεως δηλαδή με δόλο, ενώ όταν ελπίζει στην σωτηρία του έννομου αγαθού τρίτων βαρύνεται με αμέλεια. Υποστηρίζεται δηλαδή, ότι δόλος συντρέχει υπό την έννοια του ενδεχόμενου δόλου του δράστη τροχαίου θανάτου ή τραυματισμού ακόμη και στην περίπτωση της κατάφασης του ενδεχόμενου στην περίπτωση που ο δράστης αδιαφορεί πράγματι για το έννομο αγαθό τρίτων που εμπλέκονται σε τροχαίο ατύχημα που προκαλεί ο δράστης. Στις περιπτώσεις αυτές αναγνωρίζεται σε βάρος του δράστη η ύπαρξη μιας «επίμεμπτης» αδιαφορίας, ήτοι έντονης περιφρόνησης που υπερβαίνει τα όρια της απάθειας και τείνει να προσλάβει το κοινωνικό νόημα της εχθρικής στάσης προς το έννομο αγαθό των θυμάτων του τροχαίου ατυχήματος, βρισκόμενης της αδιαφορίας του δράστη στο μεταίχμιο μεταξύ δόλου και αμέλειας και συγκλίνουσας προς την έννοια του δόλου. Αυτές είναι οι περιπτώσεις αδιαφορίας που *de lege ferenda* (όρος που χρησιμοποιείται στη νομική επιστήμη προκειμένου να χαρακτηρίσει ένα νόμο όχι όπως έχει, ή όπως υφίσταται, αλλά όπως θα έπρεπε να ήταν προκειμένου να ήταν

δικαιότερος) θα έπρεπε να υπαχθούν στο πεδίο του ενδεχόμενου δόλου. Πρόκειται για τις περιπτώσεις της «κατευθυνόμενης αμέλειας», όπου το εγκληματικό αποτέλεσμα είναι απόρροια μιας άγνοιας του δράστη, την οποία ο ίδιος δε θεωρεί ως ελάττωμα του προσανατολισμού του μέσα στον κόσμο και της οδικής συμπεριφοράς που πρέπει να επιδεικνύει, αφού δεν τον ενδιαφέρει το άγνωστο σε αυτόν πεδίο της πραγματικότητας. Στις περιπτώσεις αυτές, η ανάληψη του κινδύνου από τον δράστη της επικίνδυνης οδικής συμπεριφοράς που καταλήγει σε τροχαίο ατύχημα, αποκλείει σε κάθε περίπτωση την κατάφαση φιλικής στάσης του δράστη απέναντι σε έννομο αγαθό τρίτων. Πρόκειται για στάση εχθρική έναντι του έννομου αγαθού της ζωής ή της σωματικής υγείας των εν δυνάμει θυμάτων τροχαίων θανάτων ή τραυματισμών που εκδηλώνεται όχι απλά ως παθητική στάση στο ενδεχόμενο προσβολής των έννομων αγαθών τρίτων, αλλά ως ενεργητική στάση αποδοχής των εκ της κινδυνώδους οδικής συμπεριφοράς σφόδρα ενδεχομένων θανάτωσης ή τραυματισμού τρίτων, δηλαδή των θυμάτων του τροχαίου ατυχήματος. Έτσι, σύμφωνα με το νόμο και τα διδάγματα της κοινής πείρας, ενδεχόμενος δόλος υφίσταται, όταν ο δράστης προβλέπει ως ενδεχόμενη την επέλευση του αξιόποινου αποτελέσματος και την αποδέχεται, ενώ ενσυνείδητη αμέλεια υπάρχει, όταν, στην ίδια περίπτωση πρόβλεψης ως ενδεχόμενης της επέλευσης του αποτελέσματος, ο δράστης δεν την αποδέχεται, είτε διότι πιστεύει ή ελπίζει στην αποφυγή της είτε διότι αδιαφορεί γι' αυτήν.

Απουσία βούλησης προσβολής, που θα καθιστούσε κοινωνικά και ψυχολογικά άστοχη την υπέρβαση της βαθμίδας της ενσυνείδητης αμέλειας, εντοπίζεται και στην περίπτωση της αδιαφορίας. Ο απαθής για τις συνέπειες της συμπεριφοράς του δράστη δεν εκδηλώνει ούτε θετική, ούτε αρνητική, αλλά ουδέτερη στάση απέναντι στο έννομο αγαθό, η οποία προσιδιάζει στον απαξιολογικό πυρήνα της αμέλειας. Η συνδρομή του στοιχείου της απάθειας του δράστη τροχαίου ατυχήματος εκ του οποίου προκλήθηκε θάνατος ή τραυματισμός τρίτων είναι ζήτημα πραγματικό που κρίνεται από τα στοιχεία της δικογραφίας.

Από το σύνολο των στοιχείων της δικογραφίας και κυρίως των στοιχείων που θα συλλεχθούν από τον τόπο του ατυχήματος - πολλά δε από τα στοιχεία αυτά είναι ορατά αμέσως μετά την πρόκληση του τροχαίου ατυχήματος, μετά δε την πάροδο χρόνου από αυτό και απομάκρυνση από τον τόπο του ατυχήματος δεν είναι εύκολο να διαγνωστούν ως υφιστάμενα - τα αντικειμενικά δεδομένα που οδηγούν στη διαπίστωση ότι ο δράστης αποδέχτηκε το εγκληματικό αποτέλεσμα αποτελούν «ενδείξεις» του ενδεχόμενου δόλου, ενώ εκείνα που αποσταθεροποιούν αυτήν την πεποίθηση δημιουργώντας εύλογες αμφιβολίες ως προς την κατάφαση μιας τέτοιας αποδοχής αποτελούν «αντενδείξεις» του. Οι ενδείξεις του ενδεχόμενου δόλου συνιστούν παράλληλα αντενδείξεις της ενσυνείδητης αμέλειας και αντιστρόφως. Ένα πρώτο εμπειρικό μέγεθος που συνηγορεί υπέρ της κατάφασης ενδεχόμενου δόλου είναι η ιδιαίτερη υψηλή επικινδυνότητα της εγκληματικής συμπεριφοράς του δράστη. Όσο σοβαρότερος και εναργέστερος είναι ο κίνδυνος επέλευσης του αξιόποινου αποτελέσματος, τόσο δυσκολότερα μπορεί να γίνει αποδεκτό ότι δεν διαγνώστηκε από το δράστη ή ότι παρά την διάγνωσή του υποτιμήθηκε από αυτόν, ο οποίος ήλπιζε σε μια ευτυχή έκβαση των πραγμάτων. Ένα επιπλέον στοιχείο που σηματοδοτεί πρόβλεψη και αποδοχή του αποτελέσματος είναι η λήψη μέτρων αυτοπροστασίας. Ο δράστης που μεριμνά για την εξασφάλισή του έναντι του ενδεχόμενου να υποστεί τα αποτελέσματα της επικίνδυνης συμπεριφοράς του, χωρίς να πράττει το ίδιο για τη διαφύλαξη των αλλότριων εννόμων αγαθών, δύσκολα μπορεί να αποδείξει ότι πίστεψε στη διατήρηση των τελευταίων. Ομοίως, σημαντική ένδειξη για την ύπαρξη ενδεχόμενου δόλου, αποτελεί η εμμονή του δράστη στην κινδυνώδη ενέργεια, παρά το γεγονός ότι στο παρελθόν είχε επιφέρει το ίδιο εγκληματικό αποτέλεσμα. Σε μία τέτοια περίπτωση φαίνεται εύλογη η κρίση ότι ο δράστης πράττοντας εν ανάγκη, μη μπορώντας δηλαδή να πραγματώσει με άλλον τρόπο το σκοπό του, προτίμησε να προχωρήσει στην τέλεση της επικίνδυνης συμπεριφοράς, καίτοι είχε πλήρη επίγνωση των συνεπειών της, με τις οποίες και συμβιβάστηκε προκειμένου να μην απόσχει από τον επιδιωκόμενο στόχο.

Η συλλογή και αξιολόγηση, συνεπώς, περισσότερων στοιχείων εμπεριεχομένων σε δικογραφία τροχαίου ατυχήματος δια του οποίου επήλθε θάνατος ή τραυματισμός θυμάτων αυτού μπορεί να καταδείξει το στοιχείο του δόλου υπό την έννοια του ενδεχόμενου δόλου στον δράστη του τροχαίου ατυχήματος και να τον οδηγήσει κατηγορούμενο για εγκλήματα ανθρωποκτονίας ή σωματικής βλάβης τελεσθέντα με ενδεχόμενο δόλο.

Βιβλιογραφία:

1. Ανδρουλάκη Ν., **Η εξωτερική αμέλεια**, ΠοινΧρ. Κ'/1970, σελ. 93 κ.ε.
2. Ανδρουλάκη Ν., **Ποινικόν Δίκαιον, τόμος ΙΙΙ**, 1986.
3. Ανδρουλάκη Ν., **Ποινικό δίκαιο, γενικό μέρος, τόμος Ι, Θεωρία για το έγκλημα**, 2006.
4. Ανδρουλάκη Ν., **Πώς διακρίνεται ο ενδεχόμενος δόλος από την ενσυνείδητη αμέλεια;** ΠΧρ. ΜΑ', σελ. 7 κ.ε.
5. Βαθιώτη Κ., **Δόλος, θεμελίωση και αποκλεισμός του στο Ποινικό Δίκαιο**, 2003.
6. Βαθιώτη Κ., **Δυστυχήματα και ενδεχόμενος δόλος: *magna culpa dolus est***, Συνήγορος, 2003, σελ. 208-209.
7. Βαθιώτη Κ., **Η (μη) διαρκώς τεταμένη προσοχή των οδηγών: μια «εύκολη» αλλά επικίνδυνη λύση ελλείπει**

- προσδιορισμού της «ακριβούς ταχύτητας», ΠοινΧρ NB', σελ. 380 κ.ε.**
8. Βαθιώτη Κ., **Ο «κολοβός» ενδεχόμενος δόλος στην ελληνική νομολογία**, ΠοινΧρ. ΝΓ', σελ. 179.
 9. Βαθιώτη Κ., **Παρατηρήσεις υπό την ΟΛΑΠ 4/2010**, ΠοινΧρ. Ξ', σελ. 725 κ.ε.
 10. Βαθιώτη Κ., **Παρατηρήσεις υπό την ΑΠ 2032/2004**, ΠοινΔικ. 2005, σελ. 815.
 11. Βαθιώτη Κ., **Παρατηρήσεις υπό την ΣυμβΕφΑθ. 911/2002**, ΠοινΧρ. NB', σελ. 734.
 12. Βαθιώτη Κ., **Στοιχεία Ποινικού δικαίου, Γενικό μέρος**, 2007.
 13. Δέδε Χ., **Τα κριτήρια της αμέλειας στο αστικό και στο ποινικό δίκαιο**, ΝοΒ. 1994, σελ. 1097 κ.ε.
 14. Μαγκάκη Γ.-Α., **Η φονική κοινωνική ασυνειδησία και η ποινική της αντιμετώπιση**, ΝοΒ 2004, σελ. 1670 κ.ε.
 15. Μανωλεδάκη Ι., **Η αδιαφορία δεν είναι δόλος**, ΠοινΔικ 2/2004, σελ. 188.
 16. Μανωλεδάκη Ι., **Μελέτες για εμβάθυνση στο Ποινικό Δίκαιο 1978-1999**, Β' έκδοση, 2001.
 17. Μανωλεδάκη Ι., **Ποινικό Δίκαιο, Γενική Θεωρία**, 2004
 18. Μυλωνόπουλου Χ., **Ενδεχόμενος δόλος και Fuzzy Logic**, ΠοινΛογ. 2003, σελ. 451.
 19. Νούσκαλη, Μ, **Οι έννοιες του δόλου και της αμέλειας κατά την οδική κυκλοφορία: Κριτική προσέγγιση των αλλαγών σε ΠΚ και ΚΠοινΔ.**, CURIA, 8/2014.
 20. Παπαγεωργίου- Γονατά Σ., **Ενδεχόμενος δόλος- ενσυνείδητη αμέλεια. Μια Τρίτη μορφή υπαιτιότητας; Νομολογιακές αναζητήσεις & δογματικές επαναπροσεγγίσεις**, 2008.
 21. Παπαγεωργίου- Γονατά Σ., **Ο ενδεχόμενος δόλος: δογματικές ιδιαιτερότητες και κοινωνικές παράμετροι**, ΠΧρ. ΝΓ' σελ. 163 κ.ε.
 22. Τζωρτζή Γ., **Εννοιολογική διάκριση και κριτήρια του ενδεχόμενου δόλου και της συνειδητής αμέλειας**, Αρμ. 1979, σελ. 244 κ.ε.
 23. Τσιρίδη Π., **Ο ενδεχόμενος δόλος- θεωρία και πρακτική**, ΠΧρ. NB', σελ. 961 κ.ε.
 24. Χαραλαμπίκη Α., **Δόλος- Αμέλεια: Ένα πρόβλημα πέρα από το ποινικό δίκαιο**, ΠΧρ. ΜΕ' σελ. 1189 κ.ε.

Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ **ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΝΟΣ Ή ΤΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ**

Η αύξηση των τροχαίων ατυχημάτων τα τελευταία χρόνια, είχε ως επακόλουθο την αύξηση των θανάτων, αλλά και των υπολειμματικών προβλημάτων λειτουργικής εκπτώσεως και των αναπηριών, παρά την συνήθως ορθή θεραπεία.

Οι επιπτώσεις των μικρών ή μεγάλων υπολειμματικών προβλημάτων, τόσο σωματικών, όσο και αυτών του ψυχισμού του τραυματία, οι μεταβολές της εν γένει ποιότητας ζωής ("quality of life") τόσο του ιδίου, όσο και των οικείων του, η ανάγκη παροδικής διακοπής, ή αλλαγής εργασίας του (λόγω αδυναμίας εκτέλεσεως συγκεκριμένων δεξιοτήτων τις οποίες αυτή απαιτεί), η ανάγκη μελλοντικών ιατρικών πράξεων (συχνά επώδυνων και αυξημένου κόστους), το τελικό ποσοστό αναπηρίας και τέλος η μόνιμη συνταξιοδότηση, είναι θέματα που αφορούν την Δικαιοσύνη και τους Λειτουργούς της.

Η γνώση των Λειτουργιών του Δικαίου (τόσο αυτών του Δικαστικού κλάδου, όσο και των Δικηγόρων) όσον αφορά τα ιατρικά δεδομένα των αποζημιώσεων, ορισμένες φορές δεν είναι η άριστη δυνατή.

Ο ιατρός πραγματογνώμων (ορισθείς με απόφαση του Δικαστηρίου), ή οι Ιατροί Τεχνικοί Σύμβουλοι των διαδίκων, αποτελούν τον συνδετικό κρίκο ανάμεσα στις δύο αυτές επιστήμες, καθώς παρέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες και απαντούν στα ερωτήματα της Δικαιοσύνης τα οποία αφορούν την Ιατρική Επιστήμη και εν προκειμένου την υπό εξέτασιν περίπτωση.

ΑΙΤΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Αιτιολογικές θεωρίες των ατυχημάτων

Η διερεύνηση των ατυχημάτων προϋποθέτει:

- α. Την ανίχνευση των αμέσων ή εμμέσων αιτιολογικών παραγόντων***
- β. Την εξέταση της αξιοπιστίας των παρεχομένων πληροφοριών.***

Ατυχήματα και λήψη οινόπνευματος

Σύμφωνα με τους Smith Et Al 1992, η αιθυλική αλκοόλη (ethanol) εμφανίζει δράση (φαρμακολογικά αποτελέσματα) κατασταλτικού του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος, του αυτού τύπου με τα

βαρβιτουρικά και τα ηρεμιστικά – υπναγωγά. Είναι γνωστό ότι η αιθυλική αλκοόλη (οινόπνευμα), αυξάνει την δράση άλλων φαρμάκων (ειδικά των ελασσόνων ηρεμιστικών, των υπναγωγών, αντισταμινικών, αντικαθλιπτικών και ινσουλίνης) και είναι δυνατόν να προκαλέσει έτσι και θάνατο, ακόμη και σε χαμηλές δόσεις (Επιβατιανός 1988).

Κατά τον Π. Επιβατιανό 1988, η απορρόφηση από τον στόμαχο είναι ταχύτατη (σε 30' απορροφάται το 58%, σε 60' το 88% και 90' το 93% της ληφθείσας ποσότητας). Τα ποσοστά αυτά εξαρτώνται από την περιεκτικότητα του ποτού σε αλκοόλη, την ποσότητα της αλκοόλης που έχει ληφθεί, την κενότητα ή όχι του στομάχου, το είδος των τροφών [οι λιπαρές τροφές παρεμποδίζουν την απορρόφηση], αλλά και την ανοχή του ατόμου σε λήψη αλκοόλης. Ταχύτερη απορρόφηση εμφανίζεται σε ποτά με χαμηλή περιεκτικότητα σε οινόπνευμα, και σε πότες (Επιβατιανός 1988, Simpson 1988)

Όσον αφορά τον μεταβολισμό της, το 95% της αλκοόλης μεταβολίζεται στο ήπαρ και το 5% αποβάλλεται διά των νεφρών, πνευμόνων κ.α. Η αποδόμηση του οινοπνεύματος έχει ρυθμό 15mg/100ml/ώρα. Η πυκνότητα της αλκοόλης στο αίμα από 50-150 mg% (ελαφρά δηλητηρίαση) προκαλεί ευφορία και ενίοτε διέγερση, ελάττωση κρίσεως και ικανότητας για συγκέντρωση. Με την αύξηση της αιθυλικής αλκοόλης παρατηρείται ερυθρότητα προσώπου και επιπεφυκότων, διαταραχές ομιλίας και οράσεως, διπλωπία, μυδρίαση [αύξηση της διαμέτρου της κόρης] και βραδεία αντίδραση της κόρης εις το φώς. (Θεοδοσίου 1977)

Σύμφωνα με τον Π.Επιβατιανό (1988) , όταν το ποσόν της αιθυλικής αλκοόλης του αίματος κυμαίνεται μεταξύ 50-150 mg%, έχουμε την ελαφρά δηλητηρίαση ή στάδιο των διεγερτικών φαινομένων (διέγερση, υπερτίμηση ικανοτήτων, ελάττωση κρίσεως και ικανότητας συγκεντρώσεως διαταραχή οράσεως, κ.α)

Σε ποσοστό 150-300 mg%, έχουμε την μέτρια δηλητηρίαση, με αδυναμία βαδίσεως, συχνές πτώσεις στο έδαφος, τρόπο και διαταραχές προσφάτου μνήμης.

Αντίστοιχα σε ποσοστό αυτής από 300-500mg% έχουμε υποθερμία, αταξία (διαταραχές ισορροπίας) και σπάνια θάνατο.

Επίσης σε ποσό αλκοόλης άνω των 300mg% είναι δυνατόν το άτομο να πέσει σε κώμα.

Η διάγνωση της καταναλώσεως οινόπνευματος βασίζεται:

1. Στο ιστορικό, την κλινική εικόνα
2. Στην ανίχνευση αλκοόλης στον εκπνεόμενο αέρα με την χρήση ειδικών συσκευών [truncometer, alcometer, breathanalyser], οι οποίες χρησιμοποιούνται από τις αστυνομικές αρχές.
3. Στην χρήση της αερίου χρωματογραφίας σε εξειδικευμένα εργαστήρια Ιατροδικαστικής-Τοξικολογίας [καθορισμός ποσότητας καταναλωθέντος οινόπνευματος] (Επιβατιανός 1988).

Η ορθή λήψη δείγματος αίματος για τον προσδιορισμό αλκοόλης, βασίζεται:

1. Στην αποφυγή χρήσης τολυπίων με οινόπνευμα,
2. Στην υποχρεωτική διατήρηση των δειγμάτων στο ψυγείο και
3. Στην έλλειψη μικροβίων στο δείγμα. (Simpson 1965)

Κατά την επεξεργασία του δείγματος αίματος στο εργαστήριο πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν το χρονικό διάστημα το οποίο μεσολάβησε από το ατύχημα μέχρι την αιμοληψία. Γίνεται φλεβοκέντηση συνήθως, ύστερα από συναίνεση του ασθενούς, αν και σπανιότερα ειδικά σε αδυναμία ανεύρεσης φλεβός μπορεί να χρησιμοποιηθεί και αίμα ραγός δακτύλου ή λοβού του ωτός μετά καθαρισμό τους με νερό και σαπούνι. Ο δοκιμαστικός σωλήνας που συλλέγεται το δείγμα πρέπει να πωματίζεται. Πάντοτε προσδιορίζεται η ποσότητα της γλυκόζης (σακχάρου) αίματος ειδικά σε παιδιά.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Επιβατιανός Π. Ιατροδικαστική και Τοξικολογία, University Studio Press, 1988.

Θεοδοσίου Α. Σημειώσεις Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας Θεσ/νίκη 1977.

Simpson K :Taylor's Principles and practice of Medical Jurisprudence ,J.A Churchill London , 1965.

Simpson K ,Knight B. Forensic Medicine, Edward Arnold 9th ed. 1988.

Smith M.C, Reynard A. Textbook of Pharmacology ,W.B.Saunders , Philadelphia, 1992.

Ναρκωτικές ουσίες και ατυχήματα

Η χρήση ναρκωτικών ουσιών ενοχοποιείται μερικές φορές για την πρόκληση ατυχημάτων.

Στο παρόν κεφάλαιο περιγράφονται μόνο τα συμπτώματα που προκαλούνται από την λήψη ναρκωτικών ουσιών οι οποίες είναι πιθανόν να γίνουν αιτία προκλήσεως ατυχήματος. Στις ναρκωτικές ουσίες υπάγονται τα ακόλουθα :

α) Διεγερτικά του Κ.Ν.Σ

Σύμφωνα με τον Π.Επιβατιανό (1988), σε αυτές υπάγονται η μεθυφαινιδάτη (ritalin), οι αμφεταμίνες, η κοκαΐνη κ.α .

Τα συμπτώματα που προκαλούνται από την χρήση τους είναι ευερεθιστότητα, άγχος, επιθετικότητα, σύγχυση, ψευδαισθήσεις, κατάθλιψη, λήθαργος. Σε σοβαρότερες καταστάσεις εμφανίζεται μυδρίασις (διεύρυνση κόρης και άρα διαταραχές οράσεως) κ.α. συμπτώματα .

Σε λήψη αμφεταμινών παρατηρείται υπερδραστηριότητας η οποία οδηγεί σε επιθετική συμπεριφορά, ατυχήματα, εγκλήματα, ή αυτοκτονίες και ψυχωσική συμπεριφορά.

Ειδικά σε κοκαΐνομανείς χαρακτηριστικές είναι οι ψευδαισθήσεις (το δέρμα τους διατρέχεται από έντομα και ερπετά), συχνά δε αυτοτραυματίζονται στην προσπάθειά τους να τα αποφύγουν. Οι ασθενείς με χρόνια λήψη κοκαΐνης με την μορφή εισπνοών εμφανίζουν συχνά διάτρηση του ρινικού διαφράγματος τους.

β) Κατασταλτικά του Κ.Ν.Σ

Σ' αυτά υπάγονται τα υπνωτικά (βαρβιτουρικά και μη), τα αγχολυτικά (βενζοδιαζεπίνες) και τα αντιεπιληπτικά.

Τα σκευάσματα των βαρβιτουρικών χρησιμοποιούνται συνήθως σε απόπειρες αυτοκτονίας, παρά σε χρόνια χρήση. Σε οξεία δηλητηρίαση αρχικά παρατηρείται θόλωση της διανοίας, ζάλη και υπνηλία, διπλωπία, αργότερα απώλεια συνειδήσεως και τελικά κώμα και θάνατος. Η χρόνια δηλητηρίαση εκδηλώνεται με σύγχυση, απάθεια, νυσταγμό κ.α (Επιβατιανός 1988)

γ) Αγχολυτικά (ηρεμιστικά φάρμακα)

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται οι βενζοδιαζεπίνες [χλωροδιαζεποξίδη (Librium), διαζεπάμη(Valium), χλωραζεπάμη (Tranxene)]. Κατά την δηλητηρίαση με τις ουσίες αυτές το άτομο εμφανίζει υπνηλία, κόπωση, διαταραχές οράσεως και σε αυξημένες δόσεις έως και θάνατο. (Επιβατιανός 1988)

δ) Ψυχομιμητικά ή ψευδαισθησιογόνα

Τέτοια είναι τα παράγωγα της ινδόλης[παράγωγα του λυσεργικού οξέος δηλαδή LSD, ψιλοχυμβίνη κ.α), παράγωγα της φαινυλαιθυλαμίνης (αμφεταμίνες, η μεσκαλίνη κ.α), παράγωγα πιπεριδίνης (μπελαντόνα), και οι κανναβινόλες που βρίσκονται στο φυτό χασίς (ινδική κάνναβη) και την μαριχουάνα (κάνναβη σατίβα). (Επιβατιανός 1988).

Σύμφωνα με τον ίδιο συγγραφέα το *LSD*, λαμβάνεται από το στόμα αλλά και παρεντερικώς (υποδόρια ενδομυϊκά ή ενδοφλέβια). Συνηθισμένη δόση είναι τα 50-300 μgr, αλλά είναι δυνατόν και 20-30 μgr να προκαλέσουν ψευδαισθήσεις. Προκαλεί υπερερεθιστότητα, ψευδαισθήσεις, διαταραχές συνειδήσεως, παρατεταμένες ψυχωτικές διαταραχές και κώμα Σε χρόνιο εθισμό προκαλεί μυδρίαση (διεύρυνση της κόρης και άρα διαταραχές όρασης), τρόμο χειρών, ψυχοπαθητικές διαταραχές της προσωπικότητας και τάσεις για αυτοκτονία.

Οι κανναβινόλες (χασίς ,μαριχουάνα).

Το χασίς καπνίζεται μαζί με καπνό μέσα σε τσιγάρο ή σπάνια μασιέται. Κατά την λήψη χασίς παρατηρείται τρόμος και διαταραχές ισορροπίας (και σε ελαφρά, ή μέτρια ποσότητα χρήσης), η απώλεια ικανότητας προσανατολισμού στον χώρο και χρόνο, ονειρική κατάστασις, αδυναμία συγκεντρώσεως, μη ορθή κρίσις, διαταραχή του ελέγχου πράξεων και σκέψεων και αίσθημα ψυχικής και διανοητικής ευφορίας και ιλλίγυ.

Αυξανομένης της ποσότητας χρήσεως, εμφανίζονται εκτός των άλλων και ψευδαισθήσεις και ο χρήστης πέφτει σε ύπνο. Οι κίνδυνοι της μαριχουάνας είναι ότι επηρεάζει την ικανότητα οδηγήσεως και άρα ένα θανατηφόρο ατύχημα υπό την επίδραση της μαριχουάνας ή του χασίς χρήζει περαιτέρω διερευνήσεως. Σε χρήστες καννάβης συχνή

είναι η χρήση ταυτόχρονα και άλλων ουσιών, όπως οινόπνευματος, βαρβιτουρικών, κατασταλτικών και διεγερτικών του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος.

Σε μακροχρόνια χρήση μειώνεται ο συντονισμός των κινήσεων και αλλοιώνεται η προσωπικότητα. (Θεοδοσίου 1977, Επιβατιανός 1988)

ε) Οπιούχα (μορφίνη, ηρωίνη, κωδεΐνη)

Τα οπιούχα λαμβάνονται συνήθως από το στόμα, την μύτη, ενδομυϊκώς και ενδοφλεβίως. Τα βαρβιτουρικά, τα ελάσσονα ηρεμιστικά και το οινόπνευμα, έχουν συνέργεια με την μορφίνη και αυξάνουν την κατασταλτική της δράση.

Σε οξεία δηλητηρίαση μπορεί να εμφανισθεί μύσις (σμίκρυνση της διαμέτρου της κόρης εν είδει κεφαλής καρφίδος) και σε αυξημένες δόσεις έως και θάνατος. Σε χρόνια δηλητηρίαση εμφανίζεται παραλήρημα, μελαγχολία και σε στερητικό σύνδρομο, διάρροια, άλγη αρθρώσεων, μυδρίαση, τρόμος, ανησυχία, επιθετικότητα. Η ενδοφλέβια χρήση ηρωίνης χαρακτηρίζεται από πρόσφατα και παλαιά σημεία φλεβονυγμών (σε χρόνια χρήση), εκχυμώσεις γύρω από τα σημεία νυγμών, και σημεία φλεβοθρομβώσεων, βλάβη οδόντων, σημάδια αυτοτραυματισμών και εγκαύματα από τσιγάρο. (Θεοδοσίου 1977, Επιβατιανός 1988)

στ) Πεθιδίνη (μεπεριδίνη).

Είναι ισχυρό αναλγητικό συνθετικά παρασκευαζόμενο. Προκαλεί και αυτή εθισμό και εξάρτηση. Τα συμπτώματα που προκαλεί είναι αυτά της μορφίνης.

Η διαπίστωση της χρήσης ναρκωτικών ουσιών

Βασίζεται στην κλινική εξέταση του ατόμου, αλλά και εις την ανίχνευση ναρκωτικών ουσιών στα διάφορα βιολογικά υγρά και σε θανόντα και σε δείγματα σπλάχνων τα οποία εξετάζονται σε Εξειδικευμένο Εργαστήριο Ιατροδικαστικής-Τοξικολογίας.

**Άλλα φάρμακα δυνάμενα να προκαλέσουν
ατύχημα (επαγγελματίες οδηγοί)**

1. Ψυχοκατασταλτικά φάρμακα:

Είναι δυνατόν να διαταράξουν την οδήγηση

2. Μυοχαλάρωτικά

3. Αντισταμινικά

Παθήσεις δυνάμενες να προκαλέσουν ατύχημα

Συχνά είναι δυνατόν παθολογικά αίτια να προκαλέσουν ατύχημα μέσω του μηχανισμού διαταραχής του επιπέδου συνειδήσεως, ή λόγω του αιφνιδίου επακολουθούντος θανάτου. Τα κατωτέρω πρέπει πάντα να αναζητούνται ιδίως σε ανεξήγητα από άλλες συνθήκες θανατηφόρα τροχαία και είναι τα ακόλουθα:

1. Εγκεφαλικές παθήσεις:

- α. Παθήσεις των εγκεφαλικών αγγείων (παροδικό ισχαιμικό επεισόδιο).
- β. Αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο, ενδεγκεφαλική ή υπαραχνοειδής αιμορραγία από ρήξη ανευρύσματος, (Επιβατιανός 1988)

2. Επιληψία του τύπου της grandmal (τονικοκλονικές κρίσεις)

Προκαλεί ξαφνική απώλεια συνειδήσεως, απώλεια ελέγχου θέσεως του σώματος και μυϊκές συσπάσεις με σύσφιγξη δοντιών (τονική φάση), ακολουθούμενη από ρυθμικά τινάγματα μυών (κλονική φάση).

Δήγμα ή δήγματα γλώσσης και απώλεια ούρων και κοπράνων μπορεί να Συμβεί κατά την κρίσιν. Η ανάκτηση της συνειδήσεως είναι σταδιακή, με ενδιάμεση περίοδο συγχύσεως και αποπροσανατολισμού, ενώ συχνά φαινόμενα που έπονται της επιληπτικής κρίσεως είναι η υπνηλία και η κεφαλαλγία.

Κλινικά σημεία κρίσεων καθ' υποτροπήν είναι οι ουλές εκ δηγμάτων γλώσσης κατά τις κρίσεις και η υπερπλασία των ούλων (χρόνια θεραπεία με φαινυτοίνη). Συνήθως υπάρχει ιστορικό παλαιότερων κρίσεων, μπορεί όμως να είναι η πρώτη κρίση, οπότε η διάγνωση είναι δυσχερής. Σε περίπτωση status epilepticus [επαναλαμβανόμενες επιληπτικές κρίσεις χωρίς επανάκτηση της συνειδήσεως στα μεσοδιαστήματα] είναι δυνατόν να προκληθεί ακόμη και θάνατος. Η εξέταση του αίματος για ανίχνευση αντιεπιληπτικών φαρμάκων είναι χρήσιμη ειδικά σε περίπτωση θανάτου κατά το ατύχημα [καρβαμαζεπίνη, φαινυτοίνη, φαινοβαρβιτάλη, βαλπροϊκό οξύ] (Fauci et al 1998, Beers et al 1999)

3.Παθήσεις του λαβυρίνθου(ιογενής λαβυρινθίτις), Σύνδρομο σπονδυλοβασικής αρτηρίας

Η ιογενής λαβυρινθίτις (νόσος Meniere) χαρακτηρίζεται από διαλείποντα ίλιγγο (παραίσθηση κινήσεως εαυτού μας, ή του περιβάλλοντος και συχνότερα ένα αίσθημα στριφογυρίσματος) εμβοές και απώλεια ακοής, δυνάμενα να παραβιάσουν την οδική συμπεριφορά, να προκαλέσουν κίνδυνο πτώσεως και ατυχημάτων. (Fauci et al 1998)

Επίσης ασθενείς με αυχενική σπονδύλωση (οστεοαρθρίτιδα), συχνά εμφανίζουν σε ορισμένες κινήσεις της κεφαλής ζάλη, ίλιγγο, προσωρινή απώλεια της οράσεως (black out) και τάση για λιποθυμία (Π.Συμεωνίδης 1996)

4.Παθήσεις των πνευμόνων, καρδιάς, στεφανιαίων και αορτής.

Αφορούν παθήσεις του τύπου της μαζικής πνευμονικής εμβολής, εμφράγματος του μυοκαρδίου, ρήξεως διαχωριστικού ανευρύσματος αορτής. Είναι δυνατόν σε σωματική άσκηση ή ψυχικό stress να προκληθεί λόγω προϋπαρχούσης αποφράξεως των στεφανιαίων αγγείων αιφνίδιος θάνατος (Επιβατιανός 1988).

Σύμφωνα με τον ίδιο συγγραφέα, η ενδοκαρδίτις της μιτροειδούς βαλβίδας είναι δυνατόν να προκαλέσει κολπική μαρμαρυγή (αυξημένη ταχυκαρδία) και εμβολές στις εγκεφαλικές αρτηρίες με εκδήλωση

νευρολογικής σημειολογίας δυναμένης να διαταράξει την βάδιση ή την οδήγηση.

Από τις παθήσεις των πνευμόνων η *μαζική πνευμονική εμβολή* (αποτέλεσμα της φλεβοθρόμβωσης των κάτω άκρων συνήθως σε οδηγούς οι οποίοι κάνουν μεγάλα ταξίδια) μπορεί να προκαλέσει τον θάνατο.

Σπανιότατα ο αυτόματος πνευμοθώραξ χαρακτηρίζεται εκ της εισόδου αέρος εις την κοιλότητα του θώρακος λόγω ρήξεως φυσαλίδων [διαμαρτία περί την διάπλασιν] επιφανείας του πνεύμονος. Αφορά συνήθως άτομα ηλικίας 20-40 ετών και λόγω του εντόνου άλγους και της δυσπνοίας, είναι δυνατόν να προκαλέσει ατύχημα και σπάνια θάνατο, εάν δεν γίνει έγκαιρη θεραπεία (Fauci et al 1998).

Τέλος η *ρήξις του ανευρύσματος της αορτής*, μη θεραπευόμενη, προκαλεί ταχέως εντός λεπτών αθρόα θανατηφόρα αιμορραγία.

5. Παθήσεις του γαστρεντερικού

Οι ρήξεις των σπλάγχνων της κοιλιάς λόγω του εντόνου διαξιφιστικού άλγους μπορεί να προκαλέσουν ατύχημα

6. Ενδοκρινικές παθήσεις

Τέτοιες παθήσεις δυνάμενες να προκαλέσουν ατύχημα είναι (Κρικέλης 1965):

α. Η *υπογλυκαιμία* συνήθως σε διαβητικούς ασθενείς με λήψη ινσουλίνης (πτώση του σακχάρου του αίματος, η οποία προκαλεί εκτός των άλλων ζάλη, διαταραχές της οράσεως, τρόμο, εφίδρωση, μειωμένη διανοητική οξύτητα, συγκοπή).

β. Η *ηπατική εγκεφαλοπάθεια* (σε χρόνια βαρεία ηπατική βλάβη) και εκδηλούται αρχικά με σύγχυση, υπνηλία,

γ. Το *ουραιμικό κώμα* (σε χρόνια βαρεία νεφρική βλάβη) με βαθμιαία εισβολή.

7. Ψυχιατρικές διαταραχές:

Παθήσεις όπως *σχιζοφρένεια*, *παράνοια*, *μανιοκατάθλιψις*, είναι δυνατόν να προκαλέσουν ατύχημα

Γιά την διάγνωση της παθήσεως, πέρα από την λήψιν λεπτομερούς ιστορικού, είναι απαραίτητη η εξέταση από Ψυχίατρο.

Βιβλιογραφικές αναφορές

1. Beers M and Berkow R: *The Merk Manual*, Merk Research Laboratories, 1999.
2. Επιβατιανός Π. Ιατροδικαστική και Τοξικολογία, University Studio Press, 1988.
3. Fauci A, Braunwald E, Isselbacher K. *Harrison's Principles of Internal medicine*, Companion Handbook, McGraw-Hill N.Y, 14th ed., 1998.
4. Κρικέλης Ι: Φυσική εξέταση και διάγνωση, Βιβλιοπωλείο Γρ. Παρισιάνου Αθήναι, 1969.
5. Συμεωνίδης Π: Κακώσεις και παθήσεις του Μυοσκελετικού συστήματος, University Studio Press, Θεσ/νίκη 2^η εκδ., 1996.

Κατηγορίες ιατρικών πιστοποιητικών - Αποδέκτες του ιατρικού πιστοποιητικού

Η αίτηση για ιατρικό πιστοποιητικό σύμφωνα με τον Fox 1969, προέρχεται από τον ίδιο τον ασθενή, την Ασφαλιστική εταιρεία άμεσα, ή έμμεσα από Δικηγόρο που ενεργεί για λογαριασμό του ασφαλισμένου, ή του ασφαλίζοντος, αλλά και το Δικαστήριο.

Οι κατηγορίες εις τις οποίες αυτά εμπίπτουν είναι:

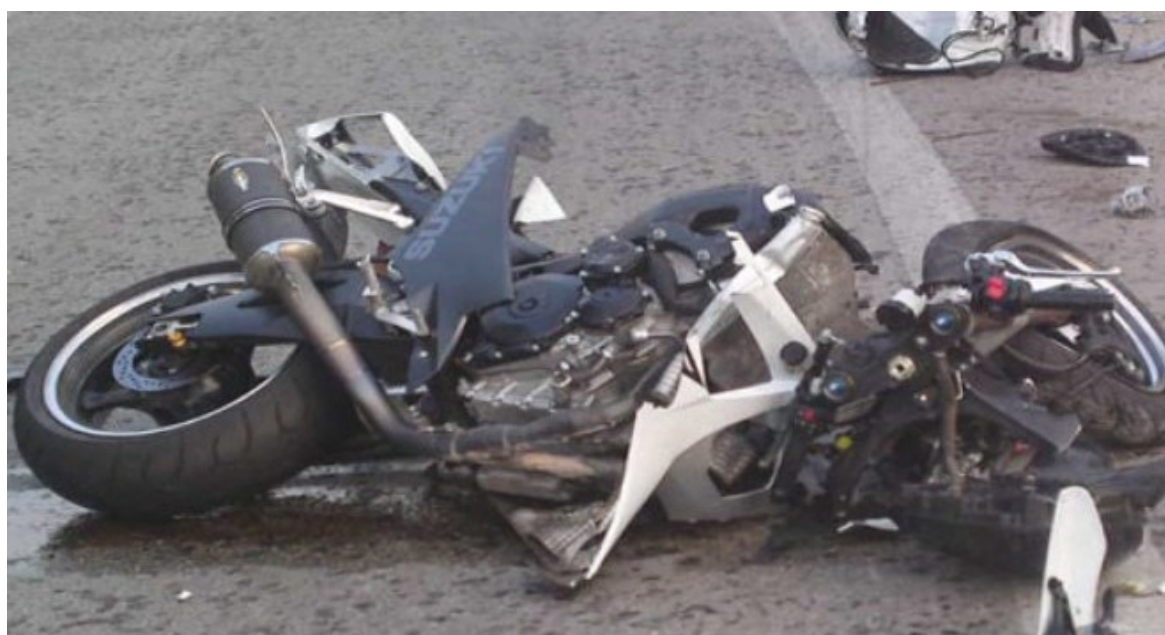
1. Τα σχετιζόμενα με την ευθύνη, ειδικά σε περιπτώσεις ιατρικής αμελείας.

2.Τα περιγράφοντα την παρούσα κατάσταση και την πρόγνωση της πορείας του τραυματία

Βιβλιογραφία

Fox.R.M. : *The Medicolegal Report Theory and Practice* ,Boston, Little,Brown & Co 1969

Ορισμός Ειδικού «πραγματογνώμονος»

Σύμφωνα με τους J. Leslie -J. Kingston (1998) , «Ειδικός» , είναι ένα άτομο το οποίο μπορεί να ικανοποιήσει το Δικαστήριο στα ερωτήματά του, διαθέτοντας επαρκή εμπειρία, ικανότητα αντιλήψεως και καταθέσεως προφορικά ή εγγράφως (σύνταξη εκθέσεως) σε δεδομένο θέμα.

Σύμφωνα με τους ιδίους συγγραφείς η επιλογή του <<Ειδικού>> πρέπει να βασίζεται σε δύο προϋποθέσεις:

- 1.Το αντικείμενο για το οποίο ο ειδικός καλείται να καταθέσει και
- 2.Την πρόσληψη του καταλλήλου προσώπου για την εργασία αυτή.

Έτσι είναι άσκοπο να προσλάβει ο ενάγων ή ο εναγόμενος κάποιον χωρίς την δέουσα πείρα, ή που δεν έχει καταθέσει κατά το παρελθόν σε δικαστήριο. Συνεχίζοντας οι συγγραφείς συνιστούν ως <<Ειδικό>> κάποιον που ενώ έχει μεγάλη εμπειρία στο δικαστήριο, ενώ ταυτοχρόνως κερδίζει τα προς το ζήν εξασκώντας και την επιστήμη του.

Σύμφωνα με τους Dow & Lill 1997-98, στην εκλογή του Ιατρού Πραγματογνώμονος ή Τεχνικού Συμβούλου, η επιλογή του θεράποντος ιατρού δεν είναι δόκιμη, καθόσον αυτός παρότι έχει το πλεονέκτημα της καλύτερας γνώσεως του ιστορικού του εν λόγω ασθενούς, είναι δυνατόν να μην κατέχει ικανότητες ενός πραγματογνώμονος Δικαστηρίου, να μην έχει δώσει κατάθεση στο παρελθόν και τέλος να μην διαθέτει εμπειρία σε αντιπαράθεση <<ειδικών>>. Επίσης ο θεράπων ιατρός μπορεί να θεωρεί τις διαγνωστικές και θεραπευτικές του επιλογές ως άριστες (συνήθης πρακτική), ή ότι έχει προσφέρει βελτίωση στον εν λόγω ασθενή και άρα να μην είναι αντικειμενικός. Είναι κοινώς παραδεκτό ότι ελάχιστοι ιατροί είναι διατεθειμένοι να αποδεχθούν ότι δεν βοήθησαν επαρκώς τον ασθενή τους.

Βιβλιογραφία

Dow D. , Lill J.: *Advance litigation : Personal injury and Medical negligence* ,Jordans [College of Law LPC 1997/98].

Leslie J. & Kingston J. :*Practical guide to litigation* ,LLP London Hong Kong , 2th ed 1998.

Εξέταση μάρτυρος Πραγματογνώμονος

Σύμφωνα με τον Fateh (1973), αυτή αφορά ερωτήσεις οι οποίες τίθενται από τον Δικηγόρο ή το Δικαστήριο (Πρωτοδικείο ή Εφετείο) το οποίο κλήτευσε τον εξειδικευμένο ιατρό.

- 1.Οι αρχικές ερωτήσεις αφορούν το όνομα του, τον τόπο διαμονής και εργασίας του.
- 2.Ακολουθούν ερωτήσεις που αφορούν την επιστημονική του κατάρτιση (την Ιατρική σχολή από την οποία απεφοίτησε, τα Επιστημονικά και Νοσηλευτικά Ιδρύματα στα οποία εξειδικεύθηκε, τα Νοσοκομεία στα οποία εργάστηκε, τις μετεκπαιδεύσεις, τους τίτλους Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών του σπουδών ,τις

δημοσιεύσεις του, και τις Ιατρικές Επιστημονικές Εταιρείες που αυτός είναι μέλος).

3. Τέλος τίθενται τα εξειδικευμένα ερωτήματα επί του ζητουμένου θέματος.

Βιβλιογραφία

Fateh A., Handbook of Forensic Pathology, J. Lippincott Co, 1973.

Σύνταξη εκθέσεως

Σκόπιμο είναι πριν αναφερθούμε σε θέματα που αφορούν την σύνταξη μιας εκθέσεως να αναφερθούμε στον ορισμό της, ή των αιτιών νόσου.

Σύμφωνα με τους R.Beaglehole et al το 1993, η αιτία μίας νόσου είναι ένα Συμβάν, μία κατάσταση, ένα χαρακτηριστικό ή ένας παράγων και αυτή είναι ικανή, όταν αναμφίβολα παράγει ή ξεκινάει την νόσο και αναγκαία όταν η νόσος δεν δύναται να αναπτυχθεί σε απουσία της. Μία ικανή αιτία νόσου, δεν αποτελείται κατ' ανάγκη από έναν μεμονωμένο παράγοντα.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι αυτό της φυματιώσεως :

Το άτομο το οποίο έχει τους προδιαθεσικούς γενετικούς παράγοντες (ύποπτο να νοσήσει), διαβιβεί σε συνθήκες φτώχειας, κακής διατροφής

και συνωστισμό ατόμων. Εάν εκτεθεί στο βακτηρίδιο της φυματίωσης τελικώς μάλλον θα μολυνθεί .

Όλοι οι ανωτέρω παράγοντες θεωρούνται παράγοντες κινδύνου για την φυματίωση.

Η εισβολή του μικροβίου και ο πολλαπλασιασμός του εις τους ιστούς, θα προκαλέσει νόσηση (φυματίωση).

Σύμφωνα επίσης με τους ίδιους συγγραφείς τέσσερεις τύποι παραγόντων παίζουν ρόλο στην εκδήλωση της νόσου:

1.Προδιαθεσικοί παράγοντες (ηλικία, φύλο, προτέρα νόσος).

Μπορεί να αποτελέσουν προδιαθεσικό παραγοντα εις τον νοσογόνο παραγοντα.

2.Δυνητικοί παράγοντες (χαμηλό εισόδημα, κακές συνθήκες διαβίωσης, ανεπαρκής ιατρική φροντίδα).

Αυτοί μπορεί να προκαλέσουν την ανάπτυξη μιας νόσου. Αλλά και περιστάσεις οι οποίες συμβάλλουν εις την ανάνηψιν εκ της νόσου, ή εις την καλή υγεία, εμπίπτουν εις αυτούς τους παράγοντες.

3.Επισπεύδοντες παράγοντες

Η έκθεσις εις ειδικόν νοσογόνον παραγοντα, δύναται να σχετίζεται με την έναρξιν μίας νόσου ή καταστάσεως.

4.Ενισχυτικοί παράγοντες (π.χ επαναλαμβανόμενη έκθεσις ή σκληρή εργασία). Δύναται να σχετίζεται με εκδήλωσιν της νόσου).

Παράγοντες κινδύνου

(R.Beaglehole et al 1993)

Είναι οι παράγοντες οι εμφανίζοντες θετική συσχέτιση με τον κίνδυνο αναπτύξεως νόσου, παρότι δεν είναι επαρκείς να την προκαλέσουν. Ορισμένοι παράγοντες κινδύνου σχετίζονται με πολλές νόσους και ορισμένες νόσοι με διαφόρους παράγοντες κινδύνου.

Αλληλεπίδραση

(Beaglehole et al 1993)

Το αποτέλεσμα της αλληλεπιδράσεως δύο ή περισσότερων παραγόντων είναι συχνά μεγαλύτερο από το απλό άθροισμα δύο

απολύτων τιμών. Επί παραδείγματι ο κίνδυνος πνευμονικού καρκίνου καπνιστών και εκτιθεμένων εις εισπνοή κόνεως ασβέστου, είναι σαφώς μεγαλύτερος από το απλό άθροισμα των μεμονωμένων κινδύνων.

Εκτίμησις της σχέσεως μεταξύ πιθανής αιτίας και αποτελέσματος

(Beaglehole et al 1993)

Η «αιτιώδης συνάφεια», είναι όρος που αφορά την διαδικασία του τεκμηρίωσης της διαπιστωθείσης από την παρατήρηση σχέσης αιτίου - αποτελέσματος. Πριν να ορισθεί μία υπόθεση ως «αιτιώδης συνάφεια», άλλες εξηγήσεις όπως η πιθανότητα του τυχαίου, η λάθος παρατήρηση και η πιθανότητα συγχύσεως δέον να αποκλεισθούν.

Τα βήματα που ακολουθούνται για να προσδιορισθεί η συσχέτισις πιθανής αιτίας και προγνώσεως είναι τα ακόλουθα:

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΜΙΑΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

(R.Beaglehole et al 1993) .

Προσωρινή συσχέτισις	Η αιτία προηγείται του αποτελέσματος (βασικό).
Εύλογον	Είναι η συσχέτισις συνεπής με άλλη γνώση ; (μηχανισμός δράσεως, σε πειράματα ή σε ζώα)
Συνέπεια	Υπάρχουν παρόμοια αποτελέσματα σε παρόμοιες μελέτες;
Ισχύς	Ποια είναι η ισχύς συσχέτισης μεταξύ αιτίου και αποτελέσματος; Εξ ορισμού η «μελέτη περιπτώσεως» [μεμονωμένο άτομο], έχει μέτρια δυνατότητα διαπίστωση συσχέτισης.
Σχέσις δόσεως - απαντήσεως	Η αυξημένη έκθεση εις την πιθανή αιτία προκαλεί αυξημένο αποτέλεσμα.
Ισχύει το ανάστροφο;	Προκαλεί η απομάκρυνσις του πιθανού αιτίου ελάττωση του κινδύνου της νόσου.
Σχεδιασμός της μελέτης	Η απόδειξη βασίζεται σε καλό σχεδιασμό της μελέτης;
Αποφασίζοντας για το Συμβάν	Πόσες γραμμές του Συμβάντος, καταλήγουν στο συμπέρασμα.

**Το ανωτέρω εξηγεί συχνά και την δυσχέρεια απαντήσεως εκ μέρους του Πραγματογνώμονος σαφώς σε ερωτήματα του Δικαστηρίου τα οποία αφορούν συγκεκριμένο ασθενή π.χ «θα πάθει αυτός ή όχι μετατραυματική αρθρίτιδα ύστερα από συντριπτικό ενδαρθρικό κάταγμα;»*

Οι απαντήσεις του εν προκειμένω δέον να βασιστούν σε δεδομένα της διεθνούς βιβλιογραφίας για παρόμοιες κακώσεις, εκπεφρασμένα μόνον υπό μορφήν πιθανότητας. (ποσοστό %)

ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΑΜΦΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1.Εκπτώσεις λειτουργικότητας- ανικανότητας

Όταν η κατάσταση του ασθενούς θα σταθεροποιηθεί και δεν χρειάζεται περαιτέρω άμεση θεραπευτική αγωγή, συχνά ζητάται η εκτίμησης της μονίμου ανικανότητας ή της μονίμου «εκπτώσεως της λειτουργικής ικανότητας» εκπεφρασμένη σε ποσοστό %.

Πρέπει να γίνει διαφοροποίηση ανάμεσα σε δύο όρους

α. Ανικανότητας (disability):

Είναι η μέτρησης της απωλείας της ικανότητας του ατόμου να συμμετέχει στην εργασία του και να κερδίζει τα προς το ζην και άρα δεν αποτελεί αμιγή ιατρικό όρο.

β.Φυσική επιδείνωση (phisical impairment):

Είναι η μέτρησης της απωλείας της λειτουργίας, ή εκτίμηση του ανατομικού ελλείμματος, η οποία είναι η ίδια σε όλους τους ασθενείς που πάσχουν από το ίδιο πρόβλημα, ανεξάρτητα από τον τρόπο να κερδίζουν τα προς το ζήν.

Για παράδειγμα, εάν δύο άτομα ένας επαγγελματίας βιολιστής και ένας ανειδίκευτος εργάτης έχουν απωλέσει (ακρωτηριάσει) και τα πέντε δάκτυλα του ενός χεριού, σε αμφότερα τα επαγγέλματα, η φυσική επιδείνωση είναι η αυτή, ενώ η ανικανότητα είναι διαφορετική. Ασφαλώς η ανικανότητα καθορίζεται βάσει της επιδεινώσεως, αλλά η πρώτη (ανικανότητας) αποτελεί νομικό παρά ιατρικό όρο. (Rockwood et al 1991).

Ο καθορισμός της φυσικής επιδείνωσης γίνεται από τον κλινικό γιατρό και βασίζεται σε πίνακες της American Medical Association, κ.α. (Bateman1960).

Αντίστοιχοι πίνακες υπάρχουν και στη Ελλάδα και τους Συμβουλευονται οι διάφορες Υγειονομικές Επιτροπές (π.χ Πίνακας Αναπηριών Ι.Κ.Α 1995).

Βιβλιογραφία

Bateman J.E: An Introduction to disability Evaluation of the Extrimity, Instr.Course. Lect ,XVII: 1960.

Κανονισμός Εκτιμήσεως Βαθμού Αναπηρίας Ι.Κ.Α Αθήναι 1995.

Rockwood C, Grenn D, Bucholz R: Fractures in adults , Lippincott Co, 1991.

Κοσμητικό αποτέλεσμα

Πέρα από την έκπτωση της λειτουργικότητας, στους τραυματισμούς συχνά έχουμε και κοσμητικά προβλήματα απότοκα ουλών (ειδικά ευμεγέθων), ανισομελίας, σκολιώσεως (εκτεταμένο ετερόπλευρο έγκαυμα, ουλή του ημιθωρακίου), ακρωτηριασμών, ισχαιμικής (λόγω διαταραχής της αιματώσεως) ρικνώσεως μυών, παραλύσεων νεύρων, καταγμάτων ρινός, πολλαπλών θλαστικών τραυμάτων προσώπου, καταγμάτων σπλαγχνικού κρανίου, καταγμάτων άκρων πωρωθέντων σε πλημμελή θέση (γωνίωση ή στροφή) κ.α

Ειδικά στο άνω άκρο το κοσμητικό αποτέλεσμα μετά τον τραυματισμό του μπορεί να εκτιμηθεί:

1. Από την γενική εικόνα της χειρός, εις ηρεμία και δραστηριότητα.
2. Την εμφάνιση ή μη ουλών, δυσκαμψίας, υπολειμματικής ασταθείας των αρθρώσεων, τυχόν στροφικών παραμορφώσεων (κατάγματα που πωρώθηκαν σε στροφή).

Όπως και στα άλλα τμήματα του σώματος μία σειρά από φωτογραφίες σε διάφορες θέσεις καθώς ο τραυματίας κάνει κινήσεις κάμψεως - εκτάσεως ή με την άκρα χείρα σε θέση γροθιάς ή θέση συλλήψεως βελόνης, κουμπώματος κουμπιών, γραψίματος, συλλήψεως και τοποθετήσεως αντικειμένων, ξεβιδώματος βίδας κ.ά δραστηριοτήτων είναι σκόπιμες. Οι φωτογραφίες των διαφόρων

φάσεων κινήσεως ή η βιντεοσκόπησή τους είναι χρήσιμη.
(Swanson 1989)

Μετατραυματικό άλγος

Επειδή συχνά μετά τον τραυματισμό ο ασθενής παραπονείται για άλγος το οποίο καλείται ο πραγματογνώμων να διαπιστώσει, πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν τα ακόλουθα:

1.Ο παράγων χρόνος διαφοροποιεί μεταξύ του οξέος και του χρονίου άλγους (με διάρκεια άνω των τριών μηνών). Έτσι το άλγος το οποίον αρχικά είναι ένα απλό σύμπτωμα, μπορεί να μετατραπεί σε αληθινό σύνδρομο και νόσο αυτή καθ' αυτή. Ο μετατραυματικός πόνος μετά φυσικό τραύμα, μπορεί να συνεχίζεται ή να αυξάνεται από άλλους παράγοντες (αντανεκλαστική σύσπαση ή αχρησία κ.α.), ή από ψυχολογικά αίτια.

Άρα εμμονή άλγους μετά τρίμηνο ή εξάμηνο ιδίως σε περίπτωσιν χωρίς υπολειμματικές οργανικές βλάβες δεν μπορεί να θεωρηθεί απλώς ένας οξύς πόνος που επιμένει. Για την εξακρίβωση των ψυχολογικών αιτίων απαραίτητη κρίνεται η Συμβολή του Ψυχιάτρου και σε ορισμένες περιπτώσεις και εξειδικευμένου ιατρού <<Ιατρείου πόνου>>.

2.Πέρα από την βαρύτητα του άλγους (υποκειμενική αντίληψη πάσχοντος), υπάρχει και σχετικά αντικειμενική μέθοδος εκτιμήσεως της εντάσεως του άλγους από τον ιατρό. Επειδή η μετατραυματική χρονία χαμηλή οσφυαλγία αποτελεί ένα συχνό ενόχλημα και απαίτηση για αποζημίωση, θεσπίστηκαν κλίμακες μετρήσεως άλγους για εκτίμηση της πρόγνωσης του ασθενούς. Τουλάχιστον είκοσι δύο κλίμακες έχουν αναφερθεί και η πλειονότης αυτών βασίζεται εις τις απαντήσεις του ασθενούς για την ένταση ή την βαρύτητα του άλγους και την απεικόνισή της πάνω σε αντίστοιχο γράφημα ή σε κλίμακα του Likert των πέντε ή επτά σημείων. Ανάλογη εκτίμηση γίνεται με την μέθοδο του McGill Pain Questioning. Παρά την σχετική βοήθεια που προσφέρουν οι μέθοδοι αυτοί έχουν περιορισμένη χρήση στην εκτίμηση της πορείας του ασθενούς [Rutta et al ,1994].

3.Υπάρχουν κακώσεις τροχαίων ατυχημάτων όπως αυτή του τύπου <<whiplash injury>>, κατά την οποίαν λαμβάνει χώρα βίαια

υπερέκταση του αυχένα κατά την σύγκρουση αυτοκινήτων και είναι δυνατόν το σώμα του ασθενούς να μετακινηθεί βιαίως προς τα εμπρός, ενώ ο αυχέν να υπερεκταθεί λόγω της αδρανείας. Σύμφωνα με R.Buchold (1996), ο τύπος αυτός της κακώσεως ,παρατηρείται συνήθως κατά την πρόσκρουση κινουμένου οχήματος στο πίσω τμήμα οχήματος εν στάσει. Η κάκωσις αυτή δημιουργεί πολλά νομικά προβλήματα εξ'αιτίας της έλλειψης κλινικών ευρημάτων, ενώ ακτινολογικά υπάρχουν μόνο μικρές αλλαγές θέσεως. Ο ασθενής παραπονείται για εμμένον άλγος ή δυσκαμψία του αυχένα. Η πλειονότητα των ασθενών αναρρώνουν εντός τεσσάρων ή οκτώ εβδομάδων και τα συμπτώματα του άλγους ή της δυσκαμψίας μπορεί να επιμένουν παρά την θεραπευτική αγωγή για ένα ή περισσότερα χρόνια.

Όσον αφορά την «αιτιώδη συνάφεια», είναι γνωστή η άμεση συσχέτιση της βαρύτητας αυτής της κακώσεως και του βαθμού καταστροφής του αυτοκινήτου , παρότι και σε μικρές υλικές ζημιές ,μπορεί να υπάρχουν σημαντικά συμπτώματα και ευρήματα .[R.Buchold (1996)]

Παρότι η κάκωση αρχικά είχε θεωρηθεί σχετικά ακίνδυνη ,νεώτερες μελέτες αποδεικνύουν ότι είναι δυνατόν να συνυπάρχουν τραυματισμοί διαφόρων ανατομικών στοιχείων όπως: των μεσοσπονδυλίων διαρθρώσεων (facet , [δηλαδή των αρθρώσεων μεταξύ δύο παρακειμένων σπονδύλων]) , με την μορφή καταγμάτων, τόσο των ιδίων , όσο και των εγγύς ανατομικών στοιχείων, τα οποία είναι δύσκολο να διαπιστωθούν ακτινολογικά.

Novus actus interveniens

Σε ορισμένες περιπτώσεις η αλληλουχία των γεγονότων που συνδέει τον τραυματισμό με την καταλειπομένη αναπηρία, ή τον θάνατο είναι προφανής.

Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις, κατά τις οποίες ένα νέο μη αναμενόμενο γεγονός επί Συμβαίνει χωρίς προφανή και προβλεπόμενη εμπλοκή και τότε μιλάμε για «Novus actus interveniens».

Βιβλιογραφία

Apley G, Solomon L. (1993) : *Apley's system of orthopaedics and fractures*, Butterworth & Heinemann.

Barnsley et al 1994: *whiplash injury*. *Pain* (58)283-307.

Beaglehole R. et al: *Basic epidemiology* W.H.O ,1993,71-81.

Bersley L., Lord S.M, Wallis BJ et al (1995) : *the prevalence of jointzygoapophyseal pain after whiplash*. *S Spine* vol 20.

Bovim G,Schrader H and Sant T (1994): *neck pain in the general population* .*Spine* vol 19, No 12 June 15.

Buchold R (1996) : *Orthopaedic decision making* ,Mosby.

Loudon J-Mary R-Field E (1997) : *Ability to reproduce head position after whiplash injury*, *Spine* vol 2 .

Mac Nab (1964) : *Acceleration injuries of the cervical spine*.*J.B.J.S* 46 (A) .

Majou R, Bryant B, Duthie R (1993): *Psychiatric consequences of road traffic accidents* *BMJ* 307.

Majou R, Bryant (1996) : *Outcome of whiplash neck injury*. *Injury* 27 (9).

Nibu K, Cholewicki J, Panjabi MM , Babat LB , et al (1997). *Dynamic elongation of the vertebral artery during an in vitro whiplash stimulation* .*Eur.Spine J* 6(4).

Orthopaedic Knowledge Up-date Spine .Edited by St. R.Carlin MD , Al. R. Vaccaro MD. 1st edit 1997 American Academy of Orthopaedic Surgeons .

Petersson K , Holdigngsson C , Fagerlund M,et al (1997): *Disk pathology after whiplash injury. A prospective magnetic resonance imaging and clinical investigation* . *Spine* 22 (3).

Schrader H ,Obeliene K, S ,Bovin G et al.(1996):*natural evolution of late whiplash syndrom outside medicolegal complex*. *Lancet* 347:.

.Rutta D, Garratt A ,Wardlaw D :*Developing a valid and reliable measure of health outcome for patients with low back pain*, *Spine*,vol 19 ,1994.

Twomey LT., Taylor JR (1993) : The whiplash syndrom: pathology and physical treatment. Journal of manual and manipulation therapy, 1993: 1.

Watkinson A ,Gargan M, Bannister GC (1991): Prognostic factors in soft tissues injuries of the cervical spine , Injury 3 (4).

Στοιχεία που καθορίζουν την «ποιότητα ζωής»

Σύμφωνα με τις ισχύουσες απόψεις του Παγκοσμίου Οργανισμού Υγείας η προσπάθεια καθορισμού δεδομένων εκτιμήσεως της «Ποιότητας ζωής»(Quality of Life), άρχισαν στα μέσα του 1989, και αυτή ορίζεται ως «η υποκειμενική αντίληψη του ατόμου για τον ρόλο του στην ζωή, η οποία καθορίζεται από την κουλτούρα και το σύστημα αξιών του σε συσχέτιση με τους στόχους , τις προσδοκίες του, τα standards (ελάχιστα αποδεκτά όρια) και τα πιστεύω του» .

Βάσει των ανωτέρω, η ποιότητα ζωής δεν καθορίζεται μόνο από τα πορίσματα των θεραπόντων ιατρών (αντικειμενική εκτίμηση), τον πόνο ή από την απώλεια εισοδήματος, αλλά είναι προτιμότερο να βασιστεί σε πληθώρα δεδομένων που συνεκτιμώνται για τον υπολογισμό της.

Σύμφωνα με τους Orley & Saxena (1996), αυτή καθορίζεται βάσει των κατωτέρω:

1.Ικανότης αυτοεξυπηρετήσεως

Κίνησις, δραστηριότητες της καθημερινής ζωής, ανάγκη λήψεως φαρμάκων , ικανότης εργασία.

2.Φυσικές παράμετροι

Πόνος, ευχερής κόπωση, διαταραχές ύπνου και αναπαύσεως

3.Ψυχολογικές παράμετροι

Ύπαρξις ή όχι θετικών συναισθημάτων, μνήμη, συγκέντρωση, αυτοεκτίμηση , ικανότης μαθήσεως , εικόνα σωματικού εγώ.

4.Κοινωνικές σχέσεις

Κοινωνικές σχέσεις, ικανότης για σεξουαλική συνεύρεση.

5.Περιβάλλον

Οικιακό περιβάλλον, Οικονομικές απολαβές, υγεία και κοινωνική ζωή, δυνατότητας απόκτησης νέων πληροφοριών και δεξιοτήτων ,συμμετοχή σε δραστηριότητες δημιουργίας και ψυχαγωγίας, ύπαρξη περιβαλλοντικής μολύνσεως, θορύβου, κλιματολογικές συνθήκες, κυκλοφορική συμφόρηση

6. Πνευματικές-θρησκευτικές παράμετροι

Θρησκεία, πνευματικότητα, πιστεύω του ατόμου

Για τον καθορισμό της παραμέτρου "ποιότητας ζωής" σε κάθε τραυματία ή πάσχοντα ,θα πρέπει να συνυπολογισθούν όλοι ανωτέρω παράγοντες ισότιμα ,και να ληφθούν υπ'όψιν οι ιδιαιτερότητες κάθε ατόμου, αποφεύγοντας την παγίδα των γενικεύσεων.

Βιβλιογραφία: Orley and Saxena:.. *The WHOQOL Group ,Word Health Forum 1996, 17.*

Προσδόκιμο επιβιώσεως

Το θέμα αυτό ανακύπτει σε περιπτώσεις θανάτου σε τροχαίο ατύχημα.

Σύμφωνα με τον M.Barnes (1997) η εκτίμηση του προσδόκιμου επιβίωσης μετατραυματικά εμπεριέχει εγγενείς δυσκολίες. Η σημασία του προσδιορισμού του παράγοντα αυτού πέρα από ανθρωπιστική σημασία , έχει και νομική αξία τόσο για το Ποινικό όσο και για το Αστικό Δίκαιο. Ο υπολογισμός της αποζημιώσεως βασίζεται στο άθροισμα των ετησίων αναγκών (δαπάνες διαβίωσης), των νοσηλίων, των εξειδικευμένων δαπανών (οι οποίες σε υγιή ασθενή δεν θα απαιτούνταν), των συνεπειών στον εν γένει ψυχισμό του ασθενούς, αλλά και των μελλοντικών συνεπειών της νόσου και των επιπλοκών της.

Οι ετήσιες αυτές ανάγκες πολλαπλασιάζονται με έναν αριθμό που ανταποκρίνεται ως ένα βαθμό στο προσδόκιμο επιβιώσεως. Δι' αυτού του τρόπου υπολογίζεται η συνολική αποζημίωση για την υπόλοιπη ζωή σε τραυματίες ή νοσούντες με μερική ή ολική ανικανότητα . Σύμφωνα με τον παραπάνω συγγραφέα [M.Barnes (1997)], δεν

υπάρχουν ακριβείς πίνακες για τραυματίες με ανικανότητες και γι' αυτό υπάρχει και αυτή η διάσταση απόψεων .

Σκόπιμο είναι να ληφθούν υπ'όψιν οι ακόλουθοι επιβαρυντικοί παράγοντες (εφόσον συντρέχουν και το αντίστροφο) για τον υπολογισμό του «προσδόκιμου επιβιώσεως».

α. Το κάπνισμα

β. Δίαιτα

Επίπεδο της χοληστερόλης στον ορό του αίματος - κατανάλωση άλατος

γ. Κατανάλωση οιοπνεύματος (άνω των 22 βασικών μονάδων / εβδομάδα για τον άνδρα και 14/ εβδομάδα για την γυναίκα)και φαρμάκων .

δ. Φυσική Κατάσταση

Συχνή άσκηση ή όχι

ε. Κοινωνικοοικονομικοί και γεωγραφικοί παράγοντες

Είναι γνωστή η συσχέτιση που υπάρχει ανάμεσα στην έλλειψη υγείας και των κατωτέρων κοινωνικοοικονομικών στρωμάτων.

στ. Γενετικοί παράγοντες

Είναι γνωστή η οικογενής προδιάθεση για ορισμένες νόσους , γι' αυτό και η λήψη του οικογενειακού ιστορικού είναι απαραίτητη.

ζ. Προϋπάρχουσα νόσος ή προβλήματα υγείας

Καρκίνος, καρδιοπάθεια, αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο, γενετικά κληρονομούμενες νόσοι, σοβαρές ψυχικές νόσοι (πιθανότητα απόπειρας αυτοκτονίας). Απαραίτητη άρα είναι η λήψη λεπτομερούς ατομικού αναμνηστικού από την ημέρα της γεννήσεώς του τραυματία.

Συχνά γεννιέται το ερώτημα κατά πόσον η νόσος προϋπήρχε ή είναι απότοκος του τραυματισμού.

Επίσης σπάνιες είναι οι περιπτώσεις στις οποίες ο τραυματισμός δυνατόν να αυξάνει το προσδόκιμο επιβίωσης καταργώντας τους

εκλυτικούς παράγοντες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν τον θάνατο [π.χ σε ασθενή με βαριά στεφανιαία νόσο (στηθάγχη εκ κοπώσεως) είναι δύσκολο να εκδηλωθεί παροξυσμός εκ κοπώσεως λόγω της καθηλώσεως του τραυματία].

Πρέπει να ληφθεί επίσης υπ'όψιν ότι κάθε ασθενής με έκπτωση της λειτουργικής του ικανότητας (αναπηρία) συχνά λόγω παρατεταμένης κατακλίσεως διατρέχει τους ακόλουθους κινδύνους δυναμένους να οδηγήσουν έως και εις τον θάνατο: [M.Barnes (1997)]

- 1.Οστεοπόρωσις
- 2.Εν τω βάθει θρομβοφλεβίτις και πνευμονική εμβολή.
- 3.Κατακλίσεις πτερνών και άλλων πιεζομένων περιοχών.
- 4.Αναπνευστικά προβλήματα
- 5.Προβλήματα ών (λιθίαση)

Διαταραχή μετά από τραυματικό stress

(Kaplan et al 1996)

Προκειμένου να τεθεί η διάγνωση αυτή, ο ασθενής πρέπει να βιώσει ένα έντονο συναισθηματικό stress, τέτοιας εντάσεως ώστε να είναι τραυματικό σχεδόν για τον καθένα (π.χ η μάχη τα σοβαρά τροχαία ατυχήματα κ.α).

Αύτη συνίσταται:

1. Σε αναβίωση του τραύματος με όνειρα και σκέψεις,
2. Επίμονα συμπτώματα αυξημένης διεγερσιμότητας,
3. Επίμονη αποφυγή ερεθισμάτων τα οποία συνδέονται με το τραύμα,
4. Μείωση της δυνατότητας αντιδράσεως σε τέτοια ερεθίσματα,
5. Συνοδά συχνά χαρακτηριστικά όπως το άγχος η κατάθλιψη και οι γνωσιακές δυσκολίες (π.χ μειωμένη προσοχή)

Σημαντικά είναι τα κάτωθι:

1. Ο στρεσογόνος παράγων μπορεί να είναι αναγκαίος ,αλλά όχι και επαρκής για την εμφάνισή του (γι'αυτό όλοι οι παθόντες δεν την εμφανίζουν).
2. Σημασία έχει το υποκειμενικό για τον ασθενή νόημα του στρεσογόνου παράγοντα.

Βιβλιογραφία

Kaplan H., Sadock B., Grebb J: Kaplan and Sadock's Synopsis of Psychiatry , Wilims &Wilkins Baltimore 7ed 1996.

ΟΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Η απώλεια ενός αγαπημένου προσώπου από τροχαίο ατύχημα είναι ίσως η πιο επώδυνη εμπειρία που μπορεί να βιώσει μία οικογένεια. Όταν ένα παιδί χάνει ξαφνικά τον πατέρα, τη μητέρα ή τον αδερφό του ή όταν ένας γονέας αποχωρίζεται το παιδί του με αιφνίδιο τρόπο χωρίς να έχει προετοιμαστεί ή να το έχει αποχαιρετήσει, τότε η ζωή του αλλάζει για πάντα. Ο ψυχικός πόνος και η απόγνωση που αισθάνονται οι συγγενείς θυμάτων από τροχαία ατυχήματα είναι τεράστιος και η παροχή υποστήριξης είναι αναγκαία προκειμένου οι άνθρωποι αυτοί να αντιμετωπίσουν σε ψυχολογικό αλλά και πρακτικό επίπεδο τις αλλαγές με τις οποίες έρχονται αντιμέτωποι.

Οι πιο συνήθεις ψυχολογικές αντιδράσεις που εκδηλώνουν τα μέλη των οικογενειών θυμάτων τροχαίων ατυχημάτων είναι οι εξής:

Η ξαφνική είδηση του θανάτου: Η στιγμή της ενημέρωσης ενός ανθρώπου για την απρόσμενη απώλεια ενός μέλους της οικογένειάς του είναι συνήθως είναι ολέθρια. Στη φάση αυτή κάθε άνθρωπος αντιδρά με διαφορετικό τρόπο: κάποιοι φωνάζουν δυνατά, άλλοι απομονώνονται και δεν επικοινωνούν με κανένα, ενώ κάποιοι δυσκολεύονται να το πιστέψουν και αμφιβάλλουν ή εξετάζουν την περίπτωση κάποιου λάθους. Στα πλαίσια του «ψυχολογικού σοκ», που βιώνουν οι συγγενείς ενός ανθρώπου που έχασε τη ζωή του σε τροχαίο ατύχημα, συχνά νιώθουν συναισθηματικά αβοήθητοι, εντελώς σαστισμένοι, ανίσχυροι και συγκλονισμένοι. Συχνά μάλιστα τα

μέλη της οικογένειας «απορροφώνται» τόσο πολύ από το συμβάν που παραιτούνται εντελώς από τη φροντίδα του εαυτού τους και παραμελούν ακόμη και πολύ βασικές βιολογικές ανάγκες, όπως ο ύπνος ή το φαγητό. Και ενώ αισθάνονται υπερβολικά κουρασμένοι και εξουθενωμένοι, η τεράστια ένταση που τους έχει προκαλέσει το συμβάν δεν τους επιτρέπει να κοιμηθούν ή να τραφούν καθόλου. Σ' αυτή τη φάση η πρακτική και συναισθηματική υποστήριξη από κοντινά μέλη της ευρύτερης οικογένειας ή πολύ στενούς φίλους δεν είναι μόνο βοηθητική αλλά και απαραίτητη. Κατά τις πρώτες μέρες μετά το θάνατο ενός μέλους της οικογένειας τα υπόλοιπα μέλη της έρχονται αντιμέτωπα με τεράστια πρακτικά προβλήματα και μία νέα ψυχολογική πραγματικότητα. Για το λόγο αυτό ο πενθώντας δεν πρέπει ποτέ να μένει μόνος, αλλά εφόσον και ο ίδιος το επιθυμεί να βρίσκεται ανάμεσα σε ανθρώπους που τον κάνουν να αισθάνεται ασφαλής και προστατευμένος.

Οι φορείς του εξωτερικού που ειδικεύονται στην παροχή υποστήριξης σε άτομα που έχουν χάσει από αιφνίδιο θάνατο κάποιο μέλος της οικογένειάς τους συστήνουν ότι κατά τη διάρκεια των πρώτων ημερών μετά την είδηση της απώλειας οι πενθούντες είναι απαγορευτικό να εκτελούν δύσκολες ή επικίνδυνες εργασίες που απαιτούν μεγάλο βαθμό συγκέντρωσης ή σωματικής δύναμης. Τα επεισόδια αϋπνίας είναι βοηθητικό να αντιμετωπίζονται με ψυχραιμία, καθώς το να

πιέζει κανείς τον εαυτό του να κοιμηθεί συνήθως προκαλεί ακόμη περισσότερη ένταση. Καλό είναι ωστόσο να αποφεύγεται η κατανάλωση μεγάλης ποσότητας καφεΐνης. Όσον αφορά τη διατροφή, καλό είναι να λαμβάνονται πολύ μικρές ποσότητες φαγητών ή σνακ που είναι πλούσια σε θρεπτικά συστατικά. Τα ζεστά ροφήματα δρουν καταπραϋντικά και ενισχύουν τις δυνάμεις του οργανισμού ενώ η χρήση αλκοόλ είναι πολύ επιζήμια.

Οι πρώτες εβδομάδες μετά την απώλεια: Κατά τις πρώτες εβδομάδες μετά την απώλεια του αγαπημένου προσώπου, τα μέλη της οικογένειάς αρχίζουν να υποφέρουν από βασανιστικές, επαναλαμβανόμενες σκέψεις και επώδυνες φυσιολογικές αντιδράσεις.

Οι πιο συχνές από αυτές τις σκέψεις αφορούν τις συνθήκες που οδήγησαν στο θάνατο του αγαπημένου προσώπου και στο τι θα μπορούσε να είχε γίνει διαφορετικά προκειμένου να αποφευχθεί το ατύχημα που προκάλεσε το θάνατο. Άλλες φορές τα μέλη της οικογένειας εύχονται να μπορούσαν να είχαν πει για μία τελευταία φορά στον άνθρωπο που έχασαν πόσο πολύ τον αγαπούσαν ή επαναφέρουν στη μνήμη τους συμβάντα του παρελθόντος που τους κάνουν να νιώθουν ενοχές. Συνήθως ο περίγυρος, όσο καλοπροαίρετος κι αν είναι δυσκολεύεται να κατανοήσει αυτές τις σκέψεις, παρόλο που για τον άνθρωπο που τις βιώνει είναι απόλυτα φυσιολογικές και αναμενόμενες.

Ταυτόχρονα με όλες αυτές τις σκέψεις, κυρίαρχο συναίσθημα σε αυτή τη φάση είναι ο θυμός. Θυμός γι' αυτούς που «έφταιξαν» ή θυμός ακόμη και για καθημερινά μικροπράγματα που παλιότερα φαινόταν τόσο απλά. Κατά τις πρώτες εβδομάδες της απώλειας, οι οικογένειες των θυμάτων συνεχίζουν να βιώνουν πολύ έντονο ψυχικό πόνο και αισθάνονται ότι κανείς δεν μπορεί να καταλάβει πόσο σοβαρό είναι αυτό που περνούν. Συχνά μάλιστα θυμώνουν - δικαιολογημένα φυσικά- όταν κάποιοι άνθρωποι προσπαθούν να

τους παρηγορήσουν λέγοντάς τους ότι «αυτά συμβαίνουν» ή ότι «μην ανησυχείς, θα το ξεπεράσεις». Άλλες πάλι φορές αρχίζουν να νιώθουν φόβο για τη ζωή ή για την υγεία τους και ανησυχούν ότι μπορεί να συμβεί κάτι κακό ξαφνικά και σ' εκείνους. Σε πιο ακραίες περιπτώσεις αποφεύγουν να βγουν έξω από το σπίτι ή νιώθουν αυξημένη νευρική κατάσταση, πανικό και άγχος όταν βρεθούν συνωστισμένοι σε πολυπληθή μέρη. Όλα αυτά τα επώδυνα συναισθήματα δημιουργούν πάρα πολύ μεγάλη ένταση και στο σώμα. Τα πιο συνηθισμένα ψυχοσωματικά συμπτώματα που εκδηλώνουν οι πενθούντες θυμάτων από αιφνίδιο θάνατο είναι η έντονη ταχυκαρδία, η αυξημένη πίεση, οι τάσεις ζαλάδας ή λιποθυμίας, η υπερβολική εφίδρωση, το τρέμουλο, η αίσθηση πνιγμού, οι πονοκέφαλοι, διάφορα προβλήματα στο στομάχι κ.α.

Μετά τον πρώτο μήνα της απώλειας: Μετά τον πρώτο μήνα της απώλειας οι αντιδράσεις του πενθούντα παύουν να είναι τόσο έντονες όσο τις πρώτες μέρες. Στη φάση αυτή αναμένεται η οικογένεια να είναι πλέον σε θέση να διαχειριστεί με πιο λειτουργικό τρόπο τις συναισθηματικές αντιδράσεις και τις σκέψεις της για την απώλεια του αγαπημένου προσώπου. Φυσικά, αυτό δε σημαίνει ότι η θλίψη και το συναίσθημα της έλλειψης του συγγενή που χάθηκε άδικα παύουν να υπάρχουν – Συχνά μάλιστα τα συναισθήματα αυτά, όσο περνάνε οι μέρες γίνονται και πιο έντονα. Κάποιες οικογένειες θυμάτων τροχαίων ατυχημάτων αναφέρουν ότι όσο περισσότερο περνάει ο καιρός τόσο περισσότερο τους λείπει το αγαπημένο τους πρόσωπο και τόσο πιο αισθητή γίνεται η απουσία του.

Η έντονη θλίψη, η αίσθηση της απελπισίας απέναντι στο θάνατο, η στεναχώρια που προκαλεί η έλλειψη του αγαπημένου, το έντονο κλάμα, η ευερεθιστότητα και τα επεισόδια αϋπνίας παραμένουν ως συχνές συναισθηματικές αντιδράσεις. Επίσης στη φάση αυτή τα μέλη της οικογένειας βιώνουν έντονη την ανάγκη να βρίσκονται σε αγαπημένα μέρη του προσώπου που έφυγε ή να κάνουν πράγματα που του άρεσε να κάνει. Αυτού του είδους οι συνήθειες βοηθούν τον πενθούντα να κρατήσει στη μνήμη του «ζωντανό» το πρόσωπο που έφυγε. Παρ' όλα αυτά, μετά τον πρώτο μήνα ο πενθώντας συνήθως είναι πλέον σε θέση να χειριστεί με πιο

αποτελεσματικό τρόπο τα επώδυνα συναισθήματα που συνδέονται με την απώλεια του αγαπημένου του.

Πότε τα συμπτώματα του πένθους γίνονται ανησυχητικά:

Μέχρι και το δεύτερο μήνα μετά την απώλεια ενός μέλους της οικογένειας σε τροχαίο ατύχημα ή άλλη μορφή αιφνίδιου θανάτου, όλες οι παραπάνω αντιδράσεις είναι αναμενόμενες, φυσιολογικές και απολύτως δικαιολογημένες. Γι' αυτό το λόγο το κοντινό περιβάλλον πρέπει με διακριτικό τρόπο να ενθαρρύνει και να μην επικρίνει την εκδήλωσή τους και φυσικά να τις θεωρεί παροδικές. Όμως, παρ' όλο που η ένταση και η συχνότητα όλων των παραπάνω αντιδράσεων σταδιακά μειώνεται, το συναίσθημα της θλίψης για τον «άδικο» χαμό του παιδιού, του αδερφού ή του συζύγου παραμένει ενεργό καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής της οικογένειας. Μάλιστα, η απώλεια του παιδιού, όπως αποδεικνύεται και από σύγχρονες επιστημονικές έρευνες είναι το μεγαλύτερο ψυχικό τραύμα που μπορεί να υποστεί ένας άνθρωπος – ένα τραύμα που δεν «ξεχνιέται» ποτέ. Ωστόσο, είναι ενθαρρυντικό ότι παρά την έντονη θλίψη που βιώνουν τα μέλη μίας οικογένειας, μετά το δεύτερο μήνα του πένθους αρχίζουν να

αισθάνονται ότι είναι πλέον εφικτό – έστω και με μεγάλη δυσκολία – να συνεχίσουν να προχωρούν στη ζωή τους.

Ειδικευμένοι επιστήμονες που ασχολούνται με την υποστήριξη ανθρώπων που έχουν βιώσει τον αιφνίδιο θάνατο μελών της οικογένειάς τους επισημαίνουν κάποια από τα πιο ανησυχητικά συμπτώματα που εκδηλώνουν οι πενθούντες μετά το δεύτερο μήνα της απώλειας του αγαπημένου τους. Τα συγκεκριμένα συμπτώματα «κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου» και καθιστούν αναγκαία την αναζήτηση ιατρικής και ψυχολογικής βοήθειας εάν συνεχίζουν να είναι εμφανή για πάνω από ένα δίμηνο μετά την απώλεια. Τα συμπτώματα αυτά είναι τα εξής:

- η υπερβολική ευερεθιστότητα
- τα πολύ έντονα ξεσπάσματα θυμού και πικρίας
- συνεχείς αϋπνίες και πολύ συχνοί εφιάλτες
- συνεχές αίσθημα αδικίας για το χαμό του αγαπημένου προσώπου
- ισχυρό αίσθημα προσωπικής ευθύνης για το θάνατό του
- αίσθηση ότι ο κόσμος έχει καταρρεύσει τελείως
- επαναλαμβανόμενες σκέψεις σχετικά με την απώλεια που δεν επιτρέπουν την αφοσίωση ή τη συγκέντρωση σε σημαντικές προσωπικές εργασίες
- πλήρης αποστασιοποίηση από κάθε κοινωνική επαφή
- πτώση της λειτουργικότητας του ατόμου σε πολύ βασικούς τομείς όπως η εργασία ή η φροντίδα των παιδιών
- αισθήματα ματαιότητας για το μέλλον και σκέψεις του τύπου «ποιο είναι το νόημα όλων αυτών;» κ.α.

Στόχος της ψυχολογικής υποστήριξης που παρέχεται σε αυτές τις περιπτώσεις δεν είναι να «ξεχάσει» ο συγγενής το συμβάν ή να καταστείλει τα επώδυνα συναισθήματα που βιώνει αλλά να τα εκφράσει και να τα εκτονώσει με λειτουργικό τρόπο σε ένα ασφαλές περιβάλλον, προκειμένου να μπορέσει να συνεχίσει τη ζωή του με τον πλέον ομαλό τρόπο.

Η δράση του Συλλόγου αρωγής και αλληλεγγύης οικογενειών θυμάτων τροχαίων δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης «Ο Άγιος Χριστόφορος» όσον αφορά την ψυχολογική υποστήριξη των οικογενειών:

Πολλές φορές το να έρθει η οικογένεια σε επαφή με άλλους ανθρώπους που έχουν βιώσει με παρόμοιο τρόπο την ξαφνική απώλεια ενός μέλους της οικογένειάς τους είναι το μόνο «φάρμακο» για τον ψυχικό πόνο που προκαλεί η έλλειψη του αγαπημένου. Για το λόγο αυτό, η αρωγή από ένα σύλλογο που ασχολείται ενεργά με την πρόληψη των τροχαίων ατυχημάτων και την άμεση υποστήριξη των οικογενειών θυμάτων μπορεί να είναι ιδιαίτερα «καταπραϋντική» κατά τις δύσκολες αυτές ώρες που βιώνει μία οικογένεια. Οι άνθρωποι που συμμετέχουν σε αυτούς τους συλλόγους κατανοούν σε πολύ μεγάλο βαθμό ο ένας τον άλλον, αλληλοϋποστηρίζονται αφιλοκερδώς, συνεργάζονται με ειδικούς επιστήμονες και τοπικούς φορείς και «μετουσιώνουν» τη στενοχώρια και τον πόνο που κουβαλούν για τον άδικο χαμό του αγαπημένου τους σε προσφορά και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας γύρω από το θέμα των τροχαίων ατυχημάτων.

Στα πλαίσια της παραπάνω δράσης, ο Σύλλογος αρωγής και αλληλεγγύης οικογενειών θυμάτων τροχαίων δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης «Άγιος Χριστόφορος» παρέχει στα μέλη που είναι

Α' βαθμού συγγενείς θυμάτων τροχαίων δυστυχημάτων, εκτός από την ηθική, νομική και τεχνική υποστήριξη από ειδικούς επιστήμονες, τη δυνατότητα ΔΩΡΕΑΝ λήψης ψυχολογικής υποστήριξης. Πέρα από την αναζήτηση ιατρικής και ψυχολογικής υποστήριξης από δημόσιους φορείς της που λειτουργούν στην Κρήτη ο σύλλογος παρέχει στα μέλη του τη δυνατότητα παρακολούθησης ατομικών ή οικογενειακών συνεδριών σε κατάλληλο χώρο που έχει οριστεί από το σύλλογο στα Χανιά.

Μαρία Κτιστάκη

Ψυχολόγος, Msc

Υπ. Διδάκτορας Παν/μίου Κρήτης

Μέλος του Δ.Σ του Συλλόγου αρωγής και αλληλεγγύης οικογενειών θυμάτων τροχαίων δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης «Άγιος Χριστόφορος».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Kubler-Ross, E. (1969). *On death and dying*. New York: Mc Millan.

Kubler-Ross, E. (1983). *On children and death*. New York: Mc Millan.

Kubler-Ross, E. (1991). *The dying child*. Στο D. Papadatou & C. Papadatos (Eds.). *Children and death*. Washington, DC. Hemisphere Publishing Co.

Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α

Ο τραυματισμός (και ιδίως ο σοβαρός) αποτελεί ένα πολυδιάστατο πρόβλημα με βαρύτερες συνέπειες για τον ασθενή, την οικογένειά του, αλλά και το κοινωνικό σύνολο. Η καλύτερη και δια-βίου εκπαίδευση των πραγματογνωμόνων, η αντικειμενικότητά τους, η στοιχειώδης ενημέρωση των Λειτουργών του Δικαίου περί των ιατρικών θεμάτων απομένων του τραύματος και των επιπλοκών του, και τέλος η ανάγκη χρήσεως Πραγματογνωμόνων Ιατρών, θα βοηθήσουν στην καλύτερη επίλυση Νομικών Ζητημάτων στο μέλλον.

“Ο Διοικητικός Δικαστής πρέπει να είναι ευγνώμων προς τους πολίτες εκείνους οι οποίοι, ως ελεύθεροι άνθρωποι, επιμένουν εις τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους. Η

επιμονή των και η πίστις των εις τη νομιμότητα, βοηθούν συχνά και μάλιστα ενίοτε υποχρεώνουν το Δικαστή να ερευνήσει εις το άδυτο της συνειδήσεώς του και να ανεύρει εκεί το "αίσθημα του δικαίου" (Μ. Στασινόπουλος, "Η καταδολίευσις του Νόμου εις το Διοικητικό Δίκαιο" εις Τ.Τ. Λυτζερόπουλου, Α. Σάκουλας, 1985, τβ'σ.497, αρχ.Ν.2002.13)

Όσα αναφέρονται στο παρόν έντυπο είναι γενικές οδηγίες για να σας βοηθήσουν στις δύσκολες στιγμές που ακολουθούν ένα σοβαρό τροχαίο. Σε καμία περίπτωση δεν συνιστούν δεσμευτικές νομικές, ιατρικές ή άλλες συμβουλές και ουδεμία ευθύνη φέρουμε για λάθος σας ή κακή χρήση οδηγιών που δίδονται εδώ. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να αναζητήσετε υπεύθυνο δικηγόρο της εμπιστοσύνης σας και να ακολουθήσετε τις οδηγίες και τις συμβουλές του ακόμη και αν έρχονται σε αντίθεση με όσα γενικά γράφονται εδώ, διότι κάθε περίπτωση ενέχει τις ιδιαιτερότητές της.

Οι οδηγίες αυτές συντάχθηκαν από τον **Σταύρο Χρήστου Πολέντα** με τη βοήθεια και επιμέλεια του **Γεωργίου Μιχαήλ Φουράκη**.

Ο Σύλλογος μας ευχαριστεί για την αφιλοκερδή βοήθεια και παροχή οδηγιών τους **κ. Σπύρο Λιονάκη**, δικηγόρο Χανίων, **Γεώργιο Στυλιανάκη**, δικηγόρο Ηρακλείου Κρήτης, **Μαρίνο Παπαδόπουλο**, δικηγόρο Αθηνών ("Πάτσης-Παπαδόπουλος & Συνεργάτες"), **Αθανάσιο Τζίκα**, Δικηγόρο Χανίων, και **Μιχαήλ Πάτση**, δικηγόρο Αθηνών ("Πάτσης-Παπαδόπουλος & Συνεργάτες"), **Μαρκάκη Δέσποινα** Δικηγόρο Χανίων, **Κωνσταντίνο Δροσάτο**, Επίκουρο Καθηγητή Φαρμακολογίας, Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Temple Φιλαδέλφεια, Η.Π.Α., **Αντώνη Κρασουδάκη** Ιατρό Νευροχειρουργό του Γ.Ν.Χ. **Γεώργιο Τσομπανίδη** Διπλ. Μηχ/λογος Μηχανικός, και **Μαρία Κτιστάκη** Ψυχολόγο, Msc, Υπ. Δρ. Παν/μίου Κρήτης στους οποίους βρίσκει πρόθυμη απάντηση σε απορίες και στην προσπάθεια να προσφέρει τη βοήθεια στις οικογένειες των παθόντων, όπως είναι ο καταστατικός σκοπός του.

Υπό την Αιγίδα και στήριξη

- 1. Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας της Κρήτης**
- 2. Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης**
- 3. Ιεράς Μητρόπολης Κισάμου και Σελίνου**
- 4. Ιεράς Μητρόπολης Κυδωνίας και Αποκορώνου**
- 5. Περιφέρειας Κρήτης**
- 6. Περιφερειακής Ενότητας Χανίων**
- 7. Δήμου Χανίων**
- 8. Δήμου Πλατανιά**
- 9. Δήμου Κισάμου**
- 10. Δήμου Κανδάνου και Σελίνου**
- 11. Δήμου Αποκορώνου**
- 12. Δήμου Σφακίων**

τους οποίους και ευχαριστούμε.

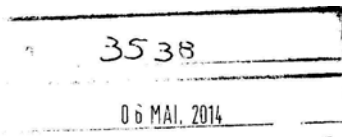

ΕΓΓΡΑΦΑ – ΑΝΑΦΟΡΕΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΓΓΡΑΦΟ Νο 1:

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΙΡΒΙΔΑΚΗΣ

Βουλευτής Ν. Χανίων - ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων

ΑΝΑΦΟΡΑ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ & ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ κ.
Χαράλαμπος Αθανασίου

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ κ. Νικόλαο Δένδια

ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΔΙΚΤΥΩΝ κ. Μιχαήλ Χρυσοχοΐδη

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ κ. Ιωάννη Στουρνάρα

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ κ. Κων/νο Χατζηδάκη

ΘΕΜΑ: «Αιτήματα “Συλλόγου Αρωγής και Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης -Ο Άγιος Χριστόφορος-”»

Ο Βουλευτής Χανίων της Νέας Δημοκρατίας κ. Κυριάκος Βιρβιδάκης καταθέτει αναφορά το με αριθμό πρωτοκόλλου 286/5-3-2014 έγγραφο του Προέδρου του Συλλόγου Αρωγής και Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης «Ο Άγιος Χριστόφορος» κ. Σταύρου Πολέντα προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Χαράλαμπος Αθανασίου, τον Πρόεδρο Αρείου Πάγου κ. Μιχαήλ Θεοχαρίδη και την Εισαγγελέα Αρείου Πάγου κα. Ευτέρπη Κουτζαμάνη.

Συνημμένο το σχετικό έγγραφο.

Αθήνα 29/04/14

Ο καταθέτων Βουλευτής

Κυριάκος Βιρβιδάκης

Σύλλογος Αρωγής & Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων

**Σύλλογος Αρωγής & Αλληλεγγύης Οικογενειών
Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης**

«Ο Άγιος Χριστόφορος»

Σταύρος Πολέντας, Κων/νου Μάνου 18 – Πελεκαπίνα, 73100 – Χανιά

Τηλ: 2821088992 - 6978007735

email: polentaspark@hotmail.com, www.polentaspark.weebly.com

*_*_*_*_*_*_*_*_*_*

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αρ. Πρωτ: 286

Χανιά: 05-03-2014

ΠΡΟΣ

**1. ΥΠΟΥΡΓΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
& ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**

κ. Χαράλαμπο Αθανασίου
Λ. Μεσογείων 96, Τ.Κ. 11527 - Αθήνα
Τηλ. 210 7767055

2. ΠΡΟΕΔΡΟ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

κ. Μιχαήλ Θεοχαρίδη
Λ. Αλεξάνδρας 121, Τ.Κ. 11522 – Αθήνα

3. ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

κ. Ευτέρπη Κουτζαμάνη
Λ. Αλεξάνδρας 121, Τ.Κ. 11522 - Αθήνα
Τηλ. 210 6454491

*_*_*_*_*_*_*_*_*_*

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Μέλη Ειδικής μόνιμης Επιτροπής Οδικής Ασφάλειας Βουλής των Ελλήνων

*_*_*_*_*_*_*_*_*_*

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ, Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε, Αξιότιμη κυρία
Εισαγγελεύ,

Τα Χανιά ως γνωστόν έχουν θρηνήσει μέχρι τώρα αρκετές εκατοντάδες
θύματα στο βωμό της ασφάλτου.

Ο πόνος και η δυστυχία των οικογενειών, το πραγματικό ενδιαφέρον
τους για την μείωση των τροχαίων θυμάτων και η επιθυμία τους να
αποδίδεται ο οφειλόμενος φόρος τιμής στα θύματα των τροχαίων
δυστυχημάτων, μας ώθησαν στο να δημιουργήσουμε με την βοήθεια της
εκκλησίας, της Πολιτείας, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των τοπικών
φορέων, το μοναδικό παγκοσμίως πάρκο τροχαίων δυστυχημάτων "Χρήστου
Πολέντα" αφιερωμένο στη μνήμη όλων των θυμάτων στο βωμό της
ασφάλτου. Επίσης ιδρύσαμε το Σύλλογο για Αρωγή και Αλληλεγγύη στις
οικογένειες των θυμάτων των ατυχημάτων αυτής της φύσεως (απόφαση
Μονομελούς Πρωτοδικείου Χανίων αρ. 470/2011).

Τον χώρο αυτόν θεμελίωσε ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας
κ.κ. Κάρολος Παπούλιας, εγκαινίασε ο Οικουμενικός μας Πατριάρχης κ.κ.
Βαρθολομαίος, επισκέφθηκε το Παγκόσμιο Συμβούλιο των Εκκλησιών,
τίμησαν Πρωθυπουργοί της Ελλάδος, η Βουλή των Ελλήνων, Υπουργεία των
Ελληνικών κυβερνήσεων και ο Ο.Η.Ε. που με απόφασή του εγκρίθηκε στο
πλαίσιο της δεκαετίας δράσεων για την οδική ασφάλεια 2011-2020 η
κατασκευή και τοποθέτηση στον χώρο αυτό του Δένδρου των εθνών του
Ο.Η.Ε.

Ο αγώνας μας για την μείωση των τροχαίων θανάτων και
αναπηριών είναι συνεχής και επίμονος, η δε δράση του Συλλόγου μας για την
Αρωγή και Αλληλεγγύη στις οικογένειες είναι πλέον παγκόσμια γνωστή, έχει
καταχωρηθεί στο χάρτη του ΟΗΕ και αποτελεί πλέον φάρο για την
δημιουργία φορέων καθαρά εθελοντικού χαρακτήρα και δράσης με την αυτή

αποστολή και δράση, αποκλειόμενης όμως της οποιασδήποτε οικονομικής ενίσχυσης, από οποιοδήποτε φορέα.

Σε μια κακιά στιγμή, ένας συνάνθρωπός μας χάνει στον βωμό της ασφάλτου την ζωή του και η μέχρι εκείνη τη μοιραία στιγμή ευτυχισμένη οικογένειά του, καλείται ξαφνικά και απρόσμενα να αντιμετωπίσει ΜΟΝΗ, τις κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις ενός τροχαίου θανάτου ή για την ακρίβεια, ενός τροχαίου εγκλήματος.

Επί πλέον, ως να μην έφθαναν αυτά, ως να μην έφθανε ο πόνος, η δυστυχία και η κατάθλιψή τους από την οριστική, αμετάβλητο και αναπόδραστη κατάσταση που αιφνίδια καλούνται να ζήσουν από την αιφνίδια απώλεια του δικού τους ανθρώπου, αντιμετωπίζουν επί πλέον την παγερή αδιαφορία και την ψυχρή αντιμετώπιση των Υπηρεσιών και των Αρχών, μια συμπεριφορά που ξανασκοτώνει.

Έτσι μετά τον τραγικό τροχαίο θάνατο, η κάθε οικογένεια έχοντας απωλέσει όλες τις ισορροπίες και τον βηματισμό της, όντας κουρασμένη, απογοητευμένη και μόνη, προσπαθεί εναγωνίως να μάθει ΑΜΕΣΩΣ πως ακριβώς έφυγε ο άνθρωπός τους, αλλά δεν ξέρει και δεν μπορεί να γνωρίζει τι πρέπει να κάνει, τι δικαιούται να μάθει και από πού, δεν ξέρει που να αποταθεί και τι να ζητήσει και σε όλον αυτόν τον αγώνα και προσπάθεια αντιμετωπίζει υπεροψία, αδιαφορία και τρόπους συχνά, απάνθρωπους και απαράδεκτους, πράξεις και συμπεριφορές που πληγώνουν και απελπίζουν την κάθε οικογένεια.

Για τον κάθε τροχαίο θάνατο, το κάθε αρμόδιο Αστυνομικό Τμήμα Τροχαίας, διενεργεί σχετική προανάκριση η οποία ανατίθεται σε προανακριτικό Υπάλληλο, και παρακολουθείται και ελέγχεται από τον κ. Εισαγγελέα που ως γνωστόν χρεώνεται την κάθε υπόθεση, διαφορετικό όμως κάθε φορά.

Η σύνταξη των Δικογραφιών που αφορούν θάνατο ανθρώπου, **απαιτεί τεχνική επάρκεια, γνώση κανονισμών και Νομοθεσίας, διορατικότητα,**

ικανότητα αποτύπωσης και τεκμηρίωσης των γεγονότων του τροχαίου

συμβάντος που εκ των πραγμάτων δεν δύναται να διαθέτει ο κάθε Αστυνομικός που ενδεχομένως να μη διαθέτει κατάρτιση, εκπαίδευση και ανησυχία ώστε να σχηματίσει μία Δικογραφία (μυστική) που να έχει καλύψει όλα τα κενά της έρευνας ώστε να μην υπάρχουν μελανά σημεία.

Όμως παρά ταύτα:

- Ο τροχαίος θάνατος χαρακτηρίζεται από την Αστυνομία κατά τη σύνταξη της σχετικής προανάκρισης με Εισαγγελική εντολή με ελάχιστες εξαιρέσεις ως θάνατος εξ αμελείας και επιβάλλεται από τη Δικαιοσύνη ποινή συνήθως, τριών μηνών φυλάκισης με τριετή αναστολή.

- Δεν συντάσσεται και δεν κοινοποιείται ΑΜΕΣΩΣ στην οικογένεια του θύματος το Δελτίο Συμβάντων ώστε η οικογένεια να μάθει ΑΜΕΣΩΣ **πώς έφυγε ο άνθρωπός τους.**

- Δεν χορηγούνται, ούτε γνωστοποιούνται ΑΜΕΣΩΣ από την αρμόδια Αστυνομική Αρχή διότι ως ισχυρίζονται (ΚΑΚΩΣ), δεν έχουν Εισαγγελική εντολή!

- Ο διορισμός των πραγματογνωμόνων

- Το πρόχειρο σκαρίφημα στο οποίο να έχουν αποτυπωθεί όλα τα ευρήματα και τα ίχνη από το τροχαίο

- Η συνταχθείσα στον τόπο ατυχήματος Έκθεση Αυτοψίας του τροχαίου (Φ/Α Νο 3), στο οποίο ειδικό αυτό έντυπο της Αστυνομίας πρέπει να αναφέρονται και περιγράφονται με σαφήνεια και ακρίβεια όλες οι λεπτομέρειες:

- Τα στοιχεία του ατυχήματος (τύπος οχήματος, πλάτος οδοστρώματος, κατάσταση οδού, συνθήκες φωτισμού, σήμανση οδού συνθήκες κυκλοφορίας – ορατότητας, σήμανση οδού κάθετη και οριζόντια, όριο ταχύτητας

- Των συνθηκών κυκλοφορίας – ορατότητας

- Της σήμανσης της οδού

- Του ορίου ταχύτητας
- Των διαπιστώσεων στον τόπο ατυχήματος (ίχνη τροχοπέδησης, πλάγιας ολίσθησης, αίμα, θραύσματα, νερά – λάδια, χρώματα και χαραγές στο οδόστρωμα)
- Κατάσταση οχημάτων (ΚΤΕΟ κλπ)
- Επιφάνειες οχημάτων που συγκρούσθηκαν
- Όλο το υπάρχον φωτογραφικό υλικό από το σημείο σύγκρουσης ώστε να εκτιμηθεί μεταξύ των άλλων και ο βαθμός παραμόρφωσης των μεταλλικών επιφανειών για να συνυπολογισθεί στον υπολογισμό της ταχύτητας και κατεύθυνσης των συγκεκριμένων οχημάτων.

Όλα αυτά τα στοιχεία είναι απαραίτητα για τυχόν οριζόμενο από την Αστυνομική Αρχή πραγματογνώμονα που θα ασχοληθεί με τη διερεύνηση του συγκεκριμένου ατυχήματος και εφόσον δίδονται σ' αυτόν, πρέπει να δίδονται και στον Τεχνικό Σύμβουλο που τυχόν θα διοριστεί από την οικογένεια.

Επιπλέον, όπως προβλέπει ο νόμος, η προανάκριση διενεργείται από τους γενικούς και από τους ειδικούς ανακριτικούς υπαλλήλους και διακρίνεται σε δύο είδη, την τακτική και την αυτεπάγγελτη προανάκριση. Η τακτική προανάκριση προβλέπεται από την παρ. 1 του άρθρου 243 ΚΠΔ και διενεργείται μετά από γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα. Ενώ η αυτεπάγγελτη προανάκριση διενεργείται χωρίς εισαγγελική παραγγελία αποκλειστικά και μόνο στις περιπτώσεις που καθορίζει το άρθρο 243 παρ. 2 ΚΠΔ. Η αυτεπάγγελτη προανάκριση στην πράξη αποκαλείται “αστυνομική” προανάκριση, διότι η πρακτικά σημαντικότερη περίπτωση της είναι η διενέργεια της από τους γενικούς ανακριτικούς υπαλλήλους της Αστυνομίας.

Ο ΚΠΔ ορίζει ότι η προανάκριση διενεργείται από τον εισαγγελέα. Ο εισαγγελέας Πλημμελειοδικών είναι και ανακριτικός υπάλληλος δεδομένου ότι, εκτός από το ότι παραγγέλλει τους γενικούς και ειδικούς ανακριτικούς υπαλλήλους για τη διενέργεια προανάκρισης ή προκαταρκτικής εξέτασης,

δικαιούται να ενεργεί και ο ίδιος προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση για να βεβαιωθεί η αξιόποινη πράξη. Στις περιπτώσεις των τροχαίων θανάτων και τραυματισμών η προανάκριση διενεργείται κατά κανόνα από τους γενικούς ανακριτικούς υπαλλήλους (π.χ. αστυνομικοί υπάλληλοι) και πάντοτε υπό την διεύθυνση και την εποπτεία του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών. Μήπως, λοιπόν, ενόψει αυτού θα ήτο σκόπιμο ο εκάστοτε Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών να ασκεί περισσότερο έλεγχο στον τρόπο και χρόνο με τον οποίο κι εντός του οποίου ασκούν την προανάκριση οι γενικοί ή ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι που υπάγονται σ'αυτόν;

Σε περίπτωση που για το ίδιο έγκλημα επιληφθούν της προανάκρισης περισσότεροι ανακριτικοί υπάλληλοι, που υπόκεινται στον ίδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, όπως π.χ. ένας γενικός και ένας ειδικός ανακριτικός υπάλληλος, επέρχεται μεταξύ τους σύγκρουση αρμοδιότητας, η οποία όμως αίρεται από τον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, ο οποίος έχει, με βάση τα άρθρα 31 παρ. 1, 33 παρ 1 και 34 ΚΠΔ το δικαίωμα διεύθυνσης προανάκρισης. Η αρμοδιότητα της διεύθυνσης της προανάκρισης δεν συνεπάγεται εκ του νόμου την υποχρέωση του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών να ελέγξει αυτεπάγγελτα ή κατόπιν καταγγελίας συγγενών θύματος τροχαίου θανάτου ή τραυματισμού τις πράξεις των γενικών ανακριτικών υπαλλήλων που ενδεχομένως αποσκοπούν στην αποσιώπηση ή εξάλειψη των στοιχείων που είναι αναγκαία για την διαπίστωση των συνθηκών ενός τροχαίου θανάτου ή τραυματισμού;

Η αυτεπάγγελτη (αστυνομική) προανάκριση, η οποία διενεργείται χωρίς γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα, προβλέπεται από τον νόμο ως εξαίρεση του κανόνα, που είναι η τακτική προανάκριση, συνεπώς αποτελεί έκτακτη μορφή προανάκρισης.

Η αστυνομική ανάκριση έχει ως σκοπό τη διασφάλιση των αποδείξεων μέχρις ότου ο Εισαγγελέας κινήσει την ποινική δίωξη, και τούτο διότι η προανάκριση ενεργείται μετά από προηγούμενη έγγραφη παραγγελία του

Εισαγγελέα, όπως ρητά ορίζει ο νόμος. Στην περίπτωση κινδύνου από την αναβολή, όταν δηλαδή υπάρχει κίνδυνος να ματαιωθεί ή να δυσχερανθεί η βεβαίωση του εγκλήματος και η ανακάλυψη του δράστη, ο ανακριτικός υπάλληλος υποχρεούται να ενεργήσει όλες τις αναγκαίες ανακριτικές πράξεις, δηλαδή αυτοψία, λήψη καταθέσεων, λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων υπόπτων κλπ. Αυτός ο κίνδυνος μπορεί να συντρέχει στην περίπτωση των ειδικών συνθηκών ενός τροχαίου θανάτου ή τραυματισμού.

Αυτεπάγγελτη (αστυνομική) προανάκριση διενεργείται αποκλειστικά και μόνο στις δύο συγκεκριμένες περιπτώσεις, που καθορίζει περιοριστικά η παρ. 2 του άρθρου 243 ΚΠΔ: αν πρόκειται για αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα και αν απειλείται άμεσος κίνδυνος από την καθυστέρηση. Αυτός που προκαλεί τροχαίο θάνατο οδηγώντας υπό την επήρεια αλκοόλ ή οδηγώντας όχημα υπερφορτωμένο ή όχημα ανασφάλιστο ή όχημα ακατάλληλο λόγω τεχνικών συνθηκών του για την κυκλοφορία επί του οδοστρώματος και τελεί σε γνώση όλων αυτών των στοιχείων ή κατ'ελάχιστο αποδέχεται την επικινδυνότητα των πράξεών του σε σχέση με τη ζωή και ασφάλεια των συναθρώπων του, δεν διαπράττει αυτόφωρο κακούργημα ή πλημμέλημα;

Αστυνομική προανάκριση δεν μπορεί να διενεργηθεί σε καμία άλλη περίπτωση. Η αυτεπάγγελτη (αστυνομική) προανάκριση διενεργείται από τους γενικούς ανακριτικούς υπαλλήλους του άρθρου 33 ΚΠΔ σε κάθε περίπτωση και από τους ειδικούς ανακριτικούς υπαλλήλους του άρθρου 34 ΚΠΔ, μόνον εφόσον πρόκειται για έγκλημα που εμπίπτει στην αρμοδιότητα τους. Αυτεπάγγελτη προανάκριση, σύμφωνα με το άρθρο 243 παρ. 2 ΚΠΔ, έχει δικαίωμα αλλά και υποχρέωση να ενεργήσει και ο ανακριτής, ο οποίος περιλαμβάνεται και στο άρθρο 33 ΚΠΔ μεταξύ των προσώπων που ενεργούν προανάκριση. Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι, αν κατά την πορεία της ανάκρισης, ανακαλυφθούν και άλλες αξιόποινες πράξεις που διώκονται

αυτεπαγγέλτως, ο ανακριτής ενεργεί τις κατεπείγουσες ανακριτικές πράξεις για την βεβαίωση τους, σύμφωνα με το άρθρο 250 παρ. 2 εδ. Α' ΚΠΔ.

Η αστυνομική προανάκριση διενεργείται υποχρεωτικά όταν κάποιο κακούργημα ή πλημμέλημα καταλαμβάνεται επ' αυτοφώρω ή αν απειλείται άμεσος κίνδυνος από τη καθυστέρηση. Η διενέργεια αυτεπάγγελτης (αστυνομικής) προανάκρισης δεν εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του ανακριτικού υπαλλήλου, δηλαδή δεν τη διενεργεί αν θέλει και σε όσες περιπτώσεις θέλει αλλά η διενέργεια της αποτελεί υπηρεσιακό καθήκον του. Συνεπώς αν ο αρμόδιος ανακριτικός υπάλληλος δεν διενεργήσει αστυνομική προανάκριση με σκοπό τη διασφάλιση των αποδείξεων και των συνθηκών διενέργειας αξιοποιώνων πράξεων όπως της διαπίστωσης/καταγραφής των ειδικών συνθηκών του τροχαίου θανάτου ή τραυματισμού, σύμφωνα με το άρθρο 243 παρ. 2, και δεν πραγματοποιήσει όλες τις αναγκαίες πράξεις, διαπράττει το έγκλημα της παραβίασης καθήκοντος, εφόσον έχει σκοπό να περιποιήσει στον εαυτό του ή σε άλλον περιουσιακό ή και απλώς ηθικό όφελος ή να βλάψει κάποιον. Αυτό θα πρέπει να γίνεται δεκτό τόσο στην περίπτωση της μη διενέργειας των αναγκαίων πράξεων για τη διασφάλιση των αποδείξεων του τροχαίου θανάτου ή τραυματισμού όσο και στην περίπτωση όπου ναι μεν ενεργήθηκαν οι προβλεπόμενες ή αναγκαίες ανακριτικές πράξεις αλλά έγιναν με τέτοιο τρόπο ώστε να μην διασφαλιστούν οι αποδείξεις του τροχαίου θανάτου ή τραυματισμού.

Όταν οι ανακριτικοί υπάλληλοι, γενικοί και ειδικοί, διενεργούν αυτεπάγγελτη (αστυνομική) προανάκριση, χωρίς παραγγελία του εισαγγελέα, έχουν υποχρέωση να ειδοποιήσουν τον εισαγγελέα με το ταχύτερο μέσο και να του υποβάλλουν χωρίς χρονοτριβή τις εκθέσεις που συντάχθηκαν, εάν αυτό δεν συμβεί τότε επέρχεται απόλυτη ακυρότητα. Η έννοια της ειδοποίησης με τις σχετικές εκθέσεις χωρίς χρονοτριβή δεν μπορεί να έχει τη σημασία της ενημέρωσης μετά πάροδο πολλών μηνών από την ημερομηνία

του τροχαίου θανάτου ή τραυματισμού. Χωρίς χρονοτριβή σημαίνει άμεσα ή τουλάχιστον εντός ευλόγου χρόνου!

Επί του προκειμένου θεωρούμε αναγκαίο να σας καταθέσουμε ότι εάν η Αστυνομία δεν χορηγήσει ΑΜΕΣΩΣ στους ορισθέντες πραγματογνώμονες και στον Τεχνικό Σύμβουλο των Νομίμων διαδικίων και όσο είναι ΑΚΟΜΑ το αίμα νωπό και τα ευρήματα στον τόπο τους τα παραπάνω στοιχεία τότε κατά την εκτίμησή μας είναι **ΑΔΥΝΑΤΗ** η αληθινή ανάλυση του τροχαίου και η απόδοση δικαιοσύνης στους παραβάτες και ενόχους και απλά η Αστυνομία κρατάει μακριά και σε πλήρη άγνοια τους συγγενείς – οικογένεια του θύματος μέχρι να “φύγει” από αυτούς η δικογραφία και μετά ας βρουν άκρη.

Προς επιβεβαίωση των ανωτέρω σας επισυνάπτουμε αντίγραφο πρόχειρου σκαριφήματος που επέδωσε Αστυνομικό Τμήμα σε μητέρα νεκρού (Φ/Α Νο 1 & 1^Α) από τροχαίο θάνατο με Εισαγγελική εντολή καθώς και αντίγραφο Δελτίου Οδικού Τροχαίου (Φ/Α Νο 1 & 1^Α) που επέδωσαν σε πατέρα “κλινικά νεκρού” οδηγού μοτοποδηλάτου για να αναλύσει ο Τεχνικός Σύμβουλος και Ειδικός Αναλυτής Τροχαίων τις συνθήκες, τα αίτια και τις αφορμές κάτω από τις οποίες συνέβη το τροχαίο, ο οποίος ειδικός επιστήμων ακόμα και εάν διέθετε μαγικές και μαντικές ικανότητες, δεν είναι δυνατόν με το βοήθημα αυτό “εργαλείο”, να αναλύσει το τροχαίο και να καταγράψει τεκμηριωμένα τις ευθύνες του δράστου. Προς τούτο σας υποβάλλουμε την παράκληση όπως εξετάσετε το συνημμένο Δελτίο Οδικού Τροχαίου (Φ/Α Νο 2) για να διαπιστώσετε ποιος πατέρας θα ελάμβανε αυτό το έντυπο και θα αισθανόταν ότι με το χαρακτηρισμό “στη δικογραφία”, υπήρχε εκδοχή να δικαιωθεί η μνήμη των ανθρώπων τους. Και ως να μην έφθαναν οι παραπάνω διαπιστώσεις, οι οικογένειες των τροχαίων θυμάτων και μέλη του Συλλόγου μας βιώνουν και τα παρακάτω θλιβερά γεγονότα.

Για να λάβουν αντίγραφο της σχηματισθείσας δικογραφίας η οποία αν και φορά τον θάνατο του παιδιού, συζύγου, αδελφού ή πατέρα των,

επειδή θεωρούν από την Αστυνομία και την Εισαγγελία την προανάκριση ως μυστική και απόρρητη, πρέπει πρώτα να υποβληθεί από την Αστυνομία (σε 1 έως 2 χρόνια) στην Εισαγγελία Πρωτοδικών, να εξετασθεί από τον αρμόδιο Εισαγγελέα, να χρεωθεί σε αρμόδιο Εισαγγελέα, να μελετηθεί από αυτόν, να ασκηθεί δίωξη σύμφωνα με τα όσα περιγράφει και καταλογίζει η Αστυνομία, για τα οποία η οικογένεια του θύματος όταν τα πληροφορηθεί, δεν θα έχει το κουράγιο, τη δύναμη και τα μέσα, ούτε να τα αντικρούσει, ούτε να αποδείξει τυχόν διαφορές. Έτσι ακολουθώντας την τακτική αυτή, παρουσιάζονται απλά ενώπιον των δικαστηρίων γνωρίζοντας εκ των προτέρων τα τυχόν λάθη και αδικίες που έχουν καταγραφεί στη Δικογραφία και απλά παρευρίσκονται για να ακούσουν τη δικαστική απόφαση σύμφωνα πάντα με την Εισαγγελική παραγγελία για άσκηση ποινικής δίωξης που βασίστηκε στην έρευνα, κρίση και εκτίμηση της Αστυνομίας και που είναι σχεδόν πάντα ανθρωποκτονία εξ αμελείας κλπ.

- Η υπόθεση ενός τροχαίου θανάτου με ή χωρίς την αποκλειστική ευθύνη του δράστου, θα συζητηθεί μετά παρέλευση περίπου 4 ετών σε Τριμελές Πταισματοδικείο για να επιβληθεί ποινή στο δράστη σύμφωνα με το άρθρο 302 Π.Κ. και σχεδόν ποτέ για παράβαση του 290 ή του 311 Π.Κ. σε αντίθεση με περίπτωση κόπωσης ή κακοποίησης σκύλου από την ιδιοκτήτη του για την οποία περίπτωση εντός ολίγων μηνών από την πράξη, καταδικάσθηκε ο δράστης από Τριμελές Κακουργιοδικείο σε φυλάκιση ενός χρόνου χωρίς αναστολή και σε 5.000€ χρηματικό πρόστιμο.

Για υπόθεση τροχαίου θανάτου ή θανάτων δεν γνωρίζουμε αν έχει διαταχθεί ποτέ σύμφωνα με τον 2699/99 η αφαίρεση αδειάς οδήγησης ακόμα και αν ο δράστης είναι υπότροπος τροχαίου θανατηφόρου.

Για υπόθεση τροχαίου θανάτου ή θανάτων που προήλθαν από παραπονημένα, μετασκευασμένα και παρανόμως κινούμενα αυτοκίνητα, δεν γνωρίζουμε να έχει εφαρμοστεί ποτέ το άρθρο 290 Π.Κ., ακόμα και αν το ζημιογόνο όχημα μετέφερε φορτίο τριπλάσιο του επιτρεπομένου και

εκκινείται στους δρόμους θέτοντας εν γνώσει του οδηγού σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές.

Για να εισαχθεί και συζητηθεί αστική απαίτηση ως καταψηφιστική των διαδίκων της οικογένειας του νεκρού, πρέπει σύμφωνα με το Ν. 4055/2012 – 3994/2011 και τον Ν.Δ. 1544/2002 να καταβάλλει σε μετρητά επί ποινή απαράδεκτου, υπέρογκο χρηματικό ποσό το οποίο είναι αδύνατο να διαθέτει η κάθε οικογένεια και ειδικότερα η κάθε χήρα με μικρά, ορφανά παιδιά.

Κατά συνέπεια ως να μην έφθανε ο πόνος, η δυστυχία και η κακομοιριά της χήρας που δίδει αγώνα για να ζήσει αυτή και τα παιδιά της, πρέπει να βρει μετρητά για να καταβάλλει προ της συζήτησης της Αγωγής το υπέρογκο, απαιτούμενο χρηματικό ποσό.

Έχοντας πλέον εξαντλήσει την υπομονή και καλοσύνη σας και σεβόμενοι απόλυτα τον πολύτιμο χρόνο σας, σας παρακαλούμε να μας επιτρέψετε να σας προτείνουμε όπως εξετάσετε εκ νέου το πλαίσιο αντιμετώπισης των τροχαίων θανάτων – αναπηριών για τυχόν απαιτούμενες νέες παρεμβάσεις και έκδοση νέων οδηγιών προκειμένου

- Τα αρμόδια Αστυνομικά τμήματα εφόσον διορίζεται πραγματογνώμονας, να εκδίδουν και χορηγούν αμέσως στους νομίμους δικαιούχους και πολιτικούς ενάγοντες συγκεκριμένα έγγραφα και στοιχεία ώστε ο διορισθείς Τεχνικός Σύμβουλος αξιοποιώντας τα στοιχεία αυτά να αξιολογήσει σωστά το τροχαίο

- Να καθοριστεί χρόνος υποβολής των συναφών δικογραφιών στις αρμόδιες Εισαγγελίες και σε περίπτωση εκτάκτων αναγκών να αιτείται αιτιολογημένα η παράταση υποβολής.

- Να καθοριστεί ότι σε όλα τα θανατηφόρα τροχαία θα ορίζονται από τις Αστυνομικές Αρχές πραγματογνώμονες οι οποίοι εντός λογικού χρόνου (ενός μηνός) θα υποβάλλουν την έκθεση πραγματογνωμοσύνης των.

- Υποθέσεις τροχαίων θανατηφόρων να προηγούνται στην εκδίκασή των ανεξάρτητα από το χρόνο τέλεσης.

- Στο πινάκιο συζητήσεων υποθέσεις τροχαίων θανατηφόρων να προηγούνται απλών υποθέσεων ώστε να αποφεύγονται πολλαπλές αναβολές.

- Για άτομα που είναι υπεύθυνα θανατηφόρου τροχαίου να διατάσσεται η αφαίρεση προσωρινά η οριστικά (υπότροπος) της αδειάς οδήγησης.

Είμεθα απόλυτα πεπεισμένοι ότι αν οι δράστες για τον άδικο χαμό των παιδιών μας αντιμετωπίζονται εφεξής τόσο αυστηρά όσο αντιμετωπίζονται οι δράστες κακοποίησης ή θανάτωσης ζώων τότε μετά βεβαιότητας θα επιτύχομε σύντομη μείωση τροχαίων και αλλαγή οδικής συμπεριφοράς.

Όσον αφορά τις επιδικασθείσες αποζημιώσεις λόγω ψυχικής οδύνης ή ηθικής βλάβης, επιτρέψτε μας να σας καταθέσουμε ότι:

Από την 1^η Ιουνίου του 2009, τα ελάχιστα ποσά κάλυψης είχαν διαμορφωθεί στις 500.000 Ευρώ για σωματικές βλάβες ανά θύμα τροχαίου και στις 500.000 Ευρώ για υλικές ζημιές.

Στις 1 Ιανουαρίου 2011 τα αντίστοιχα ποσά κάλυψης διαμορφώθηκαν στις 750.000 Ευρώ για σωματικές βλάβες ανά θύμα και στις 750.000 για υλικές ζημιές ανά ατύχημα.

Από 1^η Ιανουαρίου 2012 τα ελάχιστα ποσά κάλυψης διαμορφώθηκαν στα 1.000.000 Ευρώ ανά θύμα αλλά και για υλικές ζημιές ανά ατύχημα.

Οι αποφάσεις των τακτικών δικαστηρίων για θανατηφόρα τροχαία με αποκλειστική ευθύνη 100% του δράστη οδηγού, σπανίως υπερβαίνουν το συνολικό ποσό των 400.00 Ευρώ (από 100.000 Ευρώ ο πατέρας και η μητέρα και από 60.000 έως 80.000 Ευρώ τα αδέλφια και από 15.000 Ευρώ οι παππούδες και οι γιαγιάδες).

Κατά συνέπεια τίθεται ένα απλό ερώτημα, γιατί άραγε όλοι εμείς οι ιδιοκτήτες αυτοκινήτων να πληρώνουμε υπέρογκα ποσά ως ασφάλιστρα για καλύψεις που ποτέ δεν καταβάλλονται όπως έχουν συμφωνήσει εγγράφως

και έχουν αποδεχθεί τα δύο συμβαλλόμενα μέρη ήτοι η Ασφαλιστική Εταιρεία και ο Ασφαλισμένος;

Γιατί άραγε τα Ελληνικά Δικαστήρια δεν επιδικάζουν αναλόγως με το ποσοστό υπαιτιότητας του υπευθύνου, αποζημιώσεις που να αγγίζουν τα ποσά που έχουν εκ των προτέρων αποδεχθεί τόσο ο ασφαλισμένος όσο και οι Ασφαλιστικές Εταιρείες;

Εάν η κάθε ασφαλιστική εταιρεία αντιμετωπίζει λόγω κρίσης προβλήματα ρευστότητας, αυτό κατά τη γνώμη μας αφορά αποκλειστικά την εταιρεία, την οποία ουδείς υποχρέωσε να ασφαλίζει πελάτες και να υφίσταται ως ασφαλιστική εταιρεία.

Σύμφωνα με τη διάταξη του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (όπως αυτό ενσωματώθηκε στο ελληνικό Δίκαιο με τις διατάξεις του Ν 3746/2009 το ελάχιστο όριο της υποχρέωσης ασφάλισης είναι 1.000.000 για κάθε θύμα ή 500.00 Ευρώ για κάθε αξίωση, ανεξάρτητα από τον αριθμό των θυμάτων και για υλικές ζημιές μέχρι το ποσό των 1.000.000 Ευρώ για κάθε αξίωση, ανεξαρτήτως του αριθμού των οχημάτων;

Επομένως έχουμε τη γνώμη ότι για να μην καταβάλλουμε αδικώς υπέρογκα ποσά για ασφαλιστικές καλύψεις και για να μην πλουτίζουν παράνομα οι ασφαλιστικές εταιρείες, θα ήτο σκόπιμο να εξετασθεί η περίπτωση όπως οι ασφαλιστικές εταιρείες να καταβάλλουν ανάλογα με το βαθμό υπαιτιότητας του δράστου και θύματος, ποσό που να αγγίζει τα όρια των ασφαλιστικών καλύψεων.

Δεν είναι δυνατόν και δεν πρέπει να συνεχίσουμε να δεχόμεθα την έκδοση και χορήγηση εντύπων – εγγράφων όπως τα συνημμένα (Φ/Α Νο 1, 1^α & 2), η σύνταξη των οποίων θίγει βάναισα τη μνήμη των νεκρών και καταδεικνύει ακατανόμαστη συμπεριφορά και επαγγελματική ευσυνειδησία.

Πρέπει να κατανοήσουν επιτέλους οι εμπλεκόμενες με το τροχαίο αρχές ότι με τον θεσμό των Τεχνικών Συμβούλων καθιερώνεται το σύστημα της μερικής κατ' αντιμωλία ή κατ' αντιδικία διεξαγωγής της

πραγματογνωμοσύνης ή το σύστημα της ελεγχόμενης πραγματογνωμοσύνης που καθιέρωνε το προϊσχύον δίκαιο, σύμφωνα με το οποίο οι διάδικοι μπορούσαν να προσκομίσουν στο δικαστήριο αντιπραγματογνωμοσύνη και να την επικαλεσθούν με αμφίβολα όμως αποτελέσματα. Κατά συνέπεια ο διορισμός Τεχνικού Συμβούλου συμβάλλει ουσιαστικά στην ανεύρεση της αληθείας.

Οι εκθέσεις των Τεχνικών Συμβούλων ισοδυναμούν με γνωμοδοτήσεις ατόμων που έχουν ειδικές γνώσεις επιστήμης και ο νομικός χαρακτήρας προσομοιάζει με το χαρακτήρα του συνηγόρου των διαδίκων.

Ευχόμεθα η παρούσα αναφορά μας όπως αντιμετωπισθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αντιμετωπίζονται πλέον τα τροχαία εγκλήματα – θάνατοι διαφορετικά και οπωσδήποτε κατά τρόπο πιο αποτελεσματικό και αυστηρό, από αυτόν που αντιμετωπίζει κακώσεις, ταλαιπωρίες και θανάτους των συμπαθέστατων ζώων.

Με την ευχή όπως όλοι να συμβάλλουμε αποτελεσματικά στη μείωση των τροχαίων θανάτων και να ανοίξουμε μια νέα σελίδα στον τρόπο αντιμετώπισής των, σας ζητάμε με όλο το σεβασμό να εξετάσετε αν είναι δυνατόν το τροχαίο έγκλημα από μηδενικής βάσεως για τυχόν τροποποιήσεις ισχύουσας νομοθεσίας και έκδοσης οδηγιών.

Χανιά 05-03-2014

Μετά βαθύτατου Σεβασμού & Εκτίμησης

Σταύρος Χ. Πολέντας

Πρόεδρος

** Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη δράση του Συλλόγου και την ύπαρξη του Πάρκου Τροχαίων Δυστυχημάτων "Χρήστος Πολέντας", παρακαλούμε όπως επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.polentaspark.weebly.com*

ΕΓΓΡΑΦΟ Νο 2:

30 ΜΑΙ. 2014

Σελίδες απάντησης:	5
Σελίδες συνημμένων:	1
Σύνολο σελίδων:	5

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ
Ταχ. Δ/ση: Π. Κανελλοπούλου 4
Τ.Κ.101 77 ΑΘΗΝΑ
☎ 210 69 20 287 - FAX: 210 69 94 841
ΑΡΙΘ.ΠΡΩΤ. : 7017/4/17567

Αθήνα, 30 Μαΐου 2014

ΠΡΟΣ: ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Δ/ΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΦΟΡΩΝ
ΕΝΤΑΥΘΑ

ΚΟΙΝ.: 1. Βουλευτή κ. Κ. ΒΙΡΒΙΔΑΚΗ
2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ :
α) ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ/ 101 84
β) ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑ-
ΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ/ 101 80
γ) ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ/ 155 10
δ) ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑ-
ΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ/ 115 27
(Γραφεία κ.κ. Υπουργών)
3. ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ
(Γραφείο κ. Αρχηγού)

ΘΕΜΑ: Διερεύνηση τροχαίων ατυχημάτων. Προτάσεις τροποποίησης του θεσμικού πλαισίου και των σχετικών διαδικασιών.

ΣΧΕΤ. : Π.Α.Β. 3538/ 06-05-2014.

Σε απάντηση της ανωτέρω αναφοράς, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Κ. ΒΙΡΒΙΔΑΚΗΣ, σε ό,τι μας αφορά, σας γνωρίζουμε ότι το προσωπικό των αρμοδίων αστυνομικών Υπηρεσιών, υπό την ιδιότητα του ανακριτικού υπαλλήλου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 33 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (Κ.Π.Δ.) επιλαμβάνεται υποθέσεων ποινικού χαρακτήρα, μόνο στις ρητά καθοριζόμενες, από τον εν λόγω Κώδικα και την τυχόν ειδική συναφή νομοθεσία, περιπτώσεις (αυτόφωρο αδίκημα- παραγγελία του Εισαγγελέα) και ανάλογα με τα ειδικότερα στοιχεία που συγκροτούν το νομικό και πραγματικό καθεστώς κάθε υπόθεσης, οφείλει να ενεργεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το εν λόγω θεσμικό πλαίσιο και τις εντολές και οδηγίες του αρμόδιου εισαγγελικού λειτουργού.

Στο πλαίσιο αυτό, σε περίπτωση θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος, οι αστυνομικοί ανακριτικοί υπάλληλοι επιλαμβάνονται αυτεπαγγέλτως, ήτοι χωρίς προηγούμενη εισαγγελική παραγγελία, προανακρίσεως, προβαίνοντας στην εκδήλωση όλων των απαραίτητων, για τη βεβαίωση της πράξης και την ανακάλυψη της αλήθειας, δικονομικών ενεργειών, ειδοποιώντας με

- 2 -

το ταχύτερο μέσο τον Εισαγγελέα και υποβάλλοντας σε αυτόν χωρίς χρονοτριβή τις εκθέσεις που συντάχθηκαν, κατά ρητή πρόβλεψη του άρθρου 243 παρ. 2 του Κ.Π.Δ. Η δικονομική αυτή διαδικασία αφορά τη λεγόμενη αστυνομική προανάκριση, η οποία συνιστά μορφή επιτάχυνσης της ποινικής διαδικασίας.

Πέραν αυτών, σας πληροφορούμε ότι, οι αστυνομικοί ανακριτικοί υπάλληλοι στα πλαίσια της αστυνομικής προανάκρισης, διερευνούν κάθε υπόθεση και συγκεντρώνουν το αποδεικτικό υλικό, το οποίο υποβάλλουν, εντός των προβλεπόμενων από τον Κ.Π.Δ., χρονικών ορίων στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών, για ποινική αξιολόγηση, στον οποίο ανήκει και η αποκλειστική αρμοδιότητα χαρακτηρισμού της πράξης (ή και των πράξεων) και άσκησης ή μη ποινικής δίωξης (άρθρα 43 και 243 παρ. 2 Κ.Π.Δ.). Συναφώς, σημειώνεται ότι συμπεριφορές που αποτελούν παράγοντες πρόκλησης θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος, σύμφωνα με τα γενόμενα δεκτά στη θεωρία του Ποινικού Δικαίου και τη νομολογία των αρμοδίων δικαστηρίων, κατά βάση συγκροτούν τη νομοτυπική μορφή του αναφερομένου στο άρθρο 302 του Ποινικού Κώδικα (Π.Κ.) ποινικού αδικήματος (ανθρωποκτονία εξ αμελείας).

Περαιτέρω, διευκρινίζεται ότι η πλειονότητα των εγγράφων-εκθέσεων, που συντάσσονται από τους ανακριτικούς υπαλλήλους, κατά την εκδήλωση των υπηρεσιακών και δικονομικών ενεργειών τους (π.χ. έκθεση σύλληψης, έκθεση αυτοψίας τροχαίου ατυχήματος, σχεδιάγραμμα τόπου ατυχήματος, εκθέσεις εξέτασης αυτόπτων μαρτύρων), συντάσσονται, άμεσα, ακόμα και στον τόπο του ατυχήματος. Ωστόσο, για την ολοκλήρωση της σχηματιζόμενης κάθε φορά, ποινικής δικογραφίας, απαιτείται ένα σύνολο εγγράφων, πολλά από τα οποία εκδίδονται και από άλλες, εντός ή εκτός Ελληνικής Αστυνομίας, Υπηρεσίες (Ιατροδικαστική Υπηρεσία, Εγκληματολογική Υπηρεσία, Νοσηλευτικά Ιδρύματα, ΕΚΑΒ, κ.τλ.). Ως εκ τούτου, η υποβολή, κατά τα προαναφερόμενα, κάθε δικογραφίας προϋποθέτει την περάτωση της προανακριτικής διαδικασίας, που τελεί σε συνάρτηση και με την παραλαβή και συλλογή των εν λόγω εγγράφων.

Σε ό,τι αφορά στη χορήγηση αντιγράφων των εγγράφων της προανάκρισης στις οικογένειες των θανασιμώς τραυματισθέντων, συνεπεία τροχαίου ατυχήματος, σας γνωρίζουμε ότι σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 108 του Κ.Π.Δ., ο πολιτικός ενάγων, ήτοι ο άμεσα παθών από το έγκλημα, ή άλλα πρόσωπα τα οποία υπέστησαν ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη, όπως η οικογένεια του θύματος κατ' άρθρο 932 Αστικού Κώδικα, έχει παράλληλα με τον κατηγορούμενο, τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα 101, 104, 105 και 106 Κ.Π.Δ., στα οποία συγκαταλέγεται και η χορήγηση των εν λόγω αντιγράφων. Συνεπώς, η άσκηση του συγκεκριμένου δικαιώματος, στο πλαίσιο της αστυνομικής προανάκρισης, προϋποθέτει την απόκτηση της ιδιότητας του πολιτικού ενάγοντος, με σχετική δήλωση του ενδιαφερομένου προσώπου στον αρμόδιο ανακριτικό υπάλληλο κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 82 Κ.Π.Δ., το οποίο (δικαίωμα πληροφόρησης) μπορεί να ασκηθεί από τη στιγμή που ο κατηγορούμενος κληθεί σε απολογία, σύμφωνα με ρητή πρόβλεψη του άρθρου 108 του εν λόγω Κώδικα. Επομένως, ο ενεργών την προανάκριση ανακριτικός υπάλληλος δεν νομιμοποιείται να χορηγήσει αντίγραφα εγγράφων της σχετικής διαδικασίας σε ενδιαφερόμενο πρόσωπο-αιτούντα σε χρόνο προγενέστερο της κλήσης του κατηγορουμένου σε απολογία, ακόμα και αν δηλωθεί παράσταση πολιτικής αγωγής αμέσως μετά το ατύχημα.

Ως προς το αναφερόμενο ζήτημα του διορισμού πραγματογνωμόνων, σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 183 Κ.Π.Δ., αν απαιτούνται ειδικές γνώσεις επιστήμης ή τέχνης για να γίνει ακριβής διάγνωση και κρίση κάποιου γεγονότος, οι ανακριτικοί υπάλληλοι μπορούν αυτεπαγγέλτως ή με αίτηση κάποιου διαδίκου να διατάξουν πραγματογνωμοσύνη. Επίσης, στο άρθρο 251 Κ.Π.Δ. προβλέπεται η δυνατότητα των ανακριτικών υπαλλήλων, αν

- // -

- 3 -

υπάρχει ανάγκη, να συμβουλευόμαστε μεταξύ άλλων και πραγματογνώμονες. Από τη δυνητική διατύπωση των δύο άρθρων, συνάγεται ότι δεν υπάρχει υποχρέωση διορισμού πραγματογνώμονα σε όλες αδιακρίτως τις περιπτώσεις, αλλά μόνον αν απαιτούνται ειδικές γνώσεις για να γίνει ακριβής διάγνωση και κρίση κάποιου γεγονότος. Σε περίπτωση ανάγκης διορισμού, η επιλογή των πραγματογνώμων γίνεται από τον σχετικό πίνακα που καταρτίζει η Εισαγγελεία Πλημμελειοδικών.

Τέλος, σχετικά με το διορισμό τεχνικών συμβούλων από τις οικογένειες των θυμάτων τροχαίων ατυχημάτων, σημειώνεται ότι στο άρθρο 204 του ισχύοντος Κ.Π.Δ. προβλέπεται ο διορισμός τεχνικού συμβούλου μόνον στις περιπτώσεις διενεργουμένης ανακρίσεως για κακούρηγμα. Επομένως, δεν εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο της εν λόγω διάταξης η περίπτωση διενέργειας προανακρίσεως για τροχαίο ατύχημα, ακόμη και αν, από τις αστυνομικές Υπηρεσίες έχει διορισθεί πραγματογνώμονας, λόγω του πλημμεληματικού χαρακτήρα των συναφών συμπεριφορών κατά τα προεκτεθέντα. Ωστόσο, το συγκεκριμένο ζήτημα απασχολεί τις Υπηρεσίες μας και εξετάζεται με τη δέουσα προσοχή και επιμέλεια σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες των συναρμοδίων Υπουργείων. Πάντως, σύμφωνα με ενημέρωσή μας από το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας, σε κάθε περίπτωση θανατηφόρου τροχαίου ατυχήματος, από τις αρμόδιες Υπηρεσίες, ενημερώνονται, άμεσα, οι οικείοι των θυμάτων, στους οποίους παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες του ατυχήματος, τηρουμένων των προβλεπομένων από τη διάταξη του άρθρου 241 του Κ.Π.Δ. (αρχή της μυστικότητας της προανακρίσεως).

Τέλος, σας πληροφορούμε ότι προς τις αρμόδιες Υπηρεσίες μας δόθηκαν εντολές και οδηγίες για την προσεκτική εξέταση και του περιεχομένου της ανωτέρω αναφοράς, στο πλαίσιο αναμόρφωσης του σχεδιασμού τους, την ενίσχυση της συνεργασίας τους με τις Υπηρεσίες των συναρμοδίων Υπουργείων και την εκπαίδευση του προσωπικού τους, μεταξύ άλλων και σε ό,τι αφορά στην πρόληψη και διερεύνηση των τροχαίων ατυχημάτων, προκειμένου να ανταποκρίνεται αυτό στις σύγχρονες ανάγκες και απαιτήσεις που ανακύπτουν στο μεταβαλλόμενο τομέα των οδικών, εν γένει, μεταφορών, με στόχο την αναβάθμιση του επιπέδου οδικής ασφάλειας, τη διασφάλιση των δικαιωμάτων πολιτών (χρηστών του οδικού δικτύου, διαδίκων κ.λ.π.), πάντοτε, με σεβασμό στη νομιμότητα και στις λοιπές αρχές του δικαίου, για την καλύτερη εξυπηρέτηση του ευρύτερου δημοσίου συμφέροντος.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΝΙΚΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ**

Για την αντιγραφή
Αθήνα, αυθημερόν
Το Γραφείο Κοιν. Ελέγχου/
Υπ. Δημόσιας Τάξης και
Πρόστατος του Πολίτη

ΕΓΓΡΑΦΟ Νο 3:

Αριθμός σελίδων εγγράφου: ...2...
Αριθμός σελίδων συνημμένων:0...
Σύνολο σελίδων: ...2.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
Τηλ. επικ.: 210 7767 023**

Αθήνα, 15-05-2014 15 ΜΑΙ, 2014
Αρ. Πρωτ.: 321

Προς:
✓Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

Κοιν.:
1.Υπουργό Δημόσιας Τάξης &
Προστασίας του Πολίτη
2.Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών
& Δικτύων
3.Υπουργό Οικονομικών
4.Υπουργό Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας
5.Βουλευτή κ. Κ. Βιρβιδάκη
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Αναφορά: 3538/06-05-2014

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 3538/06-05-2014 Αναφοράς που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Κ. Βιρβιδάκης, με θέμα: « Αιτήματα “ Σύλλογου Αρωγής και Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης _Ο Άγιος Χριστόφορος_», και κατά το μέρος που τα διαλαμβανόμενα -στην ως άνω Αναφορά- ζητήματα, εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Την Παρασκευή 25 Απριλίου 2014, τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση η νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με θέμα τον νέο Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Η διαβούλευση ολοκληρώνεται την Παρασκευή 16 Μαΐου 2014. Δεδομένης της σπουδαιότητας της συγκεκριμένης νομοθετικής πρωτοβουλίας εκλήθησαν όλοι οι ενδιαφερόμενοι (φορείς και πολίτες) να συμμετάσχουν στη δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση, διατυπώνοντας τις απόψεις και τις παρατηρήσεις τους στις σχετικές ρυθμίσεις. .

Επισημαίνεται ότι το εν λόγω σχέδιο νόμου, θα τύχει σχετικής μελέτης και επεξεργασίας και από την πολιτική ηγεσία. Στη συνέχεια, θα κατατεθεί προς ψήφιση στη Βουλή των Ελλήνων, αφού πρώτα ληφθούν υπόψη τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης στην οποία έχει τεθεί, όπως και οι προτάσεις κάθε άλλου συναφούς φορέα.

Ως εκ τούτου, όταν είναι έτοιμο το σχέδιο νόμου, θα έχετε τη δυνατότητα, με την ιδιότητα του Βουλευτή αλλά και του Έλληνα πολίτη, να συμβάλλετε στη διαδικασία διαβούλευσης που θα είναι εκτενής, κατά τα προβλεπόμενα στην ελληνική νομοθεσία.

Τέλος, το Υπουργείο Δικαιοσύνης μελετά και αξιολογεί κάθε πρόταση για αλλαγή της νομοθεσίας με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον.

Κατά τα λοιπά, αρμόδια να σας ενημερώσουν είναι τα συνερωτώμενα Υπουργεία.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

Ακριβές αντίγραφο
Για το Γραφείο Υπουργού

Ε. Γάβανα

ΕΓΓΡΑΦΟ Νο 4:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΚΤΥΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

03 ΙΩΝ. 2014

Παπάγου, 02 /06/2014

Αριθ. Πρωτ. Β – 848

ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ : Αναστάσεως & Τσιγάντε
Τ.Κ. : 155 10 Παπάγου
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Μαρουδιά Πετρίνα
ΤΗΛΕΦΩΝΟ : 210-6508326
FAX : 210-6508299
E mail : tkvel@yme.gov.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην με αρ.πρωτ.3538/6-5-2014 Αναφορά- «Τροχαία δυστυχήματα στην Περιφέρεια Κρήτης».
ΣΧΕΤ: Έγγραφό σας 3538 /06-05-2014.

Σε απάντηση της ανωτέρω Αναφοράς, την οποία κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κος Κυριάκος Βιρβιδάκης, (με συν/νο το 286/5-3-2014 υπόμνημα του Συλλόγου Αρωγής & Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης «Ο Άγιος Χριστόφορος»), σας πληροφορούμε ότι στο πλαίσιο αναθεώρησης του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν.2696/1999/ΦΕΚ57Α' όπως τροποποιήθηκε και ισχύει), θα επανεξεταστεί το ύψος των προβλεπόμενων διοικητικών προστίμων και διοικητικών μέτρων, καθώς και η διαδικασία επιβολής τους.

Κατά τα λοιπά, τα διαλαμβανόμενα στην παραπάνω Αναφορά δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του ΥΠΥΜΕΔΙ.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Κοινοποίηση:

1. Υπουργείο Δικαιοσύνης , Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων-Γραφείο Υπουργού
2. Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη-Γραφείο Υπουργού
3. Υπουργείο Οικονομικών- Γραφείο Υπουργού
4. Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας- Γραφείο Υπουργού
5. Βουλή των Ελλήνων-Βουλευτή κ. Κυριάκο Βιρβιδάκη.

ΕΓΓΡΑΦΟ Νο 5:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Γενική Δ/νση Οικονομικής Πολιτικής
Δ/νση Πιστωτικών και Δημ/κών
Υποθέσεων- Τμήμα Γ'

ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ 03 Ιουν. 2014
Αθήνα, 2 Ιουνίου 2014
Αρ. Πρωτ.: ΓΔΟΠ 0000715 ΕΞ 2014/ Β. 801

Πληροφορίες: Ν. Τριάντη
Τηλ.επικ.: 210 333 2819
Fax: 210 333 2810
e-mail: n.trianti@mne.gr
Ταχ.Δ/νση: Νίκης 5-7
Τ.Κ.: 101 80, Αθήνα

Προς:
✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

Κοιν.:
- Βουλευτή κ. Κ. Βιρβιδάκη

ΘΕΜΑ: Η υπ. αριθμ. πρωτ. 3538/ 06.05.2014 Αναφορά του Βουλευτή κ. Κ. Βιρβιδάκη.

Σε απάντηση της υπ' αριθμ. 3538/ 06.05.2014 Αναφοράς του ανωτέρω Βουλευτή, και όσον αφορά στα θέματα αρμοδιότητάς μας, σας διαβιβάζουμε το υπ' αριθμ. 336/ 15.5.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Επιθετικής Ιδιωτικής Ασφάλισης της Τράπεζας της Ελλάδος, το οποίο απαντά σε θέματα που τίγονται στη σχετική αναφορά, σχετικά με τα ελάχιστα ποσά ασφαλιστικής κάλυψης για αστική ευθύνη που προκύπτει από την κυκλοφορία οχημάτων, καθώς και με την τιμολόγηση των ασφαλιστικών προϊόντων από τις ασφαλιστικές εταιρείες που λειτουργούν στην Ελλάδα.

Ακριβές Αντίγραφο

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Η Προϊσταμένη Διευκρίνισης

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

Συνημ.

1. Το με αριθμ. πρωτ. 336/ 15.5.2014 έγγραφο της ΔΕΙΑ της ΤτΕ (σελ. 2)

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο του Υπουργού
- Γραφείο κας Γενικής Γραμματέως
- Γεν. Δ/νση Οικονομικής Πολιτικής
- Δ/νση Πιστωτικών και Δημ/κών Υποθέσεων-Τμήμα Γ'
- Γραφείο Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Λεωχάρους)

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Αθήνα, 15/5/2014

Α.Π.: 336

Υπουργείο Οικονομικών

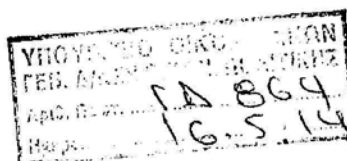
Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Πολιτικής

Δ/ση Πιστωτικών και Δημ/κών Υποθέσεων

Τμήμα Γ'

Υπόψη κας Ν. Τριάντη

Ορίστη

Θέμα: Η με ΑΠ 3538/6.5.2014 Αναφορά της Βουλής των Ελλήνων
Σχετ.: Έγγραφό σας με ΑΠ Γ.Δ.Ο.Π0000588 ΕΞ 2014/Β.814

Σε απάντηση της ως άνω Αναφοράς με θέμα «Αιτήματα Συλλόγου Αρωγής και Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης – Ο Άγιος Χριστόφορος», σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Η Τράπεζα της Ελλάδος, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της για επεξεργασία και εισήγηση προς τον εποπτεύοντα Υπουργό για την τροποποίηση και συμπλήρωση του θεσμικού πλαισίου ιδιωτικής ασφάλισης, παρακολουθεί την εναρμόνιση της εθνικής με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για την υποχρεωτική ασφάλιση αστικής ευθύνης από την κυκλοφορία οχημάτων.
2. Η διάταξη της παραγράφου 5 του ά. 6 του π.δ. 237/1986, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3746/2009, με το οποίο έγινε η προσαρμογή προς την Οδηγία 2005/14/ΕΚ (5^η Οδηγία) σχετικά με την ασφάλιση αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία οχημάτων, προβλέπει ότι «από 1.6.2012 τα ελάχιστα ποσά ασφαλιστικής κάλυψης είναι α) σε περίπτωση σωματικής βλάβης 1 εκ. ευρώ ανά θύμα και β) σ περίπτωση υλικής ζημιάς 1 εκ ευρώ ανά ατύχημα, ανεξάρτητα από τον αριθμό των θυμάτων.
3. Η τιμολόγηση των ασφαλιστικών προϊόντων από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις που λειτουργούν στην Ελλάδα είναι, σύμφωνα με τη διάταξη της

παρ. 1 του ά. 30 του ν.δ. 400/1970² ελεύθερη και γίνεται σύμφωνα με τις τεχνικοοικονομικές τους ανάγκες.

Ι. Σεληνιωτάκη
Διευθύντρια

Κοινοποίηση:

1. Γραφείο Διοικητή
2. Γραφείο Υποδιοικητή κ. Ι. Παπαδάκη

ΕΓΓΡΑΦΟ Νο 6:

Χανιά 11-3-2014

Αριθ. Πρωτ. 1655

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ
ΧΑΝΙΩΝ

Προς

ΤΜΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

Δ/κτή Τμήματος Τροχαίας Χανίων

Ταχ. Δ/ση: Πλ. Ελευθερίας

Κοιν. κ. Εισαγγελέα Εφετών

Πληροφ. κ. Παπαχριστοπούλου

Κρήτης

Τηλέφωνο: 2821047032-3

FAX : 2821047035

Θέμα: Ενέργεια προαν/κών πράξεων

Εξ αφορμής της συνάντησης που έλαβε χώρα στις 7-2-2014 μεταξύ Ημών, της Υπηρεσίας σας και του προέδρου του Συλλόγου Αρωγής και Αλληλεγγύης Οικογενειακών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης "Ο Άγιος Χριστόφορος", θέτω υπόψιν σας τα κάτωθι:

α) Στα πλαίσια αντεπάγγελτης αστυνομικής προανάκρισης που διενεργείται εξ αφορμής τροχαίου ατυχήματος μετά σωματικών βλαβών ή θανάτου, η Υπηρεσία σας οφείλει σε εύλογο χρονικό διάστημα να συγκεντρώνει όλα τα αποδεικτικά στοιχεία (μαρτυρικές καταθέσεις, σχεδιάγραμμα του τόπου του ατυχήματος, έκθεση αυτοψίας) και να υποβάλλει άμεσα τη σχετική δικογραφία προς την Εισαγγελία Πρωτοδικών Χανίων.

β) Σε περιπτώσεις σοβαρών τροχαίων ατυχημάτων, και ιδίως στις περιπτώσεις των θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων, η αστυνομική

προανάκριση θα διενεργείται από προανακριτές υπαλλήλους της Υπηρεσίας σας και όχι από τα περιφερειακά Αστυνομικά Τμήματα.

γ) Στις περιπτώσεις που κρίνεται αναγκαίο κατά την αστυνομική προανάκριση να διενεργηθεί πραγματογνωμοσύνη για διερεύνηση των συνθηκών του τροχαίου ατυχήματος, οφείλει η Υπηρεσία σας να θέτει με σαφήνεια και πληρότητα τα θέματα-ερωτήματα επί των οποίων καλείται να απαντήσει ο πραγματογνώμονας, καθώς επίσης οφείλει η Υπηρεσία σας να χορηγεί στον πραγματογνώμονα όλα εκείνα τα στοιχεία εκ της δικογραφίας, τα οποία είναι αναγκαία για την τεκμηριωμένη απάντηση επί των θεμάτων που τίθενται στην κρίση του πραγματογνώμονα.

δ) Στην περίπτωση διενέργειας πραγματογνωμοσύνης στα πλαίσια αστυνομικής προανάκρισης, η Υπηρεσία σας οφείλει να ενημερώνει άμεσα τους ενδιαφερομένους (παθόντες ή συγγενείς θανόντος) προκειμένου να δηλώσουν αν επιθυμούν να διορίσουν τεχνικό σύμβουλο. Σε θετική περίπτωση, η Υπηρεσία σας οφείλει να χορηγεί στον διορισθέντα τεχνικό σύμβουλο, το σύνολο των στοιχείων της δικογραφίας τα οποία χορηγήθηκαν και στον πραγματογνώμονα, προς ενισχύση κρίσης και εκτίμηση των θεμάτων που τίθενται προς διερεύνηση.

Κατόπιν των ανωτέρω παρακαλώ για την πιστή εφαρμογή των ανωτέρω.

Χανιά 11-3-2014

Ο Διευθύνων την Εισαγγελία Πρωτοδικών Χανίων

Αλέξανδρος Σπηλιώτης

Εισαγγελέας Πρωτοδικών

ΕΓΓΡΑΦΟ Νο 7:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ**

Αθήνα 8 Ιουλίου 2008

Αριθ. 1148/04/Γνωμ. 7

Προς

Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης

Κλάδος Διοικητικού

Διεύθυνση Οργάνωσης-Νομοθεσίας

Τμήμα 3ο Νομικών Υποθέσεων

Αθήνα

**Θέμα: Παράσταση τεχνικών συμβούλων κατά τη διενέργεια
πραγματογνωμοσύνης στα εργαστήρια της Δ/νσης
Εγκληματολογικών Ερευνών [Δ.Ε.Ε] της ΕΛ.ΑΣ.**

ΣΧΕΤ: Το 3022/1/2-δ'/14-3-2004 έγγραφό σας.

1-Σ' απάντηση του ανωτέρω ερωτήματός σας που αναφέρεται στο θέμα της παράστασης τεχνικών συμβούλων κατά τη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης στα εργαστήρια της

Δ.Ε.Ε.[Δ/νσης Εγκληματολογικών Ερευνών], της ΕΛ.ΑΣ, έχουμε την τιμή να σας γνωρίσουμε τα ακόλουθα;

2-Κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 204 παρ.1 ΚΠΔ, όταν γίνεται ανάκριση για κακούργημα εκείνος που ενεργεί την ανάκριση και διορίζει πραγματογνώμονες γνωστοποιεί συγχρόνως το διορισμό στον κατηγορούμενο, στον πολιτικώς ενάγοντα και στον αστικώς υπεύθυνο, σύμφωνα με το άρθρο 192. Αυτοί, μέσα σε προθεσμία που ορίζεται από εκείνον που ενεργεί την ανάκριση, μπορούν να διορίσουν με δικές τους δαπάνες τεχνικό σύμβουλο, που επιλέγεται μεταξύ όσων έχουν την ικανότητα να διορισθούν σύμφωνα με το νόμο πραγματογνώμονες στη συγκεκριμένη περίπτωση. Κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου η γνωστοποίηση που προβλέπεται στην παρ.1 δεν είναι υποχρεωτική στην περίπτωση που επιβάλλεται η άμεση ενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, καθώς και στην περίπτωση της προκαταρκτικής πραγματογνωμοσύνης που προβλέπει το άρθρο 187. Αυτό δεν εμποδίζει πάντως το διορισμό τεχνικών συμβούλων από τους διαδίκους. Εξάλλου, στο μεν το άρθρο 207 ΚΠΔ προσδιορίζονται τα δικαιώματα του τεχνικού συμβούλου, όπως το δικαίωμα αυτού να παρίσταται δηλ. κατά τις εργασίες των πραγματογνωμόνων, να λαμβάνει υπόψη του όσα έγγραφα

μπορούν να έχουν υπόψη τους οι πραγματογνώμονες, να ζητεί πληροφορίες στις περιπτώσεις που δικαιούνται και εκείνοι, να ζητήσει να λάβει με δαπάνες εκείνου που τον διόρισε αντίγραφα της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης, και, τέλος, να ζητήσει με γραπτή αίτησή του από εκείνον που ενεργεί την ανάκριση ή από το δικαστήριο να του επιτρέψει να εξετάσει το πρόσωπο ή το πράγμα που ήταν αντικείμενο της πραγματογνωμοσύνης, στο δε το άρθρο 208 ΚΠΔ περιέχεται η υποχρέωση του τεχνικού συμβούλου να παραδίδει τις γραπτές του παρατηρήσεις του για την πραγματογνωμοσύνη που έγινε.

2-Από τις ανωτέρω διατάξεις σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 183-203 που περιέχουν τα σχετικά με την πραγματογνωμοσύνη θέματα, συνάγονται τα εξής ερμηνευτικά πορίσματα:

α-Ο νομικός χαρακτήρας του τεχνικού συμβούλου δεν ταυτίζεται με εκείνο του πραγματογνώμονα, αλλά προσομοιάζει με το χαρακτήρα του συνηγόρου των διαδίκων. Ο τεχνικός σύμβουλος είναι κατ' ουσία τεχνικός συνήγορος των διαδίκων, ο οποίος βοηθεί το διάδικο με τις τεχνικές ή επιστημονικές του γνώσεις, όπως ο συνήγορος με τις νομικές του γνώσεις. Έχει σκοπό την υπεράσπιση του πελάτη του και όχι την ανεύρεση της αλήθειας, δεν λειτουργεί ως όργανο της δικαιοσύνης, όπως

ο πραγματογνώμονας και δεσμεύεται έναντι του διαδίκου που τον διόρισε με το επαγγελματικό απόρρητο. Για το λόγο αυτό σχετικά με τους τεχνικούς συμβούλους ισχύουν τα εξής: 1) δεν εξετάζονται ούτε στην προδικασία ούτε στην κύρια διαδικασία ως μάρτυρες για τα θέματα που καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο, ήτοι για τα γεγονότα που έμαθαν με αφορμή την άσκηση του λειτουργήματός τους ή που τους εμπιστεύθηκαν οι πελάτες τους,[άρθρο 212 ΚΠΔ], 2) δεν υποχρεούνται να παραδώσουν στη δικαστική αρχή τα έγγραφα ή οποιοδήποτε άλλο αντικείμενο, που βρίσκεται στην κατοχή τους, λόγω του επαγγέλματός τους, αν δηλώσουν εγγράφως, έστω και αναιτιολόγητα, ότι πρόκειται για μυστικό που σχετίζεται με το λειτουργήμα ή το επάγγελμά τους,[άρθρο 261 ΚΠΔ],και 3) οι γνωμοδοτήσεις ή οι παρατηρήσεις τους, εφόσον συνταχθούν και παραδοθούν γραπτές στον αρμόδιο εισαγγελέα ή στον ανακριτή,[άρθρο 208 ΚΠΔ], ισοδυναμούν με γνωμοδοτήσεις προσώπων που έχουν ειδικές γνώσεις επιστήμης ή τέχνης, οι οποίες προβλέπονται από το άρθρο 390 ΚΠΟΔ, και δεν αποτελούν ιδιαίτερο αποδεικτικό μέσο, αλλ' απλά έγγραφα, τα οποία αναγιγνώσκονται από το δικαστήριο προς συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων. [ΑΠ. ΟΛΟΜ. 111/81, ΑΠ.848/81, ΑΠ.ΟΛΟΜ.8/05 ΕΠΙΣΚ. ΕΜΠΔ 2005/82,ΑΠ.779/05].

β-Με το θεσμό των τεχνικών συμβούλων καθιερώνεται το σύστημα της μερικής κατ' αντιμωλία ή κατ' αντιδικία διεξαγωγής της πραγματογνωμοσύνης ή το σύστημα της ελεγχόμενης πραγματογνωμοσύνης, αντί του συστήματος της αντιπραγματογνωμοσύνης, που καθιέρωνε το προϊσχύσαν δίκαιο, σύμφωνα με το οποίο οι διάδικοι μπορούσαν να προσκομίσουν στο δικαστήριο αντιπραγματογνωμοσύνη και να την επικαλεσθούν με αμφίβολα όμως αποτελέσματα. [Αιτιολ. έκθ. Ζαχαρ. σ.460, Ι. Ζησιάδης ΚΠΔ.Β/138].

γ-Ο διορισμός του τεχνικού συμβούλου γίνεται από τους διαδίκους, δηλ. τον κατηγορούμενο, τον πολιτικώς ενάγοντα και τον αστικώς υπεύθυνο, υπό τις εξής διακρίσεις: 1) κατά την προδικασία, αν διενεργείται κύρια ανάκριση για κακούργημα και έχει διαταχθεί η διενέργεια πραγματογνωμοσύνης, 2) κατά την ακροαματική διαδικασία, αν η πραγματογνωμοσύνη πρόκειται να διεξαχθεί στο ακροατήριο, οπότε το δικαίωμα των διαδίκων για διορισμό τεχνικού συμβούλου υφίσταται ανεξαρτήτως του χαρακτήρα του δικαζομένου εγκλήματος ως κακουργήματος ή πλημμελήματος.[άρθρο 206 παρ.1,3 ΚΠΔ].

δ-Εκείνος που διορίσθηκε τεχνικός σύμβουλος έχει απλό δικαίωμα παρακολούθησης της διεξαγωγής της πραγματογνωμοσύνης και συντάξεως γραπτών παρατηρήσεων

και όχι ενεργό συμμετοχή στη διεξαγωγή της.[Μπουρόπουλος Ερμ.ΚΠΔ σ.208]. Συγκεκριμένα ο τεχνικός σύμβουλος έχει τα εξής δικαιώματα: 1) να παρίσταται κατά τις εργασίες των πραγματογνωμόνων, 2) να λαμβάνει υπόψη έγγραφα και πληροφορίες που έχουν υπόψη τους οι πραγματογνώμονες, 3) να λαμβάνει με δαπάνες εκείνου που τον διόρισε αντίγραφα της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης και των εγγράφων που τη συνοδεύουν και 4) εφόσον το επιτρέψει ο ανακριτής ή το δικαστήριο, έχει δικαίωμα να εξετάσει το πρόσωπο ή το πράγμα που αποτέλεσε το αντικείμενο της πραγματογνωμοσύνης. Το κύριο έργο επομένως του τεχνικού συμβούλου, ως επιφορτισμένου με την τεχνική υπεράσπιση του διαδίκου, συνίσταται στο δικαίωμα να προβαίνει σε απλές υποδείξεις προς τους πραγματογνώμονες, για τις οποίες γίνεται ειδική μνεία στην έκθεση που θα συνταχθεί κατά το πρότυπο του αντίστοιχου δικαιώματος του συνηγόρου του κατηγορουμένου κατά τη λήψη της απολογίας στην προδικασία [Χρ.Μπάκας ο.π.

ε-Ο διατάσων την πραγματογνωμοσύνη βαρύνεται με τις εξής υποχρεώσεις: 1) να γνωστοποιήσει το διορισμό των πραγματογνωμόνων και να ανακοινώσει τα ονοματεπώνυμά τους στον εισαγγελέα και στους διαδίκους, για να μπορέσουν να ασκήσουν το δικαίωμα της τυχόν εξαιρέσεώς τους, [άρθρο 192

ΚΠΔ], και 2), εφόσον διεξάγεται κύρια ανάκριση για κακούργημα και έχει διορίσει πραγματογνώμονες, να προσκαλέσει τους διαδίκους, αν θέλουν, να διορίσουν με δικές τους δαπάνες τεχνικούς συμβούλους μέσα σε ορισμένη προθεσμία.[άρθρα 192,204 ΚΠΔ]. Η παράλειψη γνωστοποίησης στον κατηγορούμενο του ονοματεπωνύμου του διορισθέντος κατά το άρθρο 191 ΚΠΔ πραγματογνώμονα επάγεται απόλυτη ακυρότητα της διαδικασίας, ακόμη και όταν η παράλειψη αυτή έλαβε χώρα κατά το στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης, [ΑΠ.2176/07 ΠΧΡ.07/120]. Κατ' εξαίρεση η γνωστοποίηση του διορισμού πραγματογνωμόνων και η ανακοίνωση των ονοματεπωνύμων τους δεν είναι υποχρεωτική και μπορεί να παραλειφθεί στις εξής περιπτώσεις: 1) αν επιβάλλεται η άμεση ενέργεια της πραγματογνωμοσύνης,[άρθρο 204 παρ.2 ΚΠΔ], 2) αν πρόκειται για προκαταρκτική πραγματογνωμοσύνη, που διατάσσεται σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις και ιδίως όταν δεν είναι δυνατό να διορισθεί τακτικός πραγματογνώμονας, [άρθρα 204 παρ.2,187 ΚΠΔ], 3) αν η γνωστοποίηση είναι αδύνατη, όπως στις περιπτώσεις που ο κατηγορούμενος είναι άγνωστος ή δεν έχει αποκτήσει ακόμη την ιδιότητα του κατηγορουμένου,[άρθρα 192,72 ΚΠΔ], 4) αν η πραγματογνωμοσύνη πρόκειται να διεξαχθεί στο ακροατήριο και το δικαστήριο με αιτιολογημένη

απόφασή του κρίνει ότι εξαιτίας αυτού, δηλ. της γνωστοποίησης και του ορισμού προθεσμίας για διορισμό τεχνικού συμβούλου, μπορεί να σημειωθεί αξιόλογη καθυστέρηση στην εκδίκαση της υποθέσεως.[άρθρο 204 παρ.3 ΚΠΔ],και 5) αν η πραγματογνωμοσύνη ανατέθηκε σε εργαστήριο που ιδρύθηκε ειδικά από το νόμο, όπως είναι το εργαστήριο της Δ/σης Εγκληματολογικών Υπηρεσιών της ΕΛΑΣ,[άρ.3 παρ.6 και 10 ΝΔ.1273/1972 και 48 περ. η' ΠΔ.342/1977 "περί κυρώσεως του κανονισμού λειτουργίας της Δ/σεως Εγκληματολογικών Υπηρεσιών και περιφερειακών Υπηρεσιών", ΑΠ.1443/99 ΝΟΒ 00/3 ή της Ιατροδικαστικής Υπηρεσίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης,[ΑΠ.956,03 Π.ΔΙΚ.03/1163].

3-Κατά την εφαρμογή του ΚΠΔ σχετικά με το θεσμό των τεχνικών συμβούλων προκλήθηκε αμφισβήτηση για τα εξής δυο θέματα: α) αν για την εγκυρότητα της πραγματογνωμοσύνης απαιτείται να γίνει ανακοίνωση των ονοματεπωνύμων των πραγματογνωμόνων και στις δυο περιπτώσεις διεξαγωγής πραγματογνωμοσύνης, είτε δηλ. όταν αυτή ανατίθεται στα εργαστήρια που ιδρύθηκαν ειδικά από το νόμο, είτε όταν ανατίθεται σε πραγματογνώμονες, τους οποίους ο ανακρίνων διορίζει από εκείνους που περιλαμβάνονται στους ετήσιους καταλόγους πραγματογνωμόνων του Πλημμελειοδικείου ή από

τα εκτός του καταλόγου πρόσωπα που κατέχουν τις απαιτούμενες ειδικές γνώσεις, και β) αν το δικαίωμα των διαδίκων για διορισμό τεχνικών συμβούλων υφίσταται και στις δυο τούτες περιπτώσεις, της ανάθεσης δηλ. της πραγματογνωμοσύνης στα εργαστήρια και του διορισμού πραγματογνωμόνων του καταλόγου ή εκτός του καταλόγου. Η απάντηση στα ζητήματα αυτά σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΠΔ που ρυθμίζουν την πραγματογνωμοσύνη είναι η εξής:

Όσον αφορά το πρώτο, η υποχρέωση του ανακρίνοντος για τη γνωστοποίηση της διεξαγωγής πραγματογνωμοσύνης περιορίζεται μόνο στην περίπτωση του διορισμού πραγματογνωμόνων από εκείνους που περιλαμβάνονται στους ετήσιους καταλόγους πραγματογνωμόνων ή στα εκτός του καταλόγου πρόσωπα, τα οποία κατέχουν τις απαιτούμενες ειδικές γνώσεις,[άρθρο 186 ΚΠΔ], και δεν επεκτείνεται και στην περίπτωση της ανάθεσης της πραγματογνωμοσύνης στα εργαστήρια που ιδρύθηκαν ειδικά από το νόμο, όπως των ΑΕΙ, των Νοσοκομείων του ΕΣΥ, του Νεκροσκοπείου Πειραιώς, του Γενικού Χημείου του Κράτους, της Εγκληματολογικής Υπηρεσίας της Δ/σης Εγκληματολογικών Υπηρεσιών της ΕΛ.ΑΣ, του Αρχαιολογικού Συμβουλίου κλπ. [ΑΠ.140/53,σελ.CONTRA Α. Μπουρόπουλος ΠΧΡ.Γ/329, Μπάκας. Η δικονομική λειτουργία

της πραγματογνωμοσύνης στην ποινική δίκη.1990 σελ.128].Η διαφοροποίηση αυτή εξηγείται από το γεγονός ότι τα ειδικά εργαστήρια λειτουργούν στα πλαίσια μιας υπηρεσίας του κράτους ή ΝΠΔΔ, όπως της Εγκληματολογικής Υπηρεσίας της ΕΛ.ΑΣ, της υπηρεσίας του Γενικού Χημείου του Κράτους, του ΕΣΥ κλπ, και η ανάθεση της πραγματογνωμοσύνης σ' αυτά γίνεται από τον ανακρίνοντα ανωνύμως στη δημόσια υπηρεσία, στην οποία λειτουργούν, και όχι σε συγκεκριμένο πρόσωπο-υπάλληλο των εν λόγω υπηρεσιών.

Όσον αφορά το δεύτερο, το δικαίωμα των διαδίκων να διορίσουν τεχνικούς συμβούλους, οσάκις τούτο επιτρέπεται,[οσάκις δηλ. διεξάγεται κύρια ανάκριση για κακούργημα και έχουν διορισθεί πραγματογνώμονες, άρθρο 204 παρ.1 ΚΠΔ], υφίσταται ανεξαρτήτως του τρόπου διεξαγωγής της πραγματογνωμοσύνης, είτε δηλ. αυτή διεξάγεται από εργαστήρια που ιδρύθηκαν ειδικά από το νόμο, είτε από τους διορισμένους πραγματογνώμονες του καταλόγου ή από τα εκτός του καταλόγου πρόσωπα, τα οποία κατέχουν τις απαιτούμενες ειδικές γνώσεις. Έτσι έχει νομολογηθεί ότι η παράλειψη της γνωστοποίησης αυτής στον κατ/νο (άρθρο 72 ΚΠΔ, ΑΠ 1604/1995 ΠοινΧρ ΜΣΤ/1023), αναγόμενη στην υπεράσπισή του και στην άσκηση των πιο πάνω δικαιωμάτων

του, που του παρέχονται από τον νόμο, στην περίπτωση που η πραγματογνωμοσύνη ανατέθηκε με διορισμό από τον ανακριτή σε πραγματογνώμονα που περιλαμβάνεται στον ετήσιο κατάλογο του Πλημμελειοδικείου ή σε εκτός του καταλόγου πρόσωπο που κατέχει τις απαιτούμενες ειδικές γνώσεις δημιουργεί απόλυτη ακυρότητα της διαδικασίας και ιδρύει λόγο αναίρεσης του βουλεύματος, κατ' άρθρο 484 παρ. 1Α' ΚΠΔ, (Ζησιάδης, Ποιν. Δικον., τ. Α' 1976, 257, 262, 263, ΑΠ 1267/1985, ΑΠ 1537/1987, ΑΠ 625/1996 ΠοινΧρ ΛΣΤ',264, ΛΗ',222, ΜΖ',262), υπό την αυτονόητη προϋπόθεση, ότι το δικαστικό συμβούλιο που το εξέδωσε, έλαβε υπ' όψη την άκυρη πραγματογνωμοσύνη ως έγκυρο αποδεικτικό μέσο (άρθρο 178 ΚΠΔ) και στηρίχθηκε (ΑΠ 1443/1999 Ποιν.Χρ Ν',697) και σ' αυτή για τον σχηματισμό της κρίσεώς του,(ΑΠ ΟΛ 2/1996 ΠοινΧρ ΜΣΤ', 1570),Εφ.Πειρ.301/2002 ΕΦ ΠΕΙΡ. Π.Δ/ΝΗ 02/893]. Αντίθετα, στην περίπτωση που η πραγματογνωμοσύνη ανατέθηκε στα εργαστήρια που έχουν ιδρυθεί ειδικά από το νόμο η παράλειψη γνωστοποίησης του ονοματεπωνύμου του προσώπου που θα διενεργήσει την πραγματογνωμοσύνη στο εργαστήριο δεν επάγεται καμία ακυρότητα.[ΑΠ.1443/99 ΝΟΒ 00/3 για τα εργαστήρια της ΕΛ.ΑΣ [ΑΠ.956,03 Π.ΔΙΚ.03/1163

για τα εργαστήρια της Ιατροδικαστικής Υπηρεσίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης].

Η μη ανακοίνωση όμως των ονοματεπωνύμων των πραγματογνωμόνων στους διαδίκους σε κάθε περίπτωση δεν αποστερεί αυτούς από τα δικαιώματά τους να ζητήσουν την εξαίρεση των πραγματογνωμόνων και να διορίσουν τεχνικούς συμβούλους, εφόσον συντρέχουν οι προβλεπόμενες από τα άρθρα 204,15 και 191 του ΚΠΔ προϋποθέσεις και λόγοι εξαιρέσεως, αλλά παρέχει σ' αυτούς το δικαίωμα να ασκήσουν τα ανωτέρω δικαιώματα οποτεδήποτε. Έτσι, μπορούν να ζητήσουν την εξαίρεση των πραγματογνωμόνων και μετά την παράδοση της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης, έως το τέλος της ανάκρισης, αν ο διορισμός έγινε στην προδικασία, ή έως την ορκωμοσία των πραγματογνωμόνων, αν ο διορισμός έγινε στο ακροατήριο (άρθρο 192 παρ. 2 ΚΠΔ), και να διορίσουν τεχνικούς συμβούλους και μετά την έναρξη της πραγματογνωμοσύνης, ακόμη και μετά τη λήξη της, οπότε αναγκαίως ο τεχνικός σύμβουλος θα μπορέσει να ασκήσει τα παρεχόμενα σ' αυτόν δικαιώματά του (άρθρο 207 ΚΠΔ) από του σημείου του διορισμού του και εντεύθεν (Καρράς ΠΟΙΝ.ΔΙΚ. Δ.Β/127, Μπουρόπουλος Κ.ΠΟΙΝ.ΔΙΚ. Α/278).

4-Κατ' ακολουθία, στις περιπτώσεις που οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να διορίσουν τεχνικό σύμβουλο, ήτοι όταν γίνεται ανάκριση για κακούργημα και ο ανακρίνων έχει διατάξει τη διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης, το δικαίωμά τους αυτό το ασκούν ανεξαρτήτως του τρόπου εκλογής και διορισμού των πραγματογνωμόνων και ανεξαρτήτως του αν ο ανακρίνων ή το δικαστήριο τους γνωστοποίησε ή δεν τους γνωστοποίησε τα ονοματεπώνυμά τους, είτε δηλ. την πραγματογνωμοσύνη την ανέθεσε στα εργαστήρια που έχουν ιδρυθεί ειδικά από το νόμο [άρθρο 184 παρ.1 ΚΠΔ], είτε σε πρόσωπα που επιλέγει με κάθε επιμέλεια ο ανακρίνων ή το δικαστήριο ανάμεσα στα πρόσωπα που περιλαμβάνονται στον ετήσιο πίνακα του Πλημμελειοδικείου, που έχει συνταχθεί σύμφωνα με το άρθρο 185 ΚΠΔ, ή ανάμεσα στα πρόσωπα που κατέχουν τις απαιτούμενες ειδικές γνώσεις [άρθρο 186 ΚΠΔ].

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Φώτιος Μακρής

ΑΙΓΙΔΕΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ

Αριθ. Πρωτ. 999

Αριθ. Διεκπ. 759 Αριθ. Φ. 17

Εν Ήρακλείω, τῇ 27-02-2015

Π ρ ό ς

Τόν Ἀξιότιμον κ. Σταύρον Πολένταν,
Πρόεδρον τοῦ Συλλόγου Ἀρωγῆς καί Ἀλληλεγγύης
Οἰκογενειῶν Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων
Περιφερείας Κρήτης «Ὁ Ἅγιος Χριστοφόρος»
Εἰς Χανιά.

Ἀξιότιμε κ. Πρόεδρε,

Ἐχομε λάβει τό πόνημα σας μέ τίτλον «Ὁδηγός
Ἀντιμετώπισης Τροχαίων», τό ὁποῖον μᾶς ἀποστείλατε καί σᾶς
εὐχαριστοῦμε τόσο γιά τήν ἀποστολή του, ὅσο καί γιά τήν εὐαισθησία
σας νά προβῆτε σέ μιά τέτοια ἐκδοχή.

Τό πόνημα τοῦτο συμπυκνώνει τήν ἀγωνία, τόν ζῆλο, τή
φροντίδα, τή μέριμνα, τήν ἀγάπη καί τή συμπαράστασή σας πρός ὅλους
τούς συνανθρώπους μας, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἐμπλακεῖ σέ τροχαῖο ἀτύχημα
καί ἀποτελεῖ ἓνα καλό σύμβουλο δράσεων καί ἐνεργειῶν σέ μιά τέτοια
ἀπευκτέα περίπτωση.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ τήρηση τοῦ κώδικα ὁδικῆς κυκλοφορίας
πρέπει νά γίνεται σεβαστή ἀπό ὅλους σέ κάθε περίστασι. Ἐπιπλέον, ἡ
ὑπευθυνότητα, ὁ ἀλληλοσεβασμός καί ἡ ἐγρήγορη πρέπει νά
χαρακτηρίζει ὅλους τούς ὁδηγούς καί ὅλους τούς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι
καλούμαστε νά συμβιώσουμε, νά συμπορευθοῦμε καί νά συνυπάρξουμε
σέ μιά Κοινωνία.

Τό πόνημά σας τοῦτο, ἀφιερωμένο στή μνήμη ὄλων τῶν θυμάτων
τροχαίων ἀτυχημάτων καί εἰδικῶς στή μνήμη τοῦ υἱοῦ σας Χρήστου
Πολέντα καί τοῦ Μιχάλη Φουράκη, εὐχόμαστε νά ἀποτελέσει ἓνα
πολύτιμον ὁδηγό - ἐργαλεῖο γιά ὅλους, νά λειτουργήσει ἀφυπνιστικά
γιά τίς συνειδήσεις ὄλων μας καί νά διατηρεῖ σέ ἐγρήγορη καί
αὐξημένη προσοχή κάθε ἀνθρωπο, προκειμένου νά τροχαῖα ἀτυχήματα
στή Χώρα μας νά ἀκολουθήσουν φθίνουσα πορεία.

Μετα πατρικῶν εὐχῶν, συγχαρητηρίων
καί πολλῆς τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης

Ὁ Κρητικὸς Βιρναῖος

Σύλλογος Αρωγής & Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. 1.36/Φ.8.1

Έν Κισάμω τῇ 11^η Ιανουαρίου 2014

ΠΡΟΣ:

Τόν κ. Σταύρο Πολέντα

Πρόεδρο τοῦ Συλλόγου Αρωγῆς Οἰκογενειῶν Θυμάτων
Τροχαίων Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης

Ἀγαπητέ μας κ. Πρόεδρε,

Έν πρώτοις εὐχομαι σέ ἑσᾶς, τόν ἄξιο Πρόεδρο τοῦ Συλλόγου Αρωγῆς & Αλληλεγγύης Οἰκογενειῶν Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης, ὡς καί σέ ὅλα τά ἐκλεκτά μέλη τοῦ Δ.Σ. καί τά σεβαστά μέλη τοῦ Συλλόγου σας, ὑγεία, δύναμη, οὐρανόδωρες εὐλογίες στήν καθημερινότητα τοῦ νέου ἔτους.

Επιπροσθέτως ἐπιθυμῶ ὅπως ἐκφράσω πολλές εὐχαριστίες γιά τήν ἀποστολή τοῦ Ὁδηγοῦ Ἀντιμετώπισης Τροχαίων, πού εἶχατε τήν καλωσύνη νά ἀποστείλετε εἰς τήν Μητρόπολή μας. Ἡ μελέτη τοῦ Ὁδηγοῦ αὐτοῦ φανερώνει ἐν πρώτοις τήν ἐπίτονη καί κοπιώδη ἐργασία συλλογῆς καί ταξινόμησης τοῦ τόσο χρήσιμου καί ἐμπεριστατωμένου ὕλικου του, ὡς ἐπίσης καί τήν εὐαισθησία καί ἀγωνία τοῦ Συλλόγου σας γιά τίς οἰκογένειες τῶν Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων, πού σέ μία στιγμή ἡ ζωή τους μετατρέπεται σέ ἓνα Γολγοθᾶ χωρίς τέλος. Οἱ ἐμπνευσμένες πρωτοβουλίες σας, ἐνημέρωσης καί εὐαισθητοποίησης τῆς μαθητιώσας νεολαίας τοῦ τόπου καί τοῦ Νομοῦ μας, ὡς καί τῶν μεγαλύτερων σέ ἡλικία, στά θέματα ὁδικῆς ἀσφάλειας καί σωστῆς χρήσης τῶν τροχοφόρων, συμβάλλουν οὐσιαστικά στήν πρόληψη καί ἀποφυγή τῶν τροχαίων. Ὅπως χαρακτηριστικά ἀναφέρετε καί ἐσεῖς στό προλογικό σας σημεῖωμα «τίποτα δέν εἶναι ἀνώτερο ἀπό τήν ἀνθρώπινη ζωή. Κανείς δέν ἔχει τό δικαίωμα νά τήν ἀφαιρεῖ ἢ νά τήν καταστρέφει ὅταν ὁδηγεῖ».

Συγχαίροντες καί πάλι γιά τήν πολύτιμη προσφορά τοῦ Συλλόγου σας στόν χώρο τῆς πρόληψης, ἐνημέρωσης καί ἀντιμετώπισης τῶν τροχαίων δυστυχημάτων, μέρος τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ καί ὁ «Ὁδηγός Ἀντιμετώπισης Τροχαίων», πού πρόσφατα ἐκδόσατε, σᾶς εὐχομαι ὑγεία, δύναμη, καλή συνέχεια στήν τόσο οὐσιαστική καί χρήσιμη προσπάθειά σας καί ἀγώνα σας. Σημειώνουμε, τέλος, ὅτι σέ προσεχή Σύναξη τῶν ἱερέων τῆς Μητροπόλεώς μας θά γίνει ἡ σχετική ἐνημέρωση γιά τήν ὕπαρξη τοῦ ἐν λόγω ὁδηγοῦ καί θά δωθοῦν κατάλληλες ὁδηγίες ὡς πρός τήν χρήση του, σέ περίπτωση πού τοῦτο καταστεῖ ἀναγκαῖο.

Μετ' εὐχῶν καί εὐχαριστιῶν
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Θ Κισάμου & Σελίνου
Ἀμφιλόχιος

Κίσαμος Χανίων Κρήτης, GR-73400

Τηλ. 28220-22128, 22018 Φαξ: 28220-83037 www.imks.gr E-mail: info@imks.gr

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ**

Ηράκλειο 05 /02 /2015

Τα τροχαία ατυχήματα είναι μία ανοιχτή πληγή στην Ελλάδα και την Κρήτη. Ως Περιφέρεια Κρήτης χαιρετίζουμε την πρωτοβουλία του Συλλόγου Αρωγής & Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων «Ο Άγιος Χριστόφορος» για την έκδοση του αξιόλογου «Οδηγού Αντιμετώπισης των Τροχαίων».

Πρόκειται για ακόμα μια σημαντική πρωτοβουλία του Συλλόγου σας που έρχεται να ενισχύσει την προσπάθεια που από κοινού πρέπει να καταβάλουμε για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των τροχαίων ατυχημάτων. Η Περιφέρεια Κρήτης θέτει υπό την αιγίδα της την έκδοση του οδηγού σε μια προσπάθεια για στήριξη και συμπαράσταση σε αυτούς που λαμβάνουν ανάλογες εθελοντικές πρωτοβουλίες.

Η Οδική Ασφάλεια αποτελεί μείζον παγκόσμιο κοινωνικό θέμα και ειδικά για την Ευρώπη μια μάστιγα με τεράστιες κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις.

Οι κυριότερες αδυναμίες στην αντιμετώπιση του προβλήματος των οδικών τροχαίων ατυχημάτων στη χώρα μας οφείλονται κυρίως στο γεγονός ότι το πρόβλημα της Οδικής Ασφάλειας δεν αναδείχθηκε έγκαιρα σε ζήτημα μείζονος σημασίας. Υπήρξε έλλειψη συντονισμού ανάμεσα στους εμπλεκόμενους φορείς και αποσπασματικότητα στην εφαρμογή των μέτρων, έλλειψη συστηματικής παρακολούθησης του επιπέδου της Οδικής Ασφάλειας, της προόδου και της αποτελεσματικότητας των προβλεπόμενων δράσεων, αλλά και ελλιπής ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών ώστε να συναινέσουν στις προσπάθειες της Πολιτείας.

Αυτές τις αδυναμίες καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε σήμερα ως πολιτεία, ως φορείς της Αυτοδιοίκησης και εν τέλει ως κοινωνία των πολιτών σε μια εποχή που η Οδική Ασφάλεια έχει αναχθεί σε θέμα μείζονος σημασίας σε Διεθνές επίπεδο.

Κλείνοντας, θα ήθελα να αναφέρω για μία ακόμη φορά, ότι το θέμα της οδικής ασφάλειας, πρέπει να αποτελέσει, ύψιστη προτεραιότητα τόσο για την Πολιτεία όσο όμως και για τον καθένα μας ξεχωριστά, λειτουργώντας προς την κατεύθυνση εξορθολογισμού όλων εκείνων των παραμέτρων που συντελούν και συμβάλλουν στην πρόκληση τραγωδιών στην ασφαλτο.

Ως Περιφέρεια Κρήτης εκφράζουμε τη στήριξή μας στο Σύλλογο σας με την βεβαιότητα ότι και εσείς στο μέτρο των δυνατοτήτων σας θα συμβάλλετε ενεργά στον περιορισμό των τροχαίων ατυχημάτων στην Κρήτη.

Ο Περιφερειάρχης

Σταύρος Αρναουτάκης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΝΙΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ
Ταχ. Δ/ση: Πλατεία Ελευθερίας 1
Ταχ. Κώδικας: 731 34 Χανιά
Τηλ. 2821 3 40100 - 2
Fax: 2821 3 40201
E-mail: voulgarakis@crete.gov.gr

Χαιρετισμός Αντιπεριφερειάρχη Χανίων και Απόστολου Βουλγαράκη

Στη χώρα μας παρατηρούνται καθημερινά σοβαρά προβλήματα σε θέματα Οδικής Ασφάλειας, με αποτέλεσμα τον αυξημένο αριθμό τροχαίων ατυχημάτων. Τα φαινόμενα αυτά αφορούν κατά κύριο λόγο τα νεαρά άτομα, γεγονός που καθιστά επιτακτική την ανάγκη ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών και ιδίως της νεολαίας μας, για τους κινδύνους της ασφάλτου και την αξία της Ζωής.

Βασικές αιτίες είναι κατά κύριο λόγο οι κακοτεχνίες του οδοστρώματος, η μη τήρηση των κανόνων οδικής κυκλοφορίας, η υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ, η υπερβολική ταχύτητα, η χρήση κινητού κατά την οδήγηση, η απροσεξία κ.λπ. Και αν ο πρώτος λόγος αφορά την κοινωνική διάσταση, όλοι οι υπόλοιποι είναι λόγοι που απορρέουν από την ατομική μας ευθύνη.

Η συμβολή του Συλλόγου Αρωγής και Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης «Ο Άγιος Χριστόφορος» στην ευαισθητοποίηση των πολιτών και ιδίως της νεολαίας μας σε θέματα οδικής ασφάλειας, κυκλοφοριακής αγωγής και πρόληψης των τροχαίων ατυχημάτων είναι τεράστια. Μια προσπάθεια που είναι πιο χρήσιμη παρά ποτέ καθώς το τεράστιο κοινωνικό πρόβλημα, είναι μεγεθυμένο στο νησί μας, ιδιαίτερα στα Χανιά.

Δεδομένης, λοιπόν, της σπουδαιότητας ευαισθητοποίησης της κοινωνίας σχετικά με τα θέματα της μείωσης των τροχαίων ατυχημάτων, όλοι μας ενωμένοι πρέπει να αποκτήσουμε ενεργό ρόλο στην διαμόρφωση της ορθής οδικής συμπεριφοράς.

Με την πεποίθηση ότι όλοι πρέπει να ενώσουμε τις δυνάμεις μας για να μειώσουμε και να εξαλείψουμε, το σοβαρό αυτό πρόβλημα που βάλει την

κοινωνία μας, θέτουμε υπό την αιγίδα μας την έκδοση του Οδηγού Αντιμετώπισης Τροχαίων από τον Σύλλογο Αρωγής και Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης «Ο Άγιος Χριστόφορος».

Ο Αντιπεριφερειάρχης Χανίων

Απόστολος Βαυλαράκης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

Γραφείο Δημάρχου

Κυδωνίας 29, Χανιά Κρήτης 73135

Τηλ.: 28213-41601-3 Fax: 28210-93300

www.chania.gr, e-mail: mayor@chania.gr

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΧΑΝΙΩΝ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΒΑΜΒΟΥΚΑ

Ως Δήμαρχος Χανίων χαιρετίζω την έκδοση του οδηγού αντιμετώπισης τροχαίων από το Σύλλογο Αρωγής & Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης "Ο ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ", ο οποίος παρέχει χρήσιμες οδηγίες σε όλους όσους εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα σε συνθήκες τροχαίου.

Συγχαρητήρια αξίζουν βέβαια και στους ειδικούς επιστήμονες, που συνεργάστηκαν για την ελπίδα έκδοση, παρέχοντας τις γνώσεις τους στον συγκεκριμένο τομέα.

Γεγονός είναι ότι τα τελευταία χρόνια ο φόρος αίματος στους δρόμους του Νομού Χανίων και γενικότερα της Κρήτης είναι πολύ βαρύς.

Γνωστή είναι, άλλωστε, η θλιβερή διαπίστωση ότι οι θάνατοι από τροχαία στην Ελλάδα είναι σχεδόν δύο φορές συχνότεροι απ' ό,τι παγκοσμίως.

Ωστόσο, η γλώσσα των αριθμών είναι αδύνατον να αποδώσει και το μέγεθος της τραγωδίας, που βιώνουν οι συγγενείς και οι φίλοι όλων εκείνων, που χάνονται στα τροχαία δυστυχήματα.

Η πρόληψη και η μείωση των τροχαίων ατυχημάτων στο ελάχιστο δυνατό, πρέπει να αποτελε μέλημα και φροντίδα όλων μας.

Προς αυτή την κατεύθυνση, ο Δήμος Χανίων, στέκεται αρωγός και υποστηρικτής των αξιέπαινων προσπαθειών και δράσεων του Συλλόγου Αρωγής & Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης "Ο ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ", θέτοντας υπό τη αιγίδα του την παρούσα έκδοση.

Με τιμή,
Ο Δήμαρχος Χανίων

Αναστάσιος Βάμβουκας

Σύλλογος Αρωγής & Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

Γραφείο Δημάρχου

Πληροφορίες: Πετρόχειλου Σοφία

Κυδωνίας 29, Χανιά Κρήτης 73135

Τηλ.: 28213-41602 Fax: 28210-93300

www.chania.gr, e-mail: mayor@chania.gr

Αποστολή με e-mail

Χανιά, 20.01.2015

Αρ. Πρωτ: 3268

Προς:

Σύλλογος Αρωγής &
Αλληλεγγύης Οικογενειών
Θυμάτων Τροχαίων
Δυστυχημάτων Περιφέρειας
Κρήτης «Ο Άγιος
Χριστόφορος»

Θ Ε Μ Α: «Οδηγός Αντιμετώπισης Τροχαίων Ατυχημάτων».

Σχετ: Η με αρ. πρωτ. (εισερχ.) 93681/18-12-2014 επιστολή σας

Αξιότιμε κ. Πολέντα,

Θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε θερμά για το βιβλίο που μας στείλατε με τίτλο: «Οδηγός Αντιμετώπισης των Τροχαίων» και να σας ενημερώσουμε ότι με χαρά θα στηρίξουμε την τόσο σημαντική προσπάθειά σας και θα θέσουμε τον ως άνω «οδηγό» υπό την αιγίδα μας

Σχετικός χαιρετισμός- ευχή θα σας σταλεί το συντομότερο από τους συνεργάτες μου προκειμένου να τον συμπεριλάβετε στο βιβλίο σας.

Θερμά συγχαρητήρια και πάλι για την αξιέπαινη προσπάθειά σας.

Με τιμή,

Ο Δήμαρχος Χανίων

Αναστάσιος Βαμβουκας

Εσωτερική Διανομή: Γραφείο Τύπου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

ΔΗΜΟΣ ΚΙΣΣΑΜΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Πληροφορ.: Γ'αβριήλ Κουρής, Ειδικός Σύμβουλος

Τηλ.: 28223-40216 | Φαξ: 28220-83385

e-mail: dkisamou@gmail.com

Κίσσαμος, 4/2/2015

Αρ. πρωτ.: 1179

ΠΡΟΣ: Σύλλογο Αρωγής & Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων
Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης «Ο Άγιος Χριστόφορος»

ΥΠΟΥΦΗ: κ. Σταύρου Πολέντα,

Κων/νου Μάνου 18 -- Πελεκαπίνα, 731 00

email: polentaspark@hotmail.com

Αξιότιμε κ. Πολέντα,

Σε συνέχεια του υπ. αρ. πρωτ. 313/2015 εγγράφου σας και αναγνωρίζοντας τη πολύ σημαντική συμβολή του Συλλόγου Αρωγής & Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης «Ο Άγιος Χριστόφορος» και εσάς προσωπικά στον αγώνα για ευαισθητοποίηση των πολιτών σε θέματα κυκλοφοριακής αγωγής, οδικής ασφάλειας και πρόληψης τροχαίων ατυχημάτων, σας κάνουμε γνωστό πως ο Δήμος Κισσάμου, με ιδιαίτερη χαρά, θέτει υπό την αιγίδα του το βιβλίο με τίτλο «Οδηγός Αντιμετώπισης των Τροχαίων», σύμφωνα και με την υπ. αρ. 2/2015 απόφαση του ΔΣ Κισσάμου.

Με την ευκαιρία της παρούσας επιστολής, επιθυμούμε για μία ακόμη φορά να συγχαρούμε το Σύλλογο σας για την υποστήριξη και προώθηση δραστηριοτήτων σε θέματα τα οποία προάγουν την οδική ασφάλεια, την κυκλοφοριακή αγωγή, τη μελέτη, έρευνα, ενημέρωση και εκπαίδευση στοχεύοντας κατ' εξοχήν στην πρόληψη και μείωση των τροχαίων ατυχημάτων.

Η ευαισθητοποίηση των πολιτών και των αρμόδιων φορέων σε θέματα ενημέρωσης και προάσπισης της οδικής ασφάλειας αλλά και η παραπέρα ενίσχυση, ενδυνάμωση και στήριξη της Πολιτείας στην ανάληψη και τήρηση ουσιαστικών μέτρων και πολιτικών στη χώρα μας σε θέματα κυκλοφοριακής αγωγής, οδικής ασφάλειας και μείωσης των τροχαίων ατυχημάτων, αποτελούν βασική προϋπόθεση για να σταματήσουμε επιτέλους να θρηνούμε ανθρώπινες ζωές που χάνονται στην ασφάλτο.

Με εκτίμηση

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΚΙΣΣΑΜΟΥ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

Σύλλογος Αρωγής & Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΣΦΑΚΙΩΝ
73011 ΧΩΡΑ ΣΦΑΚΙΩΝ
Τηλ.: 28253-40021
Fax: 28253-40017
E-mail: sfakia-d@otenet.gr
Ιστοσελίδα: www.dimos-sfakion.gr

Χώρα Σφακίων, 4 Φεβρουαρίου 2015
Αριθ.Πρωτ. 235

**ΠΡΟΣ: Σύλλογο Αρωγής & Αλληλεγγύης
Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων
Περιφέρειας Κρήτης**

Αγαπητέ κ Πολέντα

Ένα ευχαριστώ δεν φτάνει από όλους μας, αλλά και από εμένα προσωπικά για το έργο που προσφέρετε στον τόπο μας. Είστε πάντα δίπλα στους ανθρώπους που έχουν να αντιμετωπίσουν κυρίως ένα τροχαίο δυστύχημα. Ήρθε η στιγμή που η βοήθεια σας μπορεί να βρίσκεται οποιαδήποτε στιγμή παρούσα σε όσους έχουν ανάγκη, μέσω του οδηγού αντιμετώπισης τροχαίων.

Η στιγμή που πρέπει να αντιμετωπίσουμε ένα τροχαίο είναι η πιο δύσκολη συναισθηματικά. Η εμπλοκή μας άμεσα ή έμμεσα σε αυτό μας προκαλεί τόσο μεγάλη συναισθηματική αναστάτωση που δεν μπορούμε να αντιδράσουμε λογικά. Ποια είναι όμως η λογική αντίδραση σε ένα τροχαίο και ιδιαίτερα θανατηφόρο; Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες αυτού του οδηγού.

Ο Δήμος Σφακίων θέτει υπό την αιγίδα του την έκδοση του Οδηγού αντιμετώπισης τροχαίων με την ευχή να φτάσει στα χέρια όλων. Για να μπορέσουμε να βοηθήσουμε τον εαυτό μας αλλά και τους γύρω μας όταν το τροχαίο ατύχημα μπει και στη δική μας ζωή.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ

ΖΕΡΒΟΣ Ι. ΙΩΑΝΝΗΣ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ**

Δ/ση : Βρύσες Αποκορώνου
Τ.Κ 730 07

Τηλ. : 2825 3 40335

Fax : 2825 0 51261

Πληρ. Α. Μαραγκουδάκη

Βρύσες, 17/02/2015

Αρ πρωτ. 1722

Προς

Σύλλογο Αρωγής & Αλληλεγγύης
οικογενειών θυμάτων τροχαίων Δυστυχημάτων
Περιφέρειας Κρήτης
"Ο Άγιος Χριστόφορος"

ΘΕΜΑ: Χαιρετισμός Δημάρχου Αποκορώνου, Χαράλαμπου Κουκιανάκη, για την έκδοση του
"Οδηγού Αντιμετώπισης Τροχαίων"

Η Χώρα μας κατέχει την θλιβερή πρωτιά στα τροχαία ατυχήματα, που έχουν σαν αποτέλεσμα τον τραυματισμό ή το θάνατο χιλιάδων συνανθρώπων μας.

Το επικίνδυνο οδόστρωμα, η κακή σήμανση – φωτισμός, οι ελλιπείς υποδομές, τα αυτοκίνητα παλαιάς τεχνολογίας, σε συνδυασμό με τον τεντιμποισμό και γενικά την έλλειψη παιδείας, αποτελούν τους σοβαρούς παράγοντες πρόκλησης τροχαίων ατυχημάτων.

Απαιτείται ατομική και συλλογική ευαισθητοποίηση και δράση, με το Κράτος να παίζει καταλυτικό ρόλο στην κατασκευή σύγχρονων και ποιοτικών δρόμων και την εισαγωγή της κυκλοφοριακής αγωγής ως μάθημα εκπαίδευσης, αλλά και στην τήρηση της κείμενης νομοθεσίας.

Χωρίς ώριμους και υπεύθυνους πολίτες που θα προκύψουν μέσα από μια ολοκληρωμένη παιδεία που να μπορούν να αντιληφθούν ότι η ασφαλή οδήγηση – τήρηση κανόνων οδικής συμπεριφοράς, είναι ζήτημα ζωής, δεν μπορεί να υπάρξουν θετικά αποτελέσματα.

Μέσα σε κλίμα σύνθεσης και συνεργασίας, όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς θα πρέπει να στηρίξουμε έμπρακτα και ηθικά την προσπάθεια που καταβάλλεται από τον Σύλλογο Αρωγής & Αλληλεγγύης οικογενειών θυμάτων τροχαίων Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης "Άγιος Χριστόφορος", αναγνωρίζοντας του την σημαντική και χρήσιμη συμβολή του, στο τεράστιο αυτό κοινωνικό πρόβλημα που διαλύει τις οικογένειες και κατ' επέκταση τον κοινωνικό ιστό.

Θέτουμε ανεπιφύλακτα υπό την αιγίδα του Δήμου Αποκορώνου την έκδοση του "Οδηγού Αντιμετώπισης Τροχαίων" με την πεποίθηση ότι θα συμβάλλουμε στην μείωση και στην εξάλειψη του σοβαρού αυτού προβλήματος.

Χαράλαμπος Κουκιανάκης
Δήμαρχος Αποκορώνου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΚΑΝΤΑΝΟΥ - ΣΕΛΙΝΟΥ
Γραφείο Δημάρχου

Παλαιόχωρα, 5 Φεβρουαρίου 2015
Αριθ. Πρωτ: 596

Ταχ. Δ/ση: Παλαιόχωρα Χανίων
Τ.Κ.: 73001
Τηλέφωνο: 2823340300
Φαξ: 2823041789
Πληροφορίες: Ι.Κορακάκη
e-mail: dselinou@yahoo.gr

Προς:
Σύλλογο Αρωγής & Αλληλεγγύης
Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων
Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης
«Ο Άγιος Χριστόφορος»

Χαιρετίζω τον «Οδηγό Αντιμετώπισης Τροχαίων» του Συλλόγου Αρωγής & Αλληλεγγύης Οικογενειών Θυμάτων Τροχαίων Δυστυχημάτων Περιφέρειας Κρήτης «Ο Άγιος Χριστόφορος».

Δυστυχώς τα τροχαία ατυχήματα αποτελούν μία σύγχρονη μάστιγα. Ειδικότερα όσον αφορά την χώρα μας ο αριθμός των τροχαίων ατυχημάτων είναι εξαιρετικά υψηλός.

Οι συγγενείς των θυμάτων τροχαίων ή των τραυματισθέντων σοβαρά δεν έχουν μόνο να αντιμετωπίσουν τον βαρύ πόνο τους αλλά και τον κυκεώνα της γραφειοκρατίας και την ανεπάρκεια των φορέων και υπηρεσιών.

Πιστεύω πως ο Οδηγός Αντιμετώπισης Τροχαίων θα αποτελέσει ένα πολύ σημαντικό βοήθημα σε όποιον βρεθεί σε παρόμοια τραγική κατάσταση και θα συμβάλει θετικά στο να γνωρίζουμε ποια θα είναι τα βήματα που θα πρέπει να ακολουθήσουμε.

Τελειώνοντας θέτω τον «Οδηγό Αντιμετώπισης Τροχαίων» υπό την αιγίδα του Δήμου Καντάνου-Σελίνου και ευελπιστώ ότι όλοι θα πρέπει να είμαστε υπεύθυνοι και να τηρούμε αυστηρά τους κανόνες οδικής κυκλοφορίας για την αυτοπροστασία μας αλλά και την προστασία των συμπολιτών μας.

Ο Δήμαρχος
Αντώνιος Κων. Πετράκης

